

Bruxelles, 28. studenoga 2022.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2021/0424(COD)

15096/1/21
REV 1

ENER 561
ENV 1013
CLIMA 456
IND 388
RECH 568
COMPET 915
ECOFIN 1257
CODEC 1662
IA 209

PRIJEDLOG

Br. dok. Kom.:	COM(2021) 804 final/2
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o unutarnjim tržištima plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika (preinaka)

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2021) 804 final/2.

Priloženo: COM(2021) 804 final/2

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 15.12.2021.
COM(2021) 804 final

2021/0424 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o unutarnjim tržištima plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika
(preinaka)**

{SEC(2021) 431 final} - {SWD(2021) 455 final} - {SWD(2021) 456 final} -
{SWD(2021) 457 final} - {SWD(2021) 458 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

1.1. Uvod

Europska unija zadala si je ambiciozan cilj da do 2050. postane prvi klimatski neutralan kontinent. Kako bi se to postiglo, države članice i Europski parlament dogovorili su se u Europskom zakonu o klimi o smanjenju emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. Kako bi se postigli ti ciljevi i istodobno pridonijelo konkurentnosti, rastu i otvaranju radnih mjesta, energetska sustav treba se suštinski promijeniti: moramo smanjiti upotrebu fosilnih goriva, uključujući fosilni plin, a povećati udio energije iz obnovljivih izvora. Stoga danas moramo osmisлити ambiciozan prelazak plinskog sektora na niskougljične plinove i plinove iz obnovljivih izvora.

Fosilni plin čini oko 95 % plinovitih goriva koja se danas troše u EU-u. Na plinovita goriva otpada približno 22 % ukupne potrošnje energije u EU-u (što uključuje i otprilike 20 % proizvodnje električne energije u EU-u i 39 % proizvodnje toplinske energije). Prema relevantnim scenarijima koji se upotrebljavaju u procjeni učinka Plana za postizanje klimatskog cilja, udio plinovitih goriva u ukupnoj potrošnji energije u EU-u 2050. iznosio bi otprilike 20 %. Plinovita goriva imat će važnu ulogu u kombinaciji izvora energije do 2050., zbog čega će biti potrebna dekarbonizacija plinskog sektora na temelju modela konkurentnih dekarboniziranih tržišta plina usmjerenog na budućnost. Unatoč njihovu malom doprinosu trenutačnoj kombinaciji izvora energije u EU-u, bioplin, biometan, vodik iz obnovljivih izvora i niskougljični vodik te sintetički metan (sve plinovi iz obnovljivih izvora i niskougljični plinovi) činili bi približno 2/3 plinovitih goriva u kombinaciji izvora energije do 2050., pri čemu bi ostatak činio fosilni plin s hvatanjem, skladištenjem i upotrebom ugljika. Ova je inicijativa jednako tako dio paketa „Spremni za 55 %” (Fit for 55). Obuhvaća model tržišta plinova, uključujući vodik. Njime će se ukloniti postojeće regulatorne prepreke i stvoriti troškovno učinkoviti uvjeti za to. To je važan dio prelaska na integrirani energetska sustav kojim se troškovi postizanja klimatske neutralnosti svode na najmanju moguću mjeru, posebno za potrošače, te otvaraju nove mogućnosti za smanjenje njihovih računa za energiju i za njihovo aktivno sudjelovanje na tržištu.

Očekuje se da će se vodik upotrebljavati uglavnom u područjima u kojima elektrifikacija nije moguća, uključujući današnju energetska intenzivnu industriju (npr. rafinerije, gnojiva, proizvodnja čelika) i određene sektore prijevoza teškim vozilima (pomorski promet, zrakoplovstvo, teška vozila koja prometuju na velikim udaljenostima). Potrebno je razviti namjensku infrastrukturu za vodik kako bi se iskoristio puni potencijal tog nositelja energije u posebnim primjenama u krajnjoj potrošnji. Cilj je promicanja plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova dekarbonizacija tih sektora, povećanje fleksibilnosti elektroenergetskog sustava zahvaljujući tehnologijama pretvaranja električne energije u nešto drugo (power-to-X), povećanje sigurnosti opskrbe smanjenjem ovisnosti o uvozu prirodnog plina te omogućavanje skladištenja (i proizvodnje) električne energije. Time se omogućuje povezivanje sektora gospodarstva, zajedno s drugim oblicima skladištenja i fleksibilnosti, kao što su baterije i upravljanje potrošnjom. Isto tako, podupirat će se vlastita proizvodnja i pametna uporaba distribuirane opskrbe energijom te će se pridonijeti jačanju položaja potrošača. Dodatno, potrošačima su potrebne jasne i lako dostupne informacije kako bi se doprinijelo promjeni obrazaca potrošnje energije i prelasku na rješenja iz obnovljivih izvora i niskougljična rješenja, slično kako je potrošačima omogućeno na tržištu električne energije.

Ne gubeći iz vida cilj maksimiziranja vodika iz obnovljivih izvora od 2030. nadalje, drugi oblici niskougljičnih plinova, posebno niskougljični vodik, mogu kratkoročno i srednjoročno imati ulogu, ponajprije u brzom smanjenju emisija postojeće proizvodnje vodika i podupiranju usporednog i budućeg uvođenja vodika iz obnovljivih izvora. U skladu sa strategijom EU-a za vodik proizvodnja vodika iz obnovljivih izvora u EU-u trebala bi do 2024. dosegnuti milijun, a do 2030. do 10 milijuna tona. Od tada bi se vodik iz obnovljivih izvora trebao široko upotrebljavati i zamijeniti niskougljični vodik.

Za učinkovit i održiv razvoj plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova te tržišta vodika potrebna je prilagodba tržišnog okvira jer za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove danas postoje regulatorne prepreke pristupu tržištu i mreži, što ih stavlja u nepovoljniji položaj u odnosu na prirodni plin. Nadalje, za uspostavu dekarboniziranog tržišta plina i doprinos energetske tranziciji udjeli izvora energije iz obnovljivih izvora u integriranom energetskom sustavu moraju biti znatno veći, a potrebno je i aktivno sudjelovanje potrošača na konkurentnim tržištima. To bi potrošačima trebalo omogućiti pristupačne cijene, dobre standarde usluge i kvalitetan izbor među ponudama koje odražavaju aktualni tehnološki razvoj.

Razne vrste plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova vjerojatno će se uvoditi istodobno, pri čemu se očekuje nepodjednako brz razvoj u EU-u:

- infrastruktura temeljena na vodiku postupno će dopunjavati mrežu za prirodni plin,
- u plinskoj infrastrukturi će se fosilni plin postupno zamijeniti drugim izvorima metana.

Osim toga, zbivanja koja su utjecala na povećanje cijena energije podsjetila su nas da je otpornost europskog energetskog sustava sve važnija kako energetski sustav EU-a uključuje sve decentraliziraniju energiju iz obnovljivih izvora, pri čemu se fosilna goriva postupno ukidaju. Aranžmani za sigurnost opskrbe i pripravnost na rizike u sektoru plina moraju biti prikladni za prelazak na čistu energiju. U Komunikaciji Komisije o paketu mjera za djelovanje i potporu za suočavanje s rastom cijena energije¹ ističe se međudjelovanje sigurnosti opskrbe, optimalne upotrebe skladišnih kapaciteta i nestabilnosti cijena energije.

1.2. Ciljevi prijedloga

Ovom se inicijativom nastoji olakšati ulazak plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova u energetski sustav, čime bi se omogućio prelazak s prirodnog plina na predmetne alternative, te osigurati uvjete u kojima ti novi plinovi mogu dati svoj obol u postizanju cilja klimatske neutralnosti EU-a do 2050.

U tom se kontekstu u nastavku navode područja obuhvaćena inicijativom:

Niska razina uključenosti i zaštite kupaca na maloprodajnom tržištu zelenog plina. Kako bi novi plinovi imali punu ulogu u energetskoj tranziciji, pravila o maloprodajnim tržištima trebala bi biti takva da se potrošače usmjerava prema obnovljivim izvorima energije i niskougljičnim rješenjima. To zasad nije slučaj. Osim toga, ne postoji ni zajednička terminologija ni certifikacijski sustav EU-a za niskougljična goriva i plinove. Nadalje, maloprodajna tržišta plina obilježena su tržišnom koncentracijom te niskom razinom inovacija i ulazaka novih subjekata na tržište. Time su potrošači onemogućeni u ostvarivanju koristi od tržišnog natjecanja tako što bi se odlučivali za niskougljične proizvode.

¹ COM(2021) 660 final.

Da bi mogli donositi održive odluke o energiji, kupcima su potrebne dostatne informacije o potrošnji i podrijetlu energije te učinkoviti alati za sudjelovanje na tržištu. Nadalje, države članice trebale bi poduzeti potrebne mjere za zaštitu ugroženih i energetske siromašnih kupaca. Dekarbonizirano tržište plina ne bi trebalo razvijati a da se pritom tim kupcima ne omogućući da u potpunosti iskoriste njegove prednosti, pri čemu bi ujedno trebalo imati u vidu potrebe svih naraštaja, od mladih do starijih.

Infrastruktura za vodik i tržišta vodika. Postojećim regulatornim okvirom za nositelje energije u obliku plina nije zahvaćeno uvođenje vodika kao neovisnog nositelja energije putem namjenskih mreža vodika. Na razini EU-a ne postoje pravila o ulaganjima u mreže temeljenima na tarifama ni o vlasništvu nad namjenskim mrežama vodika i njihovu radu. Osim toga, ne postoje usklađena pravila o kvaliteti (čistog) vodika. Stoga postoje prepreke za razvoj troškovno učinkovite, prekogranične infrastrukture za vodik i konkurentnog tržišta vodika, što je preduvjet za povećanje njegove proizvodnje i potrošnje. Ovim se prijedlogom nastoje ukloniti ti nedostaci. Uključuje prijedlog sustava terminologije i certificiranja niskougljičnog vodika i niskougljičnih goriva.

Plinovi iz obnovljivih izvora i niskougljični plinovi u postojećoj plinskoj infrastrukturi i na postojećim plinskim tržištima te energetska sigurnost. Danas plinovi iz obnovljivih izvora i niskougljični plinovi čine manji udio u kombinaciji izvora energije u EU-u. Za iskorištavanje njihova potencijala neophodan je preduvjet pristup veleprodajnom tržištu plina, tj. virtualnim točkama trgovanja. Ukidanjem troškova prekogranične trgovine tim plinovima i olakšavanjem priključivanja proizvodnih postrojenja ujedno će se poboljšati poslovni model. Razlike u parametrima kvalitete plina i količini vodika dodanog u sustav prirodnog plina mogu utjecati na projektiranje plinske infrastrukture, primjene za krajnje korisnike i interoperabilnost prekograničnog sustava te time uzrokovati fragmentaciju unutarnjeg tržišta. Međutim, postojeća pravila o kvaliteti plina nisu prikladna za buduća kretanja. Kad je riječ o ukapljenom prirodnom plinu (UPP), uklanjanje preostalih prepreka pristupu terminalima za UPP moglo bi otvoriti put uvozu plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova iz inozemstva, čime bi se poduprla dekarbonizacija tržišta plina u EU-u. Naposljetku, za očuvanje i povećanje otpornosti u tranziciji potrebni su odgovarajući aranžmani za sigurnost opskrbe.

Planiranje mreže. Kako je navedeno u Komisijinoj strategiji integracije energetskog sustava, koordinirano planiranje i rad cijelog energetskog sustava EU-a, što obuhvaća više nositelja energije, infrastruktura i sektora potrošnje, preduvjet su za postizanje klimatskih ciljeva do 2050. Postojeći programi i prakse planiranja mreže manjkavi su jer postoje razlike između desetogodišnjeg plana razvoja mreže na razini EU-a i nacionalnih planova razvoja mreže. Bolja povezanost između njih omogućila bi transnacionalnu razmjenu informacija o uporabi transportnih sustava.

Sigurnost opskrbe i skladištenje. Kao odgovor na znatna povećanja cijena energije na razini EU-a u jesen 2021. Europsko vijeće pozvalo je Komisiju da hitro razmotri srednjoročne i dugoročne mjere povećanja otpornosti energetskog sustava EU-a, uključujući mjere kojima se povećava sigurnost opskrbe. Kako bi se doprinijelo pravodobnom odgovoru na predmetnu, ali i moguću novu krizu na razini Unije, ovaj prijedlog uključuje posebne mjere za poboljšanje suradnje i povećanje otpornosti, posebno kako bi se osiguralo učinkovitije i koordiniranije korištenje skladištenja i operativni aranžmani solidarnosti. Cilj je mjera pravodobno povećanje otpornosti energetskog sustava EU-a na buduće šokove. Njima su obuhvaćene mjere iz ove Uredbe i Uredbe (EU) 2017/1938 o sigurnosti opskrbe plinom. Kako bi se osigurao dosljedan odgovor, mjere za sigurnost opskrbe nisu zaseban zakonodavni prijedlog, nego su dio ovog zakonodavnog prijedloga. Kako je navedeno u Komunikaciji od 13.

listopada 2021. o paketu mjera za djelovanje i potporu za suočavanje s rastom cijena energije, koordinacija sigurnosti prekogranične opskrbe ključna je za otpornost na buduće šokove.

Predloženim mjerama od država članica zahtijeva se da skladišta izričito uvrste u svoje procjene rizika za sigurnost opskrbe na regionalnoj razini, uključujući rizike povezane s kontrolom skladištenja koju provode subjekti iz trećih zemalja. Države članice bi u slučaju preostalih rizika mjere skladištenja trebale razmotriti u okviru regionalne suradnje. Prijedlogom se utvrđuju uvjeti koji omogućuju uvođenje dobrovoljne zajedničke nabave strateških zaliha plina koje će se upotrebljavati u hitnim slučajevima. Uvode se i mjere za povećanje transparentnosti i poboljšanje pristupa skladištima, uklanjanje kibersigurnosnih rizika povezanih s plinom i olakšavanje bilateralnih dogovora o solidarnosti među državama članicama u slučaju krize. Komisija potiče države članice da ne čekaju s aranžmanima solidarnosti kako bi čak i u teškim kriznim situacijama kućanstva dobivala potreban plin.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Predložena inicijativa čvrsto je povezana i komplementarna je zakonodavnim prijedlozima iznesenima u kontekstu paketa „Spremni za 55 %” za provedbu europskog zelenog plana, uključujući:

Revidiranu Direktivu o energiji iz obnovljivih izvora („Direktiva RED II”), glavni instrument EU-a za promicanje energije iz obnovljivih izvora. Cilj joj je ubrzati ulazak energije iz obnovljivih izvora, uključujući plinove iz tih izvora, u energetske sustav. Njezinom se predloženom izmjenom cilj za udio energije iz obnovljivih izvora u kombinaciji izvora energije EU-a povećava na 40 % te se promiče uvođenje goriva iz obnovljivih izvora, kao što je vodik iz obnovljivih izvora u industriji i prometu, a postavljaju se i dodatni ciljevi. U vezi s ovom inicijativom, u Direktivi RED II obnovljivi vodik definira se kao „obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla” i „goriva iz biomase” kojima se postiže smanjenje emisija stakleničkih plinova od 70 % u odnosu na fosilna goriva, pri čemu se utvrđuju posebni podciljevi za potrošnju vodika iz obnovljivih izvora (50 % ukupne potrošnje vodika za potrebe energije i sirovina u industriji do 2030. i 2,6 % energije isporučene prometnom sektoru);

Direktivu o energetske učinkovitosti („Direktiva EED”) i povezanu Direktivu o energetskim svojstvima zgrada („Direktiva EPBD”), uključujući prijedloge za njihovu izmjenu, koji su povezani s ovom inicijativom jer utječu na razinu i strukturu potražnje za plinom. Mjerama energetske učinkovitosti može se ublažiti energetska siromaštvo i smanjiti osjetljivost potrošača. Budući da su plinovita goriva danas dominantna u europskoj opskrbi grijanjem i hlađenjem te kogeneracijskim postrojenjima, njihova učinkovita uporaba ostaje u središtu mjera energetske učinkovitosti. Direktiva o plinu i Uredba o plinu usklađene su s načelom energetske učinkovitosti na prvom mjestu: otvoreno i konkurentno tržište EU-a s cijenama koje odražavaju troškove proizvodnje nositelja energije, troškove ugljika te vanjske troškove i koristi učinkovito bi omogućilo pristup čistom i sigurnom vodikom krajnjim korisnicima kojima je najpotrebniji;

Uredbu o TEN-E-u, koju je Komisija predložila u prosincu 2020., a kojom se nastoji bolje poduprijeti modernizaciju europske prekogranične energetske infrastrukture radi ostvarivanja europskog zelenog plana. Njome se infrastruktura za vodik uvodi kao nova kategorija infrastrukture za razvoj europske mreže. Ovom se inicijativom dopunjuje predložena Uredba TEN-E jer je usmjerena na usklađivanje nacionalnih planova sa zahtjevima europskog desetogodišnjeg plana razvoja mreže.

Kako je najavljeno u strategiji EU-a za smanjenje emisija metana, Komisija će predložiti **zakonodavstvo za smanjenje emisija metana u energetskom sektoru.** Inicijativom će se

nastojati poboljšati informacije o svim emisijama metana povezanim s energijom. Ova je inicijativa komplementarna jer se njome nastoji olakšati ulazak plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova u energetske sustav i tako omogućiti prelazak s prirodnog plina na razmatrana rješenja.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Sustavom trgovanja emisijama („ETS”) povećava se cijena upotrebe fosilnih goriva u odnosu na plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove, čime se potiču potražnja za takvim plinovima i ulaganja u povezanu tehnologiju proizvodnje. Komisija je predložila njegovo jačanje, što uključuje proširenje na sektor zrakoplovstva, pomorski i cestovni promet te zgrade. U okvir ETS-a uključena su sva postrojenja za proizvodnju vodika, kao i elektrolizatori proizvodnog kapaciteta većeg od 25 tona dnevno. Inovacijski fond, uspostavljen Direktivom o sustavu EU-a za trgovanje emisijama (EU ETS) za razdoblje od 2021. do 2030., jedan je od instrumenata financiranja kojima se podupire cilj klimatski neutralne Europe do 2050.

Revizijom Direktive o oporezivanju energije predlaže se usklađivanje oporezivanja energenata s energetske i klimatske politikom EU-a, promicanje čistih tehnologija te uklanjanje zastarjelih oslobođenja od poreza i smanjenih stopa kojima se dosad poticala uporaba fosilnih goriva. U skladu s revidiranom Direktivom njome obuhvaćeni proizvodi grupirani su i rangirani prema okolišnoj učinkovitosti. U skladu s tim revizijom se utvrđuju povlaštene najniže razine oporezivanja od 0,15 EUR/GJ (u usporedbi s 10,75 EUR/GJ za fosilna goriva) za vodikova goriva iz obnovljivih izvora i niskougljična vodikova goriva koja se upotrebljavaju kao motorna goriva. Za vodikova goriva iz obnovljivih izvora i niskougljična vodikova goriva koja se upotrebljavaju kao goriva za grijanje utvrđuju se povlaštene najniže razine oporezivanja od 0,15 EUR/GJ (u usporedbi s 0,6 EUR/GJ za prirodni plin).

Revidiranom Uredbom o infrastrukturi za alternativna goriva (Uredba AFIR), kojom će se staviti izvan snage Direktiva 2014/94/EU o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva, kako je Komisija predložila u srpnju 2021., nastoji se riješiti problem porasta emisija u cestovnom prometu kako bi se podržao prelazak na vozni park automobila s gotovo nultim emisijama do 2050. Uredbom se od država članica zahtijeva da prošire svoju infrastrukturnu mrežu za punjenje i opskrbu u skladu s prodajom automobila s nultim emisijama te da na glavnim autocestama na pravilnim razmacima postave mjesta za punjenje i opskrbu. Revizijom Uredbe o infrastrukturi za alternativna goriva zahtijevat će se jedna postaja za opskrbu (najmanje 2 t/dan, 700 bara) svakih 150 km duž osnovne mreže TEN-T i u svakom gradskom čvoru do 2030.; to bi značilo približno 700 postaja za punjenje vodikom duž prometnih čvorišta i 88 takvih postaja u gradskim čvorištima.

Izmjenom Uredbe o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO₂ za automobile i kombije nastoji se osigurati jasan put prema prijevozu s nultom stopom emisija od 2025. Uredbom se vozila s nultim emisijama posebno definiraju kao baterijska električna vozila, vozila s gorivnim ćelijama i druga vozila s pogonom na vodik te se utvrđuje cilj nultih prosječnih emisija novih vozničkih parkova do 2030.

Cilj je **prijedloga FuelEU Maritime** povećati udio održivih alternativnih goriva s niskim i nultim emisijama ugljika u kombinaciji izvora energije u međunarodnom pomorskom prometu, uključujući: tekuća biogoriva, e-tekućine, dekarbonizirani plin (među ostalim biološki ukapljeni prirodni plin i e-plin), dekarbonizirani vodik i dekarbonizirana goriva dobivena iz vodika (među ostalim metan i amonijak). Usredotočenost na goriva i tehnologije povezane s električnom energijom trebala bi omogućiti znatna i brza smanjenja emisija koristeći u cijelosti postojeće tehnologije i infrastrukturu, uz poticaje predviđene drugim

mjerama koje tek treba predložiti. Olakšat će se i definiranje načina dekarbonizacije za cijeli pomorski klaster.

Prijedlog REFuel EU Aviation, kojim se nastoji unaprijediti potencijal održivih zrakoplovnih goriva kako bi se smanjio otisak emisija stakleničkih plinova u zrakoplovstvu, još je u velikoj mjeri neiskorišten. Da bi znatno smanjio emisije, zrakoplovni sektor morat će smanjiti sadašnju ovisnost o fosilnom mlaznom gorivu i sve se više oslanjati na održiva zrakoplovna goriva u nadolazećim godinama. Prijedlogom se utvrđuje minimalni udio od 0,7 % „sintetičkih zrakoplovnih goriva” u zrakoplovnim gorivima koja se isporučuju operatorima zrakoplova ako su „sintetička zrakoplovna goriva” goriva nebiološkog podrijetla iz obnovljivih izvora, kako je definirano u Direktivi o energiji iz obnovljivih izvora.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Ciljevi ove inicijative ne mogu se ostvariti na nacionalnoj razini. Planiranim mjerama ove inicijative nastoje se ostvariti četiri cilja iz članka 194. Ugovora o Europskoj uniji (UFEU) te istodobno pridonijeti dekarbonizaciji gospodarstva EU-a. Planirane mjere trebaju se donijeti na temelju članka 194. stavka 2. UFEU-a zajedno s člankom 114. stavkom 1. UFEU-a. U području energetike EU ima podijeljenu nadležnost u skladu s člankom 4. stavkom 2. točkom i. UFEU-a.

Ova se inicijativa oslanja i na sveobuhvatni skup zakonodavnih akata donesenih i ažuriranih u protekla dva desetljeća. EU je od 1996. do 2019. uzastopno donio četiri zakonodavna paketa radi stvaranja unutarnjeg energetskog tržišta, pri čemu je krajnji cilj integracija tržišta i liberalizacija nacionalnih tržišta električne energije i plina. Navedene odredbe obuhvaćaju širok raspon aspekata, od pristupa tržištu do transparentnosti, prava potrošača, povećanja likvidnosti tržišta plina i neovisnosti regulatornih tijela.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Trenutačno ne postoje pravila na razini EU-a kojima se reguliraju namjenske mreže ili tržišta vodika, kao ni niskougljični vodik i niskougljična goriva. S obzirom na trenutačni rad na razini EU-a i na nacionalnoj razini na promicanju uporabe vodika iz obnovljivih izvora kao zamjene za fosilna goriva, države članice poticalo bi se da donesu pravila o prometu za infrastrukturu za vodik na nacionalnoj razini. Time nastaje rizik od rascjepkanog regulatornog okruženja diljem EU-a, što bi moglo otežati integraciju nacionalnih mreža i tržišta vodika i tako spriječiti ili obeshrabriti prekograničnu trgovinu vodikom.

Usklađivanje pravila o infrastrukturi za vodik u kasnijoj fazi (tj. nakon uspostave nacionalnog zakonodavstva) povećalo bi administrativno opterećenje država članica te uzrokovalo veće regulatorne troškove i nesigurnosti za poduzeća, posebno kad je riječ o dugoročnim ulaganjima u proizvodnju vodika i prometnu infrastrukturu.

Stvaranjem regulatornog okvira na razini EU-a za namjenske mreže i tržišta vodika potaknula bi se integracija i međusobna povezanost nacionalnih tržišta i mreža vodika. Pravilima na razini EU-a o planiranju, financiranju i radu takvih namjenskih mreža vodika postigla bi se dugoročna predvidljivost za potencijalne ulagače u tu vrstu dugoročne infrastrukture, posebno za prekogranične spojne plinovode (na koje bi se inače moglo odnositi više, potencijalno međusobno nedosljednih nacionalnih zakona).

Kad je riječ o biometanu, bez inicijative na razini EU-a vjerojatno bi do 2030. još postojala regulatorna neujednačenost u pogledu pristupa veleprodajnim tržištima, obveza priključivanja i mjera za koordinaciju operatora transportnih sustava i operatora distribucijskih sustava. Isto

tako, bez određenog usklađivanja na razini EU-a proizvođači plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova imat će vrlo različite troškove priključivanja i utiskivanja plina u sustav u EU-u, što će dovesti do nejednakih uvjeta.

Bez dodatnog zakonodavstva na razini EU-a države članice nastavile bi primjenjivati različite standarde kvalitete plina i pravila o razinama miješanja vodika, čime bi postojao rizik ograničenja prekograničnog protoka i segmentacije tržišta. Standardi kvalitete plina i dalje bi se uglavnom definirali parametrima kvalitete prirodnog plina, čime bi se ograničila integracija plinova iz obnovljivih izvora u mrežu.

Svi ti aspekti vjerojatno će smanjiti prekograničnu trgovinu plinovima iz obnovljivih izvora i niskougljičnim plinovima koji bi se nadoknadili većim uvozom prirodnog plina. Upotreba terminala za UPP i uvoz mogli bi ostati ograničeni na prirodni plin unatoč tome što prilagodba terminala za UPP nije potrebna u slučaju dostupnosti konkurentnog biometana ili sintetičkog metana iz izvora izvan EU-a.

Razvoj nacionalnog planiranja mreže bit će obavezan samo u državama članicama u kojima djeluju certificirani neovisni operatori transportnog sustava i neovisni operatori sustava. Iako većina država članica ima jedinstveni nacionalni razvojni plan za plin u okviru kojeg operatori plina surađuju, međusektorska suradnja i dalje je ograničena.

Koordinirana pripravnost EU-a za izvanredna stanja u današnjem plinskom sektoru pokazala se učinkovitijom od djelovanja samo na nacionalnoj razini.

- **Proporcionalnost**

Inicijativa je u skladu s načelom proporcionalnosti. Obuhvaćena je područjem primjene članka 194. Ugovora o funkcioniranju Europske unije Intervencija politike proporcionalna je dimenziji i prirodi utvrđenih problema te postizanju postavljenih ciljeva.

Prijedlog ne prelazi ono što je potrebno za postizanje općeg cilja olakšavanja dekarbonizacije plinovitih goriva na konkurentan način, uz barem ekonomske troškove, uz istodobno osiguravanje energetske sigurnosti i stavljanje potrošača u središte energetske tržišta. Najpoželjniji skup opcija smatra se proporcionalnim te se u mjeri u kojoj je to moguće temelji na postojećim pristupima. Ravnoteža između obveza i uzimanja u obzir različitih mogućnosti djelovanja među državama članicama i privatnim subjektima smatra se primjerenom s obzirom na nužnost postizanja klimatske neutralnosti do 2050.

- **Odabir instrumenta**

Na temelju opće evaluacije postojećeg regulatornog okvira za tržište plina odabrani su instrumenti direktiva, preinaka Direktive 2009/73/EZ i uredba o preinaci Uredbe br. 715/2009. Odabirom preinake tih postojećih pravnih akata povećat će se pravna jasnoća. Moguće je da je primjena akta o izmjeni bila neprikladna za uključivanje širokog niza novih odredbi. U odabiru instrumenata stoga se zahtijeva revizija već donesenih i primijenjenih pravila s obzirom na te promjene, kao prirodan razvoj postojećeg zakonodavstva. U okviru Uredbe o plinu bit će potrebno izmijeniti dodatne akte kao što su: Uredba o sigurnosti opskrbe plinom (EU) 2017/1938, Uredba o ACER-u (EU) 2019/942 i Uredba REMIT (EU) br. 1227/2011.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Stupanje na snagu trećeg energetskeg paketa pozitivno je utjecalo na tržišno natjecanje i uspješnost unutarnjih energetskih tržišta. Međutim, postojeći regulatorni okvir za plin usmjeren je na fosilni prirodni plin i njime se ne predviđa u potpunosti pojava alternativa metanu (uključujući prirodni plin i biometan), kao što je vodik.

Potrebno je preispitati postojeći regulatorni okvir za tržište plina, što je već najavljeno u Komunikaciji Europske komisije o strategiji za vodik za klimatski neutralnu Europu. S obzirom na različit potencijal u državama članicama EU-a za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i niskougljičnog vodika, odgovarajući tržišni okvir mogao bi olakšati primjenu vodika kao nositelja energije i pokretača integracije energetskog sustava.

Na temelju toga utvrđena su četiri glavna uzročnika pod problematikom I. u procjeni učinka: i. dekarbonizacija će dovesti do stvaranja europskog vrijednosnog lanca vodika koji se oslanja na prekogranično tržište vodika; ii. nedostatak ulaganja u infrastrukturu za vodik ometa razvoj tržišta; iii. infrastruktura za vodik vjerojatno predstavlja prirodni monopol, što dovodi do nekonkurentnih tržišnih struktura; iv. različita pravila o kvaliteti vodika mogu ometati prekogranične protoke i uzrokovati dodatne troškove.

Postojeća pravila o plinu, usmjerena na fosilni prirodni plin, koji se uglavnom uvozi iz zemalja izvan EU-a, ne obuhvaćaju posebnosti decentralizirane proizvodnje plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova unutar EU-a. Osim toga, sve veće količine biometana, vodika, ali i UPP-a utječu na kvalitetu plina, a time i na projektiranje plinske infrastrukture i uređaja za krajnje korisnike. U procjeni učinka posebno je prepoznato pet glavnih uzročnika povezanih s tom problematikom: i. ograničen pristup tržištu i mreži za lokalne proizvođače biometana priključene na distribucijske mreže, razlike u pravilima u pogledu obveze priključenja i troškova priključivanja na mrežu za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove te ulazne/izlazne tarife unutar EU-a ometaju uspostavu potpuno integriranog, likvidnog i interoperabilnog unutarnjeg tržišta plina u EU-u; ii. razlike u kvaliteti plina i razinama miješanja vodika mogu negativno utjecati na prekogranične tokove i krajnje korisnike, pri čemu postojeća pravila o kvaliteti plina nisu prikladna za buduća kretanja; iii. terminali za UPP opremljeni za prihvrat uglavnom prirodnog plina, ograničen pristup novih plinova terminalima za UPP; iv. dugoročni ugovori o opskrbi prirodnim plinom s nesmanjenim emisijama mogu povećati ovisnost o prirodnom plinu, a time ujedno otežati opskrbu plinovima iz obnovljivih izvora do 2050.; v. postojećim aranžmanima energetske sigurnosti uzimaju se u obzir samo rizici povezani s opskrbom prirodnim plinom, dok plinovi iz obnovljivih izvora i niskougljični plinovi nisu obuhvaćeni.

Kad je riječ o planiranju mreže, potrebno je produbiti suradnju između operatora transportnih sustava i regulatora. Sve veći udio nestalnih izvora energije zahtijeva bolju integraciju cijelog energetskog sustava i veću međusobnu povezanost infrastrukture na temelju cjelovitijeg i uključivijeg pristupa. U procjeni učinka navode se tri glavna uzročnika te problematike: i. različito planiranje mreže među državama članicama i operatorima transportnih sustava, odvojeno planiranje za električnu energiju i plin; ii. nepostojanje transparentnosti u pogledu potencijala postojeće infrastrukture za prenamjenu ili stavljanje izvan pogona; iii. operatori distribucijskih sustava nisu izrijekom uključeni u planiranje operatora transportnih sustava. Nadalje, usklađenijom strategijom razvoja sustava dodatno bi se povećala međusobna povezanost elektroenergetskih i plinskih sustava, uključujući vodik.

Evaluacija je pokazala da je potrebno poboljšati tržišno natjecanje kako bi se osiguralo da potrošači u EU-u osjete sve prednosti integracije tržišta. Nadalje, potrošači još nemaju potrebne alate za aktivno uključivanje na tržište. Odredbe o zaštiti potrošača u analiziranom zakonodavstvu pokazale su se samo djelomično svrsishodnima. Zaštita ugroženih kupaca i dalje je neujednačena među državama članicama, a energetska siromaštvo i dalje je znatno diljem EU-a. U skladu s tim, u problematici IV. utvrđena su tri uzročnika problema: i. neiskorišteni potencijal tržišnog natjecanja na maloprodajnim tržištima; ii. nedovoljno jačanje položaja kupaca u pogledu mogućnosti promjene opskrbljivača, alata za usporedbu cijena, informacija o obračunu, energetskih zajednica i pristupa podacima; i iii. neodgovarajuća zaštita potrošača, posebno ugroženih i energetski siromašnih potrošača.

• **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je u skladu sa Smjernicama za bolju regulativu provela sveobuhvatno i uključivo savjetovanje s dionicima na temelju strategije savjetovanja koja je uključivala niz metoda i alata. Cilj te strategije bio je osigurati da se uzmu u obzir svi relevantni dokazi, uključujući podatke o troškovima, društvenom učinku i koristima inicijative. Primijenjeno je nekoliko alata za savjetovanje: savjetovanje o početnoj procjeni učinka (plan djelovanja), internetsko javno savjetovanje na temelju upitnika, prezentacija Komisije i povratne informacije dionika, uključujući Regulatorni forum za plin, rasprave s državama članicama, članovima Europskog parlamenta i nacionalnim regulatornim tijelima te rasprave na radionici s velikim dionicima.

Komisija je tijekom otvorenog javnog savjetovanja primila 263 odgovora. Ispitanici su općenito bili mišljenja da je potrebno revidirati Direktivu o plinu i Uredbu o plinu kako bi se pridonijelo postizanju ciljeva dekarbonizacije. Nadalje, više od 60 % ispitanika smatra da tehnološke i regulatorne promjene potrebne za dekarbonizaciju tržišta plina imaju potencijal za otvaranje novih radnih mjesta do 2030.

Kad je riječ o razvoju infrastrukture i tržišta vodika, većina ispitanika podupire uvođenje propisa u ranoj fazi kako bi se potaknulo funkcionalno i konkurentno tržište vodika i infrastrukturu za vodik. Ispitanici su zagovarali zakonodavni okvir EU-a kojim se definiraju ključna regulatorna načela i primjenjuje postupan pristup. Velika većina podržava npr. pristup trećih strana, pravila za pristup plinovodima za vodik, terminalima za njegov uvoz i skladištima za vodik te zagovara razdvajanje mrežnih aktivnosti. Većina ispitanika smatrala je da je važno rano definirati ulogu privatnih strana u razvoju infrastrukture za vodik. Velika većina ispitanika smatra i da postojeće i buduće privatne mreže mogu biti (privremeno) izuzete od određenih regulatornih zahtjeva, ali da je potrebno osigurati konvergenciju jedinstvenog regulatornog okvira. Golema većina ispitanika smatra da bi prava i zahtjevi za izdavanje dozvola za novu infrastrukturu za vodik trebali biti slični onima koji se danas primjenjuju na plinovode metana.

Kad je riječ o promicanju pristupa plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova postojećem tržištu plina i infrastrukturi, dionici se slažu da je potrebno revidirati postojeći regulatorni okvir kako bi se pridonijelo postizanju ciljeva dekarbonizacije. Većina dionika smatra da je važno osigurati potpuni pristup tržištu i olakšati utiskivanje plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova u plinsku mrežu. Mnogi ispitanici zagovaraju obvezu operatora mreže da priključe proizvođače plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova te smanje pristojbe za utiskivanje plina. Većina ispitanika podupire i poboljšanje okvira za transparentnost terminala za UPP. Izražena je i potpora usklađenoj primjeni standarda kvalitete plina diljem EU-a, jačanju prekogranične koordinacije i povećanju transparentnosti. Ispitanici su podijeljeni kad je riječ o miješanju vodika, ali većina se slaže da se time, unatoč visokim tehničkim troškovima, može brzo osigurati troškovno učinkovit prvi korak prema dekarbonizaciji energetskog sustava. Mali broj dionika podupire

ukidanje prekograničnih tarifa unutar EU-a. Većina ispitanika smatra da su mjere kibersigurnosti i sigurnosni izazovi specifični za plin važni.

Kad je riječ o integraciji planiranja mreže, većina dionika podupire usklađivanje vremenskog rasporeda plana razvoja mreže s desetogodišnjim planom razvoja mreže na razini EU-a te jedinstveni plan za plin neovisno o odabranom modelu razdvajanja. Većina ispitanika još je izraženije poduprla zajednički scenarij za električnu energiju i plin. Znatan broj dionika traži uključivanje projekata u području vodika u plan razvoja mreže. Većina dionika slaže se s ulogom operatora distribucijskih sustava da pružaju i razmjenjuju informacije, a nekoliko ispitanika podupire i to da operatori distribucijskih sustava izrađuju vlastiti plan, uključujući optimizaciju sustava po sektorima. Nadalje, ispitanici su dali prednost zajedničkom planu za plin i električnu energiju u odnosu na zajedničke scenarije sa zasebnim planovima. Nekoliko dionika istaknulo je da bi zajednički plan za metan i vodik, sa zasebnim planom za električnu energiju, bio najpoželjnija opcija.

Kad je riječ o sudjelovanju i zaštiti kupaca na maloprodajnom tržištu zelenog plina, većina dionika pozvala je na to odredbe koje se odnose na građane/potrošače budu ambicioznije tako što bi odražavale odredbe o tržištu električne energije. Osim toga, odredbe o energetske siromaštvu trebale bi osigurati da potrošači ne plaćaju troškove prelaska na opcije koje se temelje na čistom plinu. Predstavnici privatnog sektora podržavaju planove za postupno ukidanje reguliranih cijena, dok bi ih neke organizacije potrošača zadržale kako bi se zaštitili energetske siromašni i ugroženi potrošači. Gotovo polovina ispitanika želi da se ojačaju odredbe o usporedivosti ponuda i dostupnosti podataka, transparentnosti, pametnim mjernim sustavima i promjeni pružatelja usluga. Nijedan ispitanik nije podržao neregulatorni pristup.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Predložena inicijativa i procjena učinka na kojoj se temelji zasnivaju se na dokazima iz doprinosa dionika u opsežnim savjetovanjima provedenima u tom pogledu, kao i na pregledu literature i modeliranju. Pregled literature uključivao je rezultate niza tematskih studija o ključnim elementima kao što su uloga vodika i dekarbonizirane plinske infrastrukture, tržišta i proizvodnje, koje su provedene za potrebe procjene učinka ili su doprinijele njezinu području primjene, kao i procjene provedene za druge relevantne inicijative Komisije. U analizi su uzeti u obzir i zaključci doneseni u okviru nekoliko foruma dionika, od kojih je najistaknutiji o Uredbi o plinu (Madridski forum), te zaključci o regulaciji električne energije (Firentinski forum). Razmotrene su i rasprave s državama članicama, članovima Europskog parlamenta, nacionalnim regulatornim tijelima i ACER-om te drugim dionicima.

- **Procjena učinka**

U skladu sa smjernicama za bolju regulativu Komisija je provela procjenu učinka nekoliko opcija politike. U tu je svrhu međusektorska upravljačka skupina organizirala dijalog unutar Komisije.

Procjena učinka predstavljena je i raspravljena s Odborom za nadzor regulative. Odbor za nadzor regulative donio je „pozitivno mišljenje sa zadržkama”. Zadržke su posebno uzete u obzir na sljedeći način: i. uključivanjem zaključaka evaluacije u opis problema, ii. navođenjem uloge inicijative kao dijela poticajnog okvira paketa „Spremni za 55 %”, iii. pojašnjenjem osnovnog scenarija u razmatranju učinka opcija politike, iv. većim razlikovanjem aktera, posebno između proizvođača i potrošača prirodnog plina i vodika, v. procjenom načina na koji inicijativa može imati različite učinke na MSP-ove u usporedbi s drugim (većim) poduzećima, vi. boljim odražavanjem izdvojenih i manjinskih stajališta u cijelom izvješću, među ostalim u definiciji problema, izradi opcija, analizi učinaka i odabiru

najpoželjnije opcije, vii. poboljšanjem tekstualnog opisa izvješća i viii. dopunjavanjem tablica troškova i koristi u odgovarajućem formatu.

Tijekom rada na procjeni učinka razmatran je niz mjera u četiri područja problematike radi rješavanja utvrđenih problema i uklanjanja njihovih uzročnika kako bi se postigli ciljevi inicijative. Nakon procjene njihove djelotvornosti, učinkovitosti, usklađenosti i proporcionalnosti utvrđen je paket najpoželjnijih opcija koji je najprikladniji za doprinos utvrđenim ciljevima.

Problematika I.: Infrastruktura za vodik i tržišta vodika

Pod problematikom I. razmatrane su sljedeće opcije politike: raspisivanje natječaja za upravljanje mrežom za vodik (opcija 1.); uvođenje glavnih regulatornih načela nadahnutih onima koja se trenutačno primjenjuju na tržište prirodnog plina, ali prilagođenih razvojnoj fazi tržišta vodika (opcija 2.); te uspostava potpuno razvijenog regulatornog režima za vodik (sličnog onome koji se trenutačno primjenjuje na sektor prirodnog plina) bez potrebe za tranzicijskim razdobljem za postizanje razvijenijeg tržišta vodika (opcija 3.). Najpoželjnija je opcija uvođenje ključnih regulatornih načela od samog početka, uz istodobno pružanje jasnoće o konačnom (budućem) regulatornom režimu (opcija 2.b „Glavna regulatorna načela s vizijom”). Glavna je prednost te opcije to što se njome potiče integracija tržišta, pruža jasnoća ulagačima, izbjegavaju nastanak nekonkurentnih tržišnih struktura i troškovi *ex post* prilagodbi pravila nakon što tržište postane razvijeno, ali se ostavlja fleksibilnost za prilagodbu propisa postupnom širenju sektora vodika.

Problematika II.: Plinovi iz obnovljivih izvora i niskougljični plinovi u postojećoj plinskoj infrastrukturi i na postojećim plinskim tržištima te energetska sigurnost

Pod problematikom II. navode se opcije kojima se za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove promiče pristup postojećem tržištu plina i infrastrukturi. Sve opcije usto uključuju progresivnu razinu intervencije za problematiku energetske sigurnosti, posebno proširenje postojećih alata, standarda i postupaka na plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove, stvarnu solidarnost i rješavanje rizika povezanih s kibersigurnošću za plinski sektor. Pod problematikom II. najpoželjnija je opcija 3. „Omogućivanje i promicanje potpunog pristupa plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova tržištu”. Ta opcija sadržava mjere za potporu pristupu plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova veleprodajnom tržištu, terminalima za UPP i distribucijskoj mreži (neovisno o mjestu priključenja), uključujući tarifne popuste za utiskivanje plina u mrežu i prekogranični prijevoz. Kvaliteta plina nadzirala bi se prema usklađenom pristupu EU-a za prekogranične interkonekcijske točke, a državama članicama omogućila bi se fleksibilnost. Dopusštena gornja granica za mješavine vodika utvrđena je na 5 % za sva prekogranična mjesta priključenja, što je troškovno učinkovito u smislu prilagodbe i smanjenja emisija.

Omogućivanje i promicanje potpunog tržišta plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova: predviđene mjere u skladu su s radom Unije na borbi protiv klimatskih promjena i potrebne su za postizanje ciljeva europskog zelenog plana. Ključna je korist da će se mjerama smanjiti troškovi proizvodnje za proizvođače plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova, ojačati tržišno natjecanje te povećati likvidnost i trgovina plinovima iz obnovljivih izvora, uz istodobno poticanje smanjenja emisija stakleničkih plinova. Na taj će način potrošači i porezni obveznici imati koristi jer bi se potpora mogla smanjiti. Ograničit će se i rizici za energetska sigurnost te uštedjeti vrijeme i resursi, smanjiti nesigurnost, povećati učinkovitost mjera za izvanredne situacije i postrožiti posebni sigurnosni zahtjevi za poduzeća u sektoru plina.

Problematika III.: Planiranje mreže

Pod problematikom III. razmatraju se opcije u pogledu integriranog planiranja mreže. Pod problematikom III. najpoželjnija je opcija 2. „Nacionalno planiranje na temelju europskih scenarija”. Ta opcija dopušta nacionalno planiranje, ali se pritom zahtijeva da se ono temelji na zajedničkim scenarijima za plin i električnu energiju koji su usklađeni s desetogodišnjim planom razvoja mreže i povezani s relevantnim nacionalnim energetske i klimatskim planom. Uključuje sve relevantne dionike (operatore distribucijskih sustava) i omogućuje utvrđivanje cjevovoda koji se mogu prenamijeniti za H₂ umjesto metana, na razini pojedinosti koja se ne bi lako mogla postići na europskoj razini.

Uspostava nacionalnog planiranja na temelju europskih scenarija: ključna je korist da će se ukloniti rizici od toga da operatori prijenosnih/transportnih sustava za električnu energiju/plin planiraju razvoj svojih sustava na temelju neusklađenih pretpostavki. Time se omogućuje integracija sektora i konceptualni plan sustava, a istodobno zadržavaju koristi od detaljnijih sektorskih planova razvoja mreže. Osigurava se da dionici imaju jedinstvenu viziju, što podrazumijeva da se pri planiranju mreže uzimaju u obzir strategije dekarbonizacije na nacionalnoj razini i razini EU-a, čime se smanjuje rizik od potencijalne ovisnosti o određenom gorivu ili od nastanka neupotrebljive imovine.

Problematika IV.: Niska razina uključenosti i zaštite kupaca na maloprodajnom tržištu zelenog plina

Pod problematikom IV. izložene su opcije koje počivaju na pretpostavci neregulatornog pristupa rješavanju pitanja tržišnog natjecanja i angažmana potrošača ili kojima se umjesto toga predviđa rješavanje uzročnika problema novim zakonodavstvom, uglavnom odražavajući ono što je već utvrđeno u sektoru električne energije. S obzirom na analizu, najpoželjnija je opcija 2. „Fleksibilno zakonodavstvo”, koja odražava zaštitu potrošača na tržištu električne energije i odredbe o jačanju njihova položaja. Ta će opcija najvjerojatnije biti najdjelotvornija i najučinkovitija, a usto je u skladu s drugim problematikama.

Ključna je korist to što će se omogućiti znatne uštede, pomoći novim dobavljačima i pružateljima usluga da uđu na tržište i razvijaju inovativne proizvode, što će dovesti do većeg tržišnog natjecanja, angažmana potrošača i gospodarskih koristi. Time bi se ujedno građanima i zajednicama omogućilo da povećaju društvenu prihvaćenost, mobiliziraju privatni kapital i olakšaju uvođenje plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova. Smanjenje rizika od prekomjernih ulaganja imat će pozitivan učinak na okoliš.

• Primjerenost i pojednostavnjenje propisa

Prijedlozi izmjene postojećeg zakonodavstva osmišljeni su u skladu s troškovno najučinkovitijim opcijama politike, koje su razmotrene u procjeni učinka. Za neke od najpoželjnijih opcija očekuje se povećanje administrativnih i provedbenih troškova regulatornih tijela i tržišnih subjekata. Na primjer, iz predloženih mjera mogli bi proizaći intenzivniji administrativni kontakti između nacionalnih regulatornih tijela i distributera prirodnog plina, povećan rad u pogledu koordinacije između operatora transportnih sustava i operatora distribucijskih sustava te potreba za dodatnim regulatornim i provedbenim radom država članica i nacionalnih tijela. Međutim, od izmijenjenog okvira usto se očekuju niži i učinkovitiji regulatorni troškovi.

Nadalje, procjena učinka pokazuje da predložene mjere nude troškovno najučinkovitije regulatorne opcije za postizanje glavnog cilja inicijative, a to je uspostava pravila za transport, distribuciju, opskrbu i skladištenje metana i vodikovih plinova, i da se njima može poduprijeti dekarbonizacija energetske sustava uz istodobno osiguravanje sigurne i cjenovno pristupačne energije.

Kratkoročni regulatorni troškovi koji proizlaze iz nekih od najpoželjnijih mjera moraju se procijeniti u odnosu na troškove i rad koji bi dugoročno bili potrebni u slučaju kašnjenja integracije i dekarbonizacije energetskeg sustava. Očekivane koristi od tih opcija u smislu potpore za obnovljive izvore energije, integraciju energetskeg sustava, zaštitu potrošača i energetske sigurnost uvelike će nadmašiti neposredne administrativne i provedbene troškove.

Prijedlogom se dodatno pridonosi pojednostavnjenju postojećeg regulatornog okvira, i to usklađivanjem odredbi o plinskoj infrastrukturi i tržištu s novom regulatornom strukturom koja je osmišljena u paketu za čistu energiju u sektoru električne energije. Očekuje se da će veća usklađenost među sektorima biti korisna za mnoga regulatorna područja, posebno jačanje položaja i zaštitu potrošača, upravljanje i regulatorni nadzor. Slični doprinosi predviđeni su i u ranom uvođenju regulatornog okvira za infrastrukture i tržišta vodika. Premda će se tim pravilima vjerojatno povećati neposredni administrativni troškovi i regulatorno opterećenje nacionalnih tijela i tržišnih subjekata, očekuje se da će rano usklađivanje regulatornih načela za vodik znatno smanjiti buduće troškove usklađivanja i spriječiti rizik od velikih regulatornih razlika i troškova provedbe.

- **Temeljna prava**

Zaštita vrijednosti EU-a te temeljnih prava i sigurnosti građana u razvoju zelenog i digitalnog energetskeg okruženja od presudne je važnosti. Predložene mjere politike o upravljanju podacima razvijene su imajući to na umu kako bi se osigurao širok pristup digitalnim tehnologijama i uslugama utemeljenima na podacima te njihova upotreba, uz istodobno jamčenje visoke razine prava na privatni život i zaštitu osobnih podataka, kako je utvrđeno u člancima 7. i 8. Povelje EU-a o temeljnim pravima i Općoj uredbi o zaštiti podataka.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Utjecaj prijedloga u okviru ovog paketa na proračun EU-a odnosi se na ljudske resurse Agencije za suradnju energetskih regulatora (ACER) i Glavne uprave (GU) za energetiku Europske komisije, što je opisano u zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom Prijedlogu Komisije o preinaci [Uredbe o plinu]. U osnovi, za nove zadaće ACER-a, posebno u pogledu pravila kojima se olakšava razvoj konkurentnog sektora vodika, ali i sve veće složenosti tržišta plina zbog sve većeg udjela plinova koji nisu prirodni plin, potrebna je, postupno, 21 dodatna jedinica ekvivalenta punog radnog vremena u ACER-u od 2023. Za provedbu predloženih novih pravila o novom i rastućem sektoru, integraciju novih vrsta plina u tržište plina i infrastrukturu te provedbu ojačanih odredbi o potrošačima usto je za pet jedinica ekvivalenta punog radnog vremena potrebno povećati ljudske resurse Glavne uprave za energetiku.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Praćenje napretka sastojat će se od dvostupanjskog pristupa, koji se sastoji od godišnjeg izvješćivanja koje provodi ACER i evaluacije koju provodi Komisija.

ACER-ov mandat za godišnje praćenje i izvješćivanje o uspješnosti tržišta u godišnjem izvješću o praćenju tržišta (obveza iz Uredbe (EZ) br. 715/2009) zadržat će se te proširiti na vodik. U roku od godine dana od donošenja predmetnih prijedloga Komisija će pozvati ACER da preispita i ažurira svoje postojeće pokazatelje praćenja (uz sudjelovanje dionika na koje to utječe) kako bi se osigurala njihova trajna relevantnost za praćenje napretka u ostvarivanju ciljeva na kojima se temelje prijedlozi. ACER će se i dalje oslanjati na već utvrđene izvore

podataka koji se upotrebljavaju za pripremu izvješća o praćenju tržišta, proširenih relevantnim podacima o vodik.

Godišnje izvješćivanje ACER-a zamijenit će Komisijine obveze izvješćivanja koje su trenutačno propisane Direktivom o plinu. Detaljnim prijedlozima osigurat će se da ACER-ovo praćenje bude komplementarno s drugim postupcima praćenja (npr. praćenjem u okviru upravljanja energetsom unijom i djelovanjem u području klime), čime se izbjegavaju preklapanja.

Komisija će u određenom roku nakon stupanja na snagu donesenih mjera (okvirno, pet godina) provesti cjelovitu evaluaciju učinka predloženih inicijativa, uključujući djelotvornost, učinkovitost, trajnu usklađenost i relevantnost prijedloga. Komisija će do 31. prosinca 2030. preispitati Direktivu i podnijeti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nakon presude Suda Europske unije u predmetu Komisija protiv Belgije (predmet C-543/17) države članice uz svoje obavijesti o nacionalnim mjerama za prenošenje moraju dostaviti dovoljno jasne i precizne informacije, uz navođenje odredaba nacionalnog prava kojima se prenose odredbe neke direktive. To se mora predvidjeti za svaku obvezu, a ne samo na „razini članka”. Ako države članice ispune tu obvezu, u načelu ne bi trebale Komisiji slati dokumente s obrazloženjima o prenošenju.

Uredba će se izravno i ujednačeno provoditi u državama članicama, zbog čega nije potreban dokument s objašnjenjima.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Predložena **revidirana direktiva** ima deset poglavlja, koja se sastoje od 91 članka.

Poglavlje 1. – Predmet, područje primjene i definicije

U ovom se poglavlju utvrđuju predmet i područje primjene pravila o transportu, distribuciji, opskrbi i skladištenju plinova u sustavu prirodnog plina te pravila o transportu, opskrbi i skladištenju vodika u sustavu vodika. Ujedno se definiraju glavni pojmovi iz predložene direktive.

Poglavlje 2. – Opća pravila o organizaciji tržišta

U ovom se poglavlju utvrđuju pravila kojima se osiguravaju konkurentna, fleksibilna i nediskriminirajuća tržišta plina usmjerena na potrošače. Poglavlje sadržava odredbe o pristupu tržištu kao što su slobodan izbor opskrbljivača, tržišno utemeljene cijene opskrbe, obveze pružanja javne usluge, održivost, certificiranje plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova, promicanje regionalne suradnje te tehnička i postupovna pravila.

Poglavlje 3. – Jačanje položaja i zaštita potrošača, maloprodajna tržišta

U ovom se poglavlju posebno navodi skup prava potrošača: razrađuju se osnovna ugovorna prava, prava i naknade za promjenu opskrbljivača te pravila o alatima za usporedbu, aktivnim kupcima i energetske zajednicama građana. Poglavlje sadržava i odredbe o obračunu, pametnom i konvencionalnom mjerenju te upravljanju podacima.

Sadržava i odredbe o jedinstvenim kontaktnim točkama, pravu na izvansudsko rješavanje sporova, ugroženim kupcima i maloprodajnim tržištima.

Poglavlje 4. – Pristup trećih strana infrastrukturi

Ovo je poglavlje podijeljeno u tri odjeljka kako bi se obuhvatilo sljedeće: pristup infrastrukturi za prirodni plin, pristup infrastrukturi za vodik te odbijanje pristupa i priključivanja.

Poglavlje 5. – Pravila koja se primjenjuju na operatore transportnog sustava, sustava skladišta i sustava prirodnog plina

U ovom se poglavlju razrađuju zadaće operatora transportnog sustava, sustava skladišta plina i sustava UPP-a, povjerljivost i ovlasti za donošenje odluka.

Poglavlje 6. – Operatori distribucijskih sustava prirodnog plina

U ovom se poglavlju opisuju imenovanje operatora distribucijskih sustava, njihove zadaće, ovlasti za donošenje odluka o priključenju novih postrojenja proizvodnje plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova na distribucijski sustav, razdvajanje operatora distribucijskih sustava, obveze povjerljivosti operatora distribucijskih sustava, odredbe o zatvorenim distribucijskim sustavima te kombinirani operatori.

Poglavlje 7. – Pravila koja se primjenjuju na namjenske mreže vodika

U ovom se poglavlju posebno navode zadaće operatora mreže, skladišta i terminala za vodik te odredbe o postojećim mrežama vodika, zemljopisno ograničenim mrežama vodika, zatvorenim sustavima vodika, spojnim plinovodima s trećim zemljama i obvezama povjerljivosti operatora.

Poglavlje 8. – Integrirano planiranje mreže

U ovom se poglavlju razmatraju razvoj mreže i ovlasti za donošenje odluka o ulaganjima, izvješćivanje o razvoju mreže vodika te financiranje nove prekogranične infrastrukture za vodik.

Poglavlje 9. – Razdvajanje operatora transportnih sustava

Ovo je poglavlje podijeljeno u šest odjeljaka kako bi se obuhvatilo sljedeće: razdvajanje vlasništva, neovisni operatori sustava, neovisni operatori transportnog sustava, razdvajanje operatora namjenskih mreža vodika i imenovanje, certificiranje operatora sustava prirodnog plina i vodika te razdvajanje i transparentnost računa.

Poglavlje 10. – Regulatorna tijela

Ovo je poglavlje usmjereno na imenovanje i neovisnost regulatornih tijela, opće ciljeve regulatornog tijela, njihove dužnosti i ovlasti, regulatorni režim za prekogranična pitanja, usklađenost s mrežnim kodeksima i smjernicama te na vođenje evidencije.

Poglavlje 11. – Završne odredbe

Posljednje poglavlje usmjereno je na završne odredbe i uključuje članke posebno o zaštitnim mjerama, jednakim uvjetima, tehničkim sporazumima, odstupanjima, postupku ovlašćivanja, izvršavanju delegiranja ovlasti, postupku odbora, izvješćivanju, stavljanju izvan snage, prenošenju, stupanju na snagu i primateljima.

Prilog I. odnosi se na minimalne zahtjeve za obračun i informacije o obračunu.

Prilog II. odnosi se na pametno mjerenje prirodnog plina.

U Prilogu III. navode se datum početka primjene i rokovi prenošenja Direktive stavljene izvan snage i njezinih izmjena.

U Prilogu IV. nalazi se korelacijska tablica.

Predložena **revidirana uredba** ima osam poglavlja, koja se sastoje od 69 članaka.

Poglavlje 1. – Predmet, područje primjene i definicije

U ovom se poglavlju utvrđuju predmet i područje primjene pravila u pogledu ciljeva energetske unije, klimatskog i energetske okvira te potrošača. Ujedno se definiraju glavni pojmovi iz predložene uredbe.

Poglavljje 2. – Opća pravila o organizaciji tržišta i pristupu infrastrukturi

U ovom se poglavlju utvrđuju opća načela, razdvajanje regulirane imovine, usluge pristupa trećih strana, procjena tržišta za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove, načela mehanizama dodjele kapaciteta i postupka upravljanja zagušenjem, trgovanje pravima na kapacitet, pravila uravnoteženja i pristojbe za odstupanje, certificiranje, te suradnja operatora transportnih sustava.

Poglavljje 3. –Pristup mreži

U ovom se poglavlju razrađuju tarife za pristup mrežama i popusti.

Poglavljje 4. – Transport, skladištenje, UPP i rad sustava terminala za vodik

U ovom se poglavlju utvrđuju odredbe o stalnom kapacitetu za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove, prekograničnoj koordinaciji kvalitete plina, mješavinama vodika, Europskoj mreži operatora transportnih sustava za plin, praćenju koje provodi ACER, regulatornim tijelima, savjetovanjima, troškovima, regionalnoj suradnji, desetogodišnjem planu razvoja mreže, zahtjevima u pogledu transparentnosti te vođenju evidencije.

Poglavljje 5. – Rad distribucijskih sustava

U ovom se poglavlju utvrđuju pravila o stalnom kapacitetu za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove, suradnji između operatora distribucijskih sustava i operatora transportnih sustava, zahtjevu u pogledu transparentnosti te Europskom tijelu za operatore distribucijskih sustava. Navode se postupci i zadaće.

Poglavljje 6. – Pristup namjenskim mrežama vodika

Ovo je poglavljje usmjereno na prekograničnu koordinaciju u području kvalitete vodika, Europsku mrežu operatora mreže za vodik i njezine zadaće, desetogodišnji plan razvoja mreže za vodik, troškove, savjetovanje, praćenje koje provodi ACER, regionalnu suradnju i zahtjeve u pogledu transparentnosti.

Poglavljje 7. – Mrežni kodeksi i smjernice

U ovom se poglavlju utvrđuju odredbe za donošenje mrežnih kodeksa i smjernica, uspostavu i izmjenu mrežnih kodeksa, smjernice, pravo država članica da predvide detaljnije mjere, pružanje informacija i povjerljivost te sankcije. Sva su tri pravila prilagođena vodik.

Poglavljje 8. – Završne odredbe

Ovo je poglavljje usmjereno na završne odredbe i uključuje članke koji se posebno odnose na novu infrastrukturu za prirodni plin i vodik, postupak odbora, izuzetke, odstupanja, izvršavanje delegiranja ovlasti, izmjene uredbi, izmjenu radi proširenja Uredbe o sigurnosti opskrbe plinom na plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove te uključivanja mjera u pogledu kibersigurnosti, solidarnosti i skladištenja, stavljanje izvan snage i stupanje na snagu.

Prilog I. sadržava smjernice.

Prilog II. sadržava umetnuti Prilog IX. Uredbi 2017/1938.

Prilog III. sadržava informacije o Uredbi stavljenj izvan snage i popis uzastopnih izmjena.

U Prilogu IV. nalazi se korelacijska tablica.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o unutarnjim tržištima plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika
(preinaka)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir ~~Ugovor o osnivanju Europske zajednice~~ ☒ Ugovor o funkcioniranju
Europske unije ☒, a posebno njegov članak ~~95.~~ ☒ 194. stavak 2. ☒,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

↓ novo

- (1) Uredba (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ znatno je izmijenjena nekoliko puta. S obzirom na daljnje izmjene tu bi uredbu radi jasnoće trebalo preinačiti.

↓ 715/2009 uvodna izjava 1.
(prilagođeno)

- (2) Unutarnje tržište prirodnog plina, koje se postupno uvodi od 1999. godine, ima za cilj pružanje stvarnog izbora svim potrošačima u ~~Zajednici~~ ☒ Uniji ☒, bilo da se radi o građanima ili poduzećima, novih poslovnih mogućnosti i dodatne prekogranične trgovine, radi ostvarivanja veće učinkovitosti, konkurentnih cijena i viših standarda usluga te doprinošenja sigurnosti nabave i održivosti.

² SL L 211, 19.8.2008., str. 23.

³ SL L 172, 5.7.2008., str. 55.

⁴ Uredba (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005 (SL L 211, 14.8.2009., str. 36.).

- (3) Europskim zelenim planom i Zakonom o klimi postavljen je cilj da EU do 2050. postane klimatski neutralan na način kojim se doprinosi europskoj konkurentnosti, rastu i otvaranju radnih mjesta. Kako bi se uspostavila tržišta dekarboniziranih plinova i pridonijelo energetske tranziciji, potrebni su znatno veći udjeli energije iz obnovljivih izvora u integriranom sustavu s aktivnim sudjelovanjem potrošača na konkurentnim tržištima.
- (4) Ovom se Uredbom nastoji olakšati ulazak plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova u energetske sustav, čime bi se omogućio prelazak s prirodnog plina na predmetne alternative, te stvoriti uvjete u kojima ti novi plinovi mogu biti bitan čimbenik u postizanju cilja klimatske neutralnosti EU-a do 2050. Uredbom se nastoji i uspostaviti regulatorni okvir koji svim sudionicima na tržištu omogućuje i potiče to da pri planiranju svojih aktivnosti uzmu u obzir tranzicijske funkcije fosilnih plinova, čime bi se izbjegli učinci ovisnosti i osigurao postupan i pravodoban prestanak korištenja fosilnog plina u svim relevantnim industrijskim sektorima i za grijanje.
- (5) U EU-ovoj strategiji za vodik uzimaju se u obzir različiti potencijali država članica EU-a za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora, zbog čega je otvoreno i natjecateljsko tržište EU-a bez prepreka prekograničnoj trgovini vrlo korisno za tržišno natjecanje, cjenovnu pristupačnost i sigurnost opskrbe. Osim toga, naglašava se i da bi oblikovanje likvidnog tržišta na kojem bi se vodikom trgovalo kao sirovinom olakšalo ulazak novih proizvođača na tržište i koristilo dubljoj integraciji s ostalim nositeljima energije. Stvorili bi se održivi cjenovni signali za ulaganja i donošenje operativnih odluka. Pravila utvrđena ovom Uredbom trebala bi stoga promicati otvaranje tržišta vodika, trgovine vodikom kao sirovinom i likvidnih tržišnih čvorišta, a države članice trebale bi ukloniti sve neopravdane prepreke tome. Prepoznavajući sve već postojeće razlike, trebalo bi omogućiti da se postojeća pravila osmišljena za učinkovito komercijalno poslovanje na tržištima električne energije i plina primjenjuju na tržište vodika.

↓ 715/2009 uvodna izjava 2.

~~Direktiva 2003/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o zajedničkim pravilima unutarnjeg tržišta prirodnog plina⁵ i Uredba (EZ) br. 1775/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. rujna 2005. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina⁶ značajno su doprinijele stvaranju takvog unutarnjeg tržišta prirodnog plina.~~

↓ 715/2009 uvodna izjava 3.

~~Iskustvo stečeno u provedbi i praćenju prvog niza smjernica za dobru praksu, koje je 2002. godine usvojio Europski regulatorni forum o plinu (Madridski forum), dokazuje da je, kako bi se u svim državama članicama osigurala potpuna provedba pravila koja su predviđena u tim smjernicama i kako bi se u praksi pružilo minimalno jamstvo jednakih uvjeta za pristup tržištu, potrebno omogućiti da postanu pravno izvršive.~~

⁵ SL L 176, 15.7.2003., str. 57.

⁶ SL L 211, 14.8.2009., str. 36.

↓ 715/2019 uvodna izjava 4.

~~Drugi niz zajedničkih pravila pod naslovom „Druge smjernice za dobru praksu” usvojen je na sastanku Madridskog foruma 24. i 25. rujna 2003., a svrha ove Uredbe je utvrditi, na temelju tih smjernica, osnovna načela i pravila koja se odnose na pristup mreži i usluge za pristup trećih strana, upravljanje zagušenjem, transparentnost, uravnoteživanje i trgovanje pravima na kapacitet.~~

↓ 715/2009 uvodna izjava 5.
(prilagođeno)

- (6) ~~☒ [Preinačenom Direktivom o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] ☒ Direktivom 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina⁷ previđenapredviđena~~ je mogućnost kombiniranog operatora transportnog i distribucijskog sustava. Pravila koja su predviđena u ovoj Uredbi stoga ne iziskuju promjenu organizacije nacionalnih transportnih i distribucijskih sustava koji su sukladni s odgovarajućim odredbama te direktive.

↓ 715/2019 uvodna izjava 6.

~~Visokotlačni plinovodi koji povezuju lokalne distributere na plinsku mrežu, a ne koriste se prvenstveno u kontekstu lokalne distribucije, pripadaju u područje primjene ove Uredbe.~~

↓ 715/2009 uvodna izjava 7.
⇒ novo

- (7) Potrebno je precizirati kriterije prema kojima se utvrđuju tarife za pristup mreži kako bi se osigurala njihova potpuna usklađenost s načelom nediskriminacije i potrebama unutarnjeg tržišta koje dobro funkcionira te u potpunosti voditi računa o potrebi za cjelovitošću sustava i odražavati stvarno nastale troškove, u mjeri u kojoj takvi troškovi odgovaraju troškovima učinkovitog i strukturno usporedivog mrežnog operatora te su transparentni, a istodobno uključuju primjereni povrat od ulaganja ⇒ i omogućuju integriranje plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova ⇐ te, prema potrebi, vode računa o uspoređivanju tarifa koje provode regulatorna tijela. ⇒ Pravila o tarifama za pristup mreži u ovoj su Uredbi dopunjena dodatnim pravilima o tarifama za pristup mreži, konkretno u mrežnim kodeksima i smjernicama donesenima na temelju ove Uredbe, u [Uredbi o TEN-E-u kako je predložena u COM(2020) 824 final], [Uredbi o metanu kako je predložena u COM(2021) xxx], Direktivi (EU) 2018/2001 i [Direktivi o energetske učinkovitosti kako je predložena u COM(2021) 558 final]. ⇐

↓ novo

- (8) Infrastrukturu je općenito optimalno financirati prihodima od korisnika te infrastrukture, čime se izbjegava i unakrsno subvencioniranje. Takvo unakrsno

⁷

~~Vidjeti stranicu 94. ovoga Službenog lista.~~

subvencioniranje čak bi, kad je riječ o reguliranoj imovini, bilo nedosljedno s općim načelom tarifa koje odražavaju troškove. Međutim, u iznimnim slučajevima takvo unakrsno subvencioniranje moglo bi donijeti društvene koristi, posebno u ranim fazama razvoja mreže kad je prisutna niska rezerviranost kapaciteta u usporedbi s tehničkim kapacitetom i znatna nesigurnost u pogledu ostvarivanja buduće potražnje za kapacitetom. Unakrsno subvencioniranje stoga bi moglo pridonijeti razumnim i predvidivim tarifama za korisnike mreže u početnoj fazi i smanjiti rizik ulaganja za mrežne operatore. Na taj bi način unakrsno subvencioniranje moglo pridonijeti ulagačkoj klimi koja potiče ostvarivanje dekarbonizacijskih ciljeva Unije. Unakrsno subvencioniranje ne bi ni izravno ni neizravno trebali financirati korisnici mreže iz drugih država članica. Stoga je financiranje za unakrsno subvencioniranje primjereno prikupljati samo od izlaznih točaka do krajnjih kupaca u istoj državi članici. Budući da je unakrsno subvencioniranje iznimka, trebalo bi se pobrinuti da je proporcionalno, transparentno, ograničenog trajanja i uspostavljeno pod regulatornim nadzorom.

↓ 715/2009 uvodna izjava 8.

~~Pri izračunu tarifa za pristup mreži važno je voditi računa o stvarno nastalim troškovima u mjeri u kojoj takvi troškovi odgovaraju troškovima učinkovitog i strukturno usporedivog mrežnog operatora te su transparentni, kao i o potrebi da se osigura primjereni povrat od ulaganja te poticaji za gradnju nove infrastrukture, uključujući poseban regulatorni tretman za nova ulaganja, kao što je predviđeno Direktivom 2009/73/EZ. U tom pogledu, a posebno ako postoji učinkovito tržišno natjecanje između plinovoda, uspoređivanje tarifa koje provode regulatorna tijela razmatrat će se kao primjereno pitanje.~~

↓ 715/2009 uvodna izjava 9.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (9) Uporaba tržišnih mehanizama, kao što su aukcije, radi utvrđivanja tarifa mora biti uskladiva s odredbama ~~koje su utvrđene u~~ ☒ preinačenoj Direktivi o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx, ☒ Direktivi 2009/73/EZ ☒ i u Uredbi Komisije (EU) 2017/459 ☒.

↓ 715/2009 uvodna izjava 10.
(prilagođeno)

- (10) Zajednički minimalni paket usluga za pristup trećih strana potreban je radi osiguravanja zajedničkog minimalnog standarda pristupa u praksi u svakom dijelu ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒, kako bi se osigurala dostatna usklađenost usluga za pristup trećih strana i omogućilo iskorištavanje prednosti koje proizlaze iz unutarnjeg tržišta prirodnog plina koje dobro funkcionira.

↓ 715/2009 uvodna izjava 11.
(prilagođeno)

~~U ovom trenutku u Zajednici postoje prepreke za prodaju plina pod jednakim uvjetima, bez diskriminacije ili smetnji. Prije svega još ne postoji nediskriminirajući pristup mreži i jednako djelotvorna razina regulatornog nadzora u svim državama članicama, a i dalje postoje izolirana tržišta.~~

↓ novo

- (11) Sporazumi o pristupu treće strane trebaju se temeljiti na načelima utvrđenima u ovoj Uredbi. Organiziranje ulazno-izlaznih sustava koji omogućuju slobodnu dodjelu plina na temelju stalnog kapaciteta podržano je već na XXIV. Madridskom forumu održanom u listopadu 2013. Stoga bi trebalo uvesti definiciju ulazno-izlaznog sustava i osigurati integriranje razine distribucijskog sustava u zoni uravnoteženja, što bi pomoglo u ostvarivanju ravnopravnih tržišnih uvjeta za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove priključene na razini transporta ili na razini distribucije. Određivanje tarifa operatora distribucijskih sustava i organiziranje dodjele kapaciteta između transportnog sustava i distribucijskog sustava trebalo bi prepustiti regulatornim tijelima na temelju načela iz [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,].
- (12) Pristup ulazno-izlaznom sustavu općenito bi se trebao temeljiti na stalnom kapacitetu. Od mrežnih operatora trebalo bi zahtijevati da surađuju kako bi se optimizirala ponuda stalnog kapaciteta, što pak korisnicima mreže omogućuje slobodnu dodjelu plina koji ulazi ili izlazi na temelju stalnog kapaciteta na bilo kojoj ulaznoj ili izlaznoj točki istog ulazno-izlaznog sustava.
- (13) Uvjetovani kapacitet trebalo bi pružati samo ako mrežni operatori nisu u mogućnosti pružati stalni kapacitet. Mrežni operatori trebali bi transparentno i jasno definirati uvjete za uvjetovani kapacitet na temelju operativnih ograničenja. Regulatorno tijelo trebalo bi se pobrinuti da broj proizvoda uvjetovanog kapaciteta bude ograničen kako bi se izbjeglo fragmentiranje tržišta te bi trebalo osigurati usklađenost s načelom pružanja učinkovitog pristupa treće strane.

↓ 715/2009 uvodna izjava 12.

- (14) Kako bi se dovršilo unutarnje tržište prirodnog plina, trebalo bi ostvariti dostatnu razinu prekograničnih kapaciteta spojnih plinovoda i podržati integraciju tržišta.

↓ 715/2009 uvodna izjava 13.

~~U Komunikaciji Komisije od 10. siječnja 2007. pod naslovom „Energetska politika za Europu” naglašena je važnost dovršenja unutarnjeg tržišta prirodnog plina i stvaranja istih uvjeta za sva poduzeća za prirodni plin u Zajednici. Komunikacije Komisije od 10. siječnja 2007. pod naslovom „Izgledi unutarnjeg tržišta plina i električne energije” i „Analiza europskog sektora plina i električne energije (konačno izvješće) prema članku 17. Uredbe (EZ) br. 1/2003” ukazala su na to da postojeća pravila i mjere niti osiguravaju potreban okvir niti omogućavaju stvaranje kapaciteta spojnih plinovoda za ostvarivanje cilja učinkovitog i otvorenog unutarnjeg tržišta koje dobro funkcionira.~~

↓ 715/2009 uvodna izjava 14.

~~Uz temeljitu provedbu postojećeg pravnog okvira, trebalo bi i prilagoditi regulatorni okvir za unutarnje tržište prirodnog plina, koji je predviđen u Uredbi (EZ) br. 1775/2005, u skladu s tim komunikacijama.~~

↓ 715/2009 uvodna izjava 15.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (15) ~~Posebno je potrebno~~ Potrebna je veća suradnja i usklađivanje operatora transportnih sustava ⇒ i, prema potrebi, operatora distribucijskih sustava ⇐ radi izrade mrežnih kodeksa za pružanje djelotvornog i transparentnog prekograničnog pristupa transportnim mrežama i upravljanje njima te radi osiguravanja usklađenog planiranja koje je dostatno okrenuto budućnosti i solidnog tehničkog razvoja ~~transportnog~~ sustava ⇒ prirodnog plina ⇐ u ~~Zajednici~~ Uniji, uključujući stvaranje kapaciteta spojnih plinovoda, vodeći računa o okolišu. Mrežni kodeksi trebali bi biti sukladni okvirnim smjernicama koje po svojoj prirodi nisu obvezujuće (okvirne smjernice) i koje izrađuje Agencija Unije za suradnju energetske regulatora (ACER), osnovana u skladu s Uredbom (EU) 2019/942 (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁸ ⁹ od 13. srpnja 2009. o osnivanju Agencije za suradnju energetske regulatora¹⁰ (Agencija). Unija ACER Agencija bi trebala o odigrati ulogu u preispitivanju, na temelju činjenica, nacrtu mrežnih kodeksa, uključujući njihovu usklađenost s okvirnim smjernicama, te bi trebala trebao imati mogućnost da ih preporuči za donošenje Komisiji. Unija ACER Agencija bi trebala o procijeniti predložene izmjene mrežnih kodeksa i imati mogućnost preporučiti ih za donošenje Komisiji. Operatori transportnih sustava trebali bi upravljati svojim mrežama u skladu s tim mrežnim kodeksima.

↓ 715/2009 uvodna izjava 16.
(prilagođeno)

- (16) Kako bi se osiguralo optimalno upravljanje plinskom transportnom mrežom u ~~Zajednici~~ Uniji, trebalo bi predvidjeti osnovati Europsku mrežu i operatora transportnih sustava za plin (ENTSO za plin). Zadatke ENTSO-a za plin trebalo bi izvršavati u skladu s pravilima ~~Zajednice~~ Unije o tržišnom natjecanju koja se i dalje primjenjuju na odluke ENTSO-a za plin. Zadaci ENTSO-a za plin trebali bi biti dobro definirani, a njegova bi metoda rada trebala osigurati učinkovitost, transparentnost i reprezentativnost ENTSO-a za plin. Svrha mrežnih kodeksa koje izradi ENTSO za plin nije zamijeniti potrebne nacionalne mrežne kodekse za pitanja koja nisu prekogranične prirode. S obzirom na to da se pristupom na regionalnoj razini može ostvariti djelotvorniji napredak, operatori transportnih sustava trebali bi uspostaviti regionalne strukture unutar cjelokupne strukture za suradnju te osigurati da su rezultati na regionalnoj razini usklađivi s mrežnim kodeksima i neobvezujućim desetogodišnjim planovima razvoja mreže na razini Unije ~~Zajednice~~. Preduvjet za suradnju unutar takvih regionalnih struktura je djelotvorno razdvajanje mrežnih djelatnosti od djelatnosti proizvodnje i opskrbe. U odsutnosti takvog razdvajanja regionalna suradnja između operatora transportnih sustava stvara rizik protutržišnog djelovanja. Države članice trebale bi promicati suradnju i pratiti djelotvornost

⁸ Uredba (EU) 2019/942 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o osnivanju Agencije Europske unije za suradnju energetske regulatora.

⁹ Uredba (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o osnivanju Agencije za suradnju energetske regulatora (SL L 211, 14.8.2009., str. 1.)

¹⁰ Vidjeti stranice 1. ovoga Službenog lista.

mrežnih djelatnosti na regionalnoj razini. Suradnja na regionalnoj razini trebala bi biti uskladiva s razvojem konkurentnog i učinkovitog unutarnjeg tržišta ~~plina~~ ☒ plinova ☒.

↓ 715/2009 uvodna izjava 17.
(novo)

~~Svim je sudionicima na tržištu zajednički interes za rad koji se očekuje od ENTSO-a za plin. Zbog toga je učinkovit postupak savjetovanja od ključne važnosti te bi postojeće strukture koje su uspostavljene radi olakšavanja i racionalizacije postupka savjetovanja, kao što su Europsko udruženje za racionalizaciju razmjene energije, nacionalni regulatori ili Agencija, trebale odigrati važnu ulogu.~~

↓ 715/2009 uvodna izjava 18.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (17) Kako bi se osigurala veća transparentnost u pogledu razvoja plinske transportne mreže u ~~Zajednici~~ ☒ Uniji ☒, ENTSO za plin trebao bi izraditi, objaviti i redovito ažurirati neobvezujući desetogodišnji plan razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ ⇒ na temelju zajedničkog scenarija i međusobno povezanog modela ⇐ (plan razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒). U taj bi plan razvoja mreže trebalo uključiti održive plinske transportne mreže i potrebne regionalne spojne plinovode, relevantne s komercijalnoga gledišta ili s gledišta sigurnosti opskrbe.

↓ 715/2009 uvodna izjava 19.
⇒ novo

- (18) Kako bi se unaprijedilo tržišno natjecanje putem likvidnih veleprodajnih tržišta plina, od ključne je važnosti da se plinom može trgovati neovisno o njegovom položaju u mreži. Jedini način da se to i učini jest dati korisnicima mreže slobodu da neovisno rezerviraju ulazni i izlazni kapacitet, čime se omogućava transport plina kroz zone, umjesto duž ugovornih pravaca. ⇒ Kako bi se osigurala mogućnost odvojenog rezerviranja kapaciteta na ulaznim i izlaznim točkama, tarife utvrđene za jednu ulaznu točku ne bi smjele biti povezane s tarifom utvrđenom za jednu izlaznu točku i obrnuto, nego moraju biti ponuđene na tim točkama odvojeno, te u tarifi ne bi trebalo objedinjavati ulaznu i izlaznu naknadu u jednu cijenu. ⇐ ~~Na 6. Madridskom forumu održanom 30. i 31. listopada 2002. većina zainteresiranih strana već je izrazila sklonost prema ulazno-izlaznom sustavu, kako bi se olakšao razvoj tržišnog natjecanja. Tarife ne bi smjele ovisiti o transportnoj ruti. Zbog toga tarifa koja je utvrđena za jednu ili više ulaznih točaka ne bi smjela biti povezana s tarifom koja je utvrđena za jednu ili više izlaznih točaka i obrnuto.~~

↓ novo

- (19) Iako se u Uredbi Komisije (EU) 312/2014 o uspostavljanju mrežnih pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža utvrđuju pravila za uspostavljanje tehničkih pravila kojima se definira režim uravnoteženja, i dalje je dostupno više opcija osmišljavanja za svaki režim uravnoteženja u određenom ulazno-izlaznom sustavu. Kombinacijom odabira moguće je dobiti poseban režim uravnoteženja koji je

primjenjiv u određenom ulazno-izlaznom sustavu (obuhvati ulazno-izlaznih sustava trenutačno uglavnom odgovaraju državnim područjima država članica).

- (20) Odgovornost je korisnika mreže uravnotežiti svoje predaje i preuzimanja na platformama za trgovanje uspostavljenima radi olakšavanja trgovine plinom među korisnicima mreže. Kako bi se plinovi iz obnovljivih izvora i niskougljični plinovi bolje integrirali unutar ulazno-izlaznog sustava, zona uravnoteženja trebala bi obuhvatiti i razinu distribucijskog sustava. Za razmjenu plina među računima za operativno uravnoteženje korisnika mreže trebalo bi upotrebljavati virtualno mjesto trgovanja.

↓ 715/2019 uvodna izjava 20.

- (21) Pozivanje na usklađene ugovore o transportu u kontekstu nediskriminirajućeg pristupa mreži operatora transportnih sustava ne znači da uvjeti ugovora o transportu određenog operatora sustava u nekoj od država članica moraju biti isti kao i uvjeti drugog operatora transportnog sustava u toj državi članici ili nekoj drugoj državi članici, osim ako su utvrđeni minimalni zahtjevi koje moraju ispunjavati svi ugovori o transportu.

↓ 715/2009 uvodna izjava 21.

~~U plinskim mrežama psotoji značajno ugovorno zagušenje. Načela upravljanja zagušenjem i raspodjele kapaciteta za nove ili tek sklopljene ugovore zbog toga se temelje na oslobađanju neiskorištenog kapaciteta, tako da se korisnicima mreže omogući da daju u zakup ili preprodaju svoj ugovoreni kapacitet, i na obvezi operatora transportnih sustava da neiskorišteni kapacitet ponude na tržištu, najmanje na „day ahead” osnovi (jedan dan unaprijed) i kao neprekidivi kapacitet. S obzirom na veliki udio postojećih ugovora i potrebu za stvaranjem stvarno jednakih uvjeta za korisnike novih i postojećih kapaciteta, ta bi načela trebalo primijeniti na sav ugovoreni kapacitet, uključujući postojeće ugovore.~~

↓ 715/2019 uvodna izjava 22.

~~Iako fizičko zagušenje mreža u ovom trenutku rijetko predstavlja problem u Zajednici, to bi se moglo promijeniti u budućnosti. Stoga je važno propisati temeljno načelo za raspodjelu zagušenog kapaciteta u takvim okolnostima.~~

↓ 715/2009 uvodna izjava 23.

~~Praćenje tržišta, koje su posljednjih godina provela nacionalna regulatorna tijela i Komisija, ukazalo je na to da važeći zahtjevi u pogledu transparentnosti i pravila pristupa infrastrukturi nisu dovoljna kako bi se osigurala vjerodostojnost, dobro funkcioniranje, otvorenost i učinkovitost unutarnjeg tržišta plina.~~

↓ 715/2019 uvodna izjava 24.

- (22) Jednak pristup informacijama o fizičkom stanju i učinkovitosti sustava potreban je kako bi svi sudionici na tržištu mogli procijeniti cjelokupnu situaciju u pogledu potražnje i ponude te prepoznati razloge oscilacije veleprodajnih cijena. To uključuje preciznije informacije o ponudi i potražnji, kapacitetu mreže, protoku i održavanju,

uravnoteživanju i raspoloživosti te korištenju skladišta. S obzirom na značaj tih informacija za funkcioniranje tržišta, potrebno je ublažiti postojeća ograničenja objavljivanja zbog povjerljivosti.

↓ 715/2009 uvodna izjava 25.

- (23) Međutim, zahtjevi o povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija posebno su značajni kada je riječ o poslovnim podacima strateške prirode za poduzeće, ako postoji samo jedan korisnik po sustavu skladišta plina ili ako se radi o podacima u vezi s izlaznim točkama unutar sustava ili podsustava koji nisu spojeni na drugi transportni ili distribucijski sustav, već samo na jednog industrijskog krajnjeg kupca, kada bi se objavom takvih podataka otkrili povjerljivi podaci o proizvodnom procesu tog kupca.

↓ 715/2009 uvodna izjava 26.

- (24) Kako bi se ojačalo povjerenje u tržište, sudionici na njemu trebaju imati jamstvo da oni koji sudjeluju u zloupotrebi mogu biti izloženi učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama. Nadležna tijela trebala bi biti ovlaštena za djelotvornu istragu navoda o zloupotrebi tržišta. U tom je smislu potrebno nadležnim tijelima osigurati pristup podacima koji pružaju uvid u operativne odluke opskrbljivača. Na tržištu ~~se~~ plina sve ~~se~~ te odluke priopćuju operatorima sustava u obliku rezervacija kapaciteta, nominacija i ostvarenih protoka. Operatori sustava trebali bi podatke u vezi s tim čuvati tako da određeno ~~vremensko~~ razdoblje budu na raspolaganju i lako dostupni nadležnim tijelima. Nadležna bi tijela osim toga trebala redovito pratiti poštuju li operatori transportnih sustava pravila.

↓ 715/2009 uvodna izjava 27.

⇒ novo

- (25) Pristup sustavima skladišta ⇒ prirodnog ⇐ plina i terminalima za ukapljeni prirodni plin (UPP) u nekim je državama članicama nedostatan te je stoga potrebno poboljšati provedbu postojećih pravila ⇒, uključujući u pogledu transparentnosti. Takvim poboljšanjima trebalo bi uzeti u obzir potencijal i uvođenje plinova iz obnovljivih izvora i niskougličnih plinova za ta postrojenja na međunarodnom tržištu. ⇐ Praćenje koje je provela Skupina europskih regulatora za električnu energiju i plin ukazalo je na to da se neobvezne smjernice dobre prakse s obzirom na pristup trećih strana za operatore sustava skladišta plina, o kojima su se dogovorile ~~sve zainteresirane strane~~ svi dionici na Madridskom forumu, nedovoljno primjenjuju te se stoga moraju učiniti obvezujućima.

↓ 715/2019 uvodna izjava 28.

⇒ novo

- (26) Nediskriminirajući i transparentni sustavi uravnoteživanja za ⇒ prirodni ⇐ plin kojima upravljaju operatori transportnih sustava važni su mehanizmi, posebno za nove sudionike na tržištu, koji bi mogli imati više teškoća s uravnoteživanjem svojeg cjelokupnog prodajnog portfelja od poduzeća koja već funkcioniraju unutar određenog tržišta. Zbog toga je potrebno utvrditi pravila kojima se osigurava da operatori transportnih sustava koriste takve mehanizme na način koji je uskladi s nediskriminirajućim, transparentnim i djelotvornim uvjetima za pristup mreži.

↓ 715/2009 uvodna izjava 29.

~~Trgovanje primarnim pravima na kapacitete važan je dio razvoja konkurentnog tržišta i stvaranja likvidnosti. Ovom bi se Uredbom stoga trebalo utvrditi osnovna pravila u vezi s takvim trgovanjem.~~

↓ 715/2019 uvodna izjava 30.

⇒ novo

- (27) ~~Nacionalna~~ Regulatorna tijela trebala bi osigurati poštovanje pravila sadržanih u ovoj Uredbi i ⇒ mrežnih kodeksa i ⇐ smjernica usvojenih na temelju nje.
-

↓ 715/2009 uvodna izjava 31.

(prilagođeno)

⇒ novo

- (28) U smjernicama koje su priložene ovoj Uredbi ~~podrobno su utvrđena posebna provedbena~~ pravila ☒ su dodatno razrađena ☒ ~~na temelju Drugih smjernica za dobru praksu~~. Ako je potrebno, ta ~~će se~~ pravila ⇒ trebala bi se s ⇐ vremenom razvijati vodeći računa o razlikama nacionalnih plinskih sustava ⇒ i njihovu razvoju ⇐.
-

↓ 715/2009 uvodna izjava 32.

- (29) Pri svakom prijedlogu izmjene smjernica koja su priložene ovoj Uredbi, Komisija bi trebala osigurati prethodno savjetovanje sa svim zainteresiranim stranama na koje se odnose smjernice, a koje predstavljaju profesionalne organizacije, te s državama članicama u okviru Madridskog foruma.
-

↓ 715/2009 uvodna izjava 33.

- (30) Od država članica i nadležnih nacionalnih tijela trebalo bi se zahtijevati da potrebne podatke dostave Komisiji. S takvim bi podacima Komisija trebala postupati kao s povjerljivim podacima.
-

↓ 715/2019 uvodna izjava 34.

(prilagođeno)

⇒ novo

- (31) Ova Uredba i ⇒ mrežni kodeksi i ⇐ smjernice ~~usvojene doneseni~~ u skladu s njom ne dovode u pitanje primjenu pravila ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ o tržišnom natjecanju.

↓ 715/2009 uvodna izjava 35.
(novo)

~~Mjere koje su potrebne za provedbu ove Uredbe trebalo bi usvojiti u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji¹¹.~~

↓ 715/2009 uvodna izjava 36.
(novo)

~~Posebno bi Komisiju trebalo ovlastiti za utvrđivanje ili usvajanje smjernica koje su potrebne za osiguravanje minimalne razine usklađenosti potrebne za ostvarivanje ciljeva ove Uredbe. Budući da su te mjere sveobuhvatne i namijenjene su izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni, između ostalog tako da je dopunjuju novim elementima koji nisu ključni, one se moraju usvojiti u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom koji je predviđen u članku 5.a Odluke 1999/468/EZ.~~

↓ novo

- (32) Države članice i ugovorne stranke Energetske zajednice trebale bi blisko surađivati na svim pitanjima razvoja integrirane regije trgovanja plinom i ne bi trebale poduzimati mjere kojima se ugrožava daljnja integracija tržišta prirodnog plina ili sigurnost opskrbe država članica i ugovornih stranaka.
- (33) Operatorima transportnog sustava trebalo bi dopustiti rezerviranje skladišta za prirodni plin isključivo za obavljanje njihovih zadaća i radi osiguravanja opskrbe. Popunjavanje tih strateških zaliha trebalo bi provesti zajedničkom nabavom preko platformi za trgovanje iz članka 10. Uredbe Komisije (EU) br. 312/2014, ne dovodeći u pitanje pravila Unije o tržišnom natjecanju. Operatori transportnog sustava smjeli bi povlačiti prirodni plin isključivo za obavljanje svojih zadaća ili u slučaju proglašenja izvanrednog stanja, kako je opisano u članku 11. stavku 1. te uredbe, kako ne bi došlo narušavanja redovnog funkcioniranja tržišta.
- (34) Ako se integriraju regionalna regionalnih tržišta, relevantni operatori transportnog sustava i regulatorna tijela trebaju raditi na rješavanju pitanja s prekograničnim utjecajem poput struktura tarifa, režima uravnoteženja, kapaciteta na preostalim prekograničnim točkama, planova ulaganja i obavljanja zadaća operatora transportnih sustava i regulatornih tijela.
- (35) Uvjet za energetska integracija plinskog tržišta je veća transparentnost u pogledu dopuštenog ili ciljanog prihoda operatora transportnog sustava. Niz odluka o mrežama prirodnog plina temeljit će se na toj informaciji. Primjerice, prijenos imovine za transport iz mreže za prirodni plin na mrežu za vodik ili provedba mehanizma naknade među operatorima transportnih sustava zahtijevaju veću transparentnost od postojeće. Usto, za dugoročne procjene tarifnih kretanja potrebna je jasnoća i u pogledu potražnje za prirodnim plinom i u predviđanjima troškova. Potonje bi se trebalo ostvariti transparentnošću u pogledu dopuštenog prihoda. Regulatorna tijela bi posebno trebala pružiti informacije o metodologiji izračuna prihoda operatora transportnih sustava,

¹¹ ~~SL L 184, 17.7.1999., str. 23.~~

vrijednosti njihove regulirane imovine i njezinoj postupnoj amortizaciji, iznosu operativnih troškova, troškovima kapitala primijenjenog na operatore transportnih sustava i primijenjenih poticaja i premija.

- (36) Troškovi operatora transportnih sustava uglavnom su fiksni troškovi. Njihov model poslovanja i važeći regulatorni okviri oslanjaju se na pretpostavku dugoročnog korištenja njihovih mreža s dugim razdobljem amortizacije (od 30 do 60 godina). Stoga bi regulatorna tijela u kontekstu energetske tranzicije trebala moći predvidjeti smanjenje potražnje za plinom kako bi pravodobno izmijenila regulatorne mehanizme i spriječila mogućnost da povrat troškova operatora transportnog sustava kroz tarife ugrozi cjenovnu pristupačnost za potrošače zbog nepovoljnijeg omjera fiksnih troškova i potražnje za plinom. Primjerice, prema potrebi mogu se izmijeniti profil amortizacije ili naknade troškova za transportnu imovinu.
- (37) Transparentnost dopuštenog ili ciljanog prihoda operatora transportnog sustava trebalo bi povećati kako bi korisnici mreže mogli utvrditi referentne vrijednosti i provesti procjene. Povećanje transparentnosti olakšalo bi i prekograničnu suradnju i uspostavljanje mehanizama naknade među operatorima transportnih sustava, kako za regionalno integriranje, tako i za popuste na tarife za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove kako je utvrđeno u ovoj Uredbi.
- (38) Kako bi se iskoristile ekonomski najpovoljnije lokacije za proizvodnju plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova, korisnici mreže trebali bi uživati pogodnosti popusta na tarife za transport na temelju kapaciteta. Te bi pogodnosti trebale uključivati popust na utiskivanje iz proizvodnih postrojenja za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove, popust na tarife na ulaznim i izlaznim točkama skladišnih postrojenja te popust na prekogranične tarife i ulazne točke terminala UPP-a. U slučaju promjene vrijednosti popusta koji nisu prekogranični, regulatorno tijelo treba uravnotežiti interese korisnika mreže i interese mrežnih operatora uzimajući u obzir stabilne financijske okvire za postojeća ulaganja, posebno za postrojenja proizvodnje iz obnovljivih izvora. Ako je moguće, pokazatelje ili uvjete izmjene popusta trebalo bi unaprijed najaviti prije donošenja odluka o izmjeni popusta. Taj popust ne bi trebao utjecati na općenitu metodologiju utvrđivanja tarife, ali bi ga trebalo objaviti *ex post* u odnosu na relevantnu tarifu. Kako bi iskoristili popust, korisnici mreže trebali bi predstaviti zatražene informacije operatoru transportnog sustava na temelju certifikata koji bi bio povezan s Unijinom bazom podataka.
- (39) Smanjenja prihoda zbog primjene popusta trebalo bi smatrati općenitim smanjenjima prihoda, na primjer zbog smanjene prodaje kapaciteta, te bi ih trebalo pravodobno nadoknaditi kroz tarife, primjerice povećanjem određenih tarifa u skladu s općim pravilima iz članka 15. ove Uredbe. Komisiji bi trebalo dodijeliti ovlasti za izmjenu razina popusta donošenjem delegiranih akata radi ublažavanja strukturnih neuravnoteženosti prihoda operatora transportnog sustava.
- (40) Kako bi se povećala učinkovitost distribucijskih mreža plina u Uniji i osigurala bliska suradnja s operatorima transportnih sustava i ENTSO-om za plin, trebalo bi predvidjeti europsko tijelo za operatore distribucijskih sustava u Uniji („tijelo EU-a za ODS-ove”) koje uključuje i operatore distribucijskih sustava prirodnog plina. Zadaće tijela EU-a za ODS-ove trebale bi biti jasno definirane, a njegove radne metode trebale bi osigurati učinkovitost, transparentnost i reprezentativnost među operatorima distribucijskih sustava Unije. Tijelo EU-a za ODS-ove trebalo bi u pripremi i provedbi mrežnih kodeksa prema potrebi blisko surađivati s ENTSO-om za plin te bi trebalo

raditi na pružanju smjernica o integriranju, među ostalim, distribuirane proizvodnje i o drugim područjima koja su povezana s upravljanjem distribucijskim mrežama.

- (41) Operatori distribucijskih sustava imaju važnu ulogu kad je riječ o integriranju plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova u sustav jer je primjerice otprilike pola proizvodnog kapaciteta biometana priključeno na distribucijsku mrežu. Kako bi se olakšalo uvođenje tih plinova na veleprodajno tržište, proizvodna postrojenja priključena na distribucijsku mrežu u svim državama članicama trebala bi imati pristup virtualnom mjestu trgovanja. Usto, u skladu s odredbama ove Uredbe operatori distribucijskih sustava i operatori transportnog sustava trebali bi surađivati radi omogućivanja protoka u suprotnom smjeru iz distribucijskog sustava u transportnu mrežu ili radi osiguravanja integriranja distribucijskog sustava jednakovrijednim alternativnim sredstvima kako bi se olakšalo tržišno integriranje plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova.
- (42) Integriranje sve većih količina plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova u europski sustav za prirodni plin promijenit će kvalitetu prirodnog plina koji se u Europi transportira i troši. Kako bi se osigurao neometan prekogranični protok prirodnog plina, očuvala interoperabilnost tržišta i omogućilo tržišno integriranje, potrebno je povećati transparentnost u pogledu kvalitete plina i troškova upravljanja njime, osigurati usklađen pristup ulogama i odgovornostima regulatornih tijela i operatora sustava te intenzivirati prekograničnu koordinaciju. Trebalo bi održati fleksibilnost država članica u pogledu primjene standarda kvalitete plina na njihovim domaćim plinskim tržištima, istodobno osiguravajući usklađen pristup kvaliteti plina na prekograničnim interkonekcijskim točkama.
- (43) Umješavanje vodika u sustav prirodnog plina manje je učinkovito u usporedbi s iskorištavanjem vodika u čistom obliku te smanjuje vrijednost vodika. Ujedno se time utječe na rad plinske infrastrukture, na primjene kod krajnjih korisnika te na interoperabilnost prekograničnih sustava. Odluke država članica o umješavanju vodika u njihove nacionalne sustave prirodnog plina trebalo bi očuvati. Istodobno, rizik tržišnog fragmentiranja može se izbjeći usklađenim pristupom umješavanju vodika u sustav prirodnog plina u obliku dopuštenog ograničenja na razini Unije na prekograničnim interkonekcijskim točkama između država članica, gdje bi operatori transportnog sustava morali prihvatiti prirodni plin s udjelom vodika ispod dopuštenog ograničenja. Za susjedne transportne sustave ostala bi mogućnost slobodnog dogovaranja većih razina umješavanja vodika za prekogranične interkonekcijske točke.
- (44) Pouzdan postupak prekogranične koordinacije i rješavanja sporova među operatorima transportnog sustava u pogledu kvalitete plina, uključujući o biometanu i mješavinama koje uključuju vodik, presudan je za olakšavanje učinkovitog transporta prirodnog plina u sustavima prirodnog plina u Uniji, a time i za dublje integriranje na unutarnjem tržištu. Dobrom funkcioniranju otvorenog i učinkovitog unutarnjeg plinskog tržišta trebali bi pridonijeti stroži zahtjevi transparentnosti parametara kvalitete plina, uključujući bruto kalorijsku vrijednost, Wobbeov indeks i sadržaj kisika te mješavine koje uključuju vodik i njihov postupni razvoj, u kombinaciji s obvezama praćenja i izvješćivanja.
- (45) Kako bi se izmijenili elementi ove Uredbe koji nisu presudni te ova Uredba dopunila u pogledu takvih elemenata u određenim područjima koja su neizostavna za tržišnu integraciju, Komisiji bi trebalo dodijeliti ovlasti za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Posebno je važno da

Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva¹² od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće trebali bi primati sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te bi njihovi stručnjaci trebali sustavno imati pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

- (46) Uredbom Komisije (EU) 2015/703¹³ utvrđuju se pravila o interoperabilnosti i razmjeni podataka za sustav prirodnog plina, posebno s obzirom na sporazume o spojnim plinovodima, uključujući pravila o kontroli protoka, načelima mjerenja količine i kvalitete plina, pravila o uparivanju te dodjeli količina plina te komunikacijskim postupcima u slučaju izvanrednih događaja; zajedničkom skupu jedinica, kvaliteti plina, uključujući pravila o upravljanju ograničenjima prekogranične trgovine zbog razlika u kvaliteti plina i zbog razlika u praksama odorizacije, kratkoročnom i dugoročnom praćenju kvalitete plina i pružanju informacija; razmjeni podataka, izvješćivanju o kvaliteti plina; transparentnosti, komunikaciji, pružanju informacija i suradnji među relevantnim sudionicima na tržištu.
- (47) Kako bi se osiguralo optimalno upravljanje mrežom za vodik u Uniji i omogućilo prekogranično trgovanje i opskrba vodikom u Uniji, trebalo bi osnovati Europsku mrežu operatora mreže za vodik („ENNOH”). Zadatke ENNOH-a trebalo bi provoditi u skladu s pravilima Unije o tržišnom natjecanju. Zadaci ENNOH-a trebali bi biti dobro definirani, a njegova bi metoda rada trebala osigurati njegovu učinkovitost, transparentnost i reprezentativnost. Mrežnim kodeksima koje izradi ENNOH ne bi trebalo zamijeniti potrebne nacionalne mrežne kodekse za pitanja koja nisu prekogranične prirode.
- (48) U međuvremenu bi do uspostavljanja ENNOH-a trebalo uspostaviti privremenu platformu koju će voditi Komisija i u kojoj će sudjelovati ACER i svi relevantni sudionici na tržištu, uključujući ENTSO za plin, ENTSO za električnu energiju i tijelo EU-a za ODS-ove. Platforma bi trebala podupirati početni rad na istraživanju i razradi pitanja relevantnih za izgradnju tržišta vodika, bez formalnih ovlasti za donošenje odluka. Platforma bi trebala prestati s radom nakon uspostavljanja ENNOH-a. U međuvremenu je do uspostavljanja ENNOH-a izrada planova razvoja mreže na razini Unije, uključujući mreže za vodik, u nadležnosti ENTSO-a za plin.
- (49) Kako bi se osigurala transparentnost u razvoju mreže za vodik u Uniji, ENNOH bi trebao uspostaviti, objaviti i redovito ažurirati neobvezujući desetogodišnji plan razvoja mreže za vodik na razini Unije usmjeren na potrebe tržišta vodika u nastajanju. U taj bi plan razvoja mreže trebalo uključiti održive transportne mreže za vodik i potrebne spojne plinovode relevantne s komercijalnoga gledišta. ENNOH bi trebao sudjelovati u razvoju analiza troškova i koristi u cijelom energetsom sustavu – uključujući model međusobno povezanog tržišta energije i mreže koji obuhvaća infrastrukturu za prijenos električne energije te infrastrukturu za transport plin i vodika, kao i skladišne sustave, sustave UPP-a i elektrolizatore – te scenarija za desetogodišnje planove razvoja mreže i izvješća o utvrđivanju infrastrukturnih

¹² SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

¹³ Uredba Komisije (EU) 2015/703 od 30. travnja 2015. o uspostavi mrežnih pravila interoperabilnosti i razmjene podataka (SL L 113, 1.5.2015., str. 13.).

nedostataka iz članaka 11., 12. i 13. [Uredbe o TEN-E-u kako je predložena u COM(2020) 824 final] za potrebe izrade popisa projekata od zajedničkog interesa. U tu bi svrhu ENNOH trebao blisko surađivati s ENTSO-om za električnu energiju i ENTSO-om za plin radi olakšavanja integriranja sustava. ENNOH bi te zadatke trebao prvi put provesti radi izrade 8. popisa projekata od zajedničkog interesa, pod uvjetom da je do 2026. funkcionalan i da je u stanju dostaviti stajališta potrebna za izradu desetogodišnjeg plana razvoja mreže.

- (50) Svim je sudionicima na tržištu zajednički interes za rad koji se očekuje od ENNOH-a. Stoga je vrlo važno da se provodi djelotvoran postupak savjetovanja. ENNOH bi općenito trebao nastojati u svojem radu uvažiti iskustva s planiranjem, izgradnjom i puštanjem infrastrukture u rad u suradnji s ostalim relevantnim sudionicima na tržištu i njihovim udruženjima.
- (51) S obzirom na to da se djelotvorniji napredak može postići kroz pristup na regionalnoj razini, operatori mreža za vodik trebali bi uspostaviti regionalne strukture unutar cjelokupne strukture suradnje, istodobno osiguravajući da su rezultati na regionalnoj razini kompatibilni s mrežnim kodeksima i neobvezujućim desetogodišnjim planovima razvoja mreže na razini Unije. Države članice trebale bi promicati suradnju i pratiti učinkovitost mreže na regionalnoj razini.
- (52) Zahtjevi u pogledu transparentnosti nužni su kako bi se gradilo povjerenje sudionika na tržištu u novonastala tržišta vodika u Uniji. Jednak pristup informacijama o fizičkom stanju i radu sustava za vodik potreban je kako bi svi sudionici na tržištu mogli procijeniti cjelokupnu situaciju u pogledu potražnje i ponude te prepoznati razloge kretanja cijena na tržištu. Informacije bi trebalo uvijek pružati na nedvosmislen i lako dostupan način te na nediskriminirajućoj osnovi.
- (53) ENNOH će uspostaviti središnju internetsku platformu za objavljivanje svih podataka relevantnih za sudionike na tržištu radi djelotvornog pristupa mreži.
- (54) Uvjeti za pristup mrežama za vodik u početnoj fazi razvoja tržišta trebali bi biti takvi da se osigura učinkovit rad, nediskriminirajući pristup i transparentnost za korisnike mreže i istodobno očuva dovoljna fleksibilnost za operatore. Ograničenjem najduljeg trajanja ugovora o kapacitetu trebao bi se smanjiti rizik od ugovornog zagušenja i gomilanja kapaciteta.
- (55) Potrebno je utvrditi opće uvjete za odobravanje pristupa treće strane postrojenjima za skladištenje vodika i terminalima za vodik radi osiguravanja nediskriminirajućeg pristupa i transparentnosti za korisnike mreže.
- (56) Operatori mreža za vodik trebali bi surađivati u izradi mrežnih kodeksa za pružanje i upravljanje transparentnim i nediskriminirajućim prekograničnim pristupom mrežama i osiguravanje koordiniranog razvoja mreže u Uniji, uključujući izgradnju kapaciteta spojnih plinovoda. Mrežni kodeksi trebali bi biti u skladu s neobvezujućim okvirnim smjernicama koje razvija ACER. ACER bi trebao imati ulogu pri pregledavanju, na temelju činjeničnog stanja, nacрта mrežnih kodeksa, uključujući njihovu usklađenost s okvirnim smjernicama, i trebalo bi mu biti omogućeno da ih preporuči za donošenje Komisiji. ACER bi trebao ocijeniti predložene izmjene mrežnih kodeksa i trebalo bi mu biti omogućeno da ih preporuči za donošenje Komisiji. Operatori mreža za vodik trebali bi upravljati svojim mrežama u skladu s tim mrežnim kodeksima.
- (57) Mrežni kodeksi koje pripremi Europska mreža operatora mreže za vodik nisu namijenjeni da zamijene potrebna nacionalna pravila o pitanjima koja nisu prekograničnog karaktera.

- (58) Kvaliteta vodika koji se u Europi transportira i troši može se razlikovati ovisno o tehnologiji proizvodnje i karakteristikama transporta. Usklađen pristup na razini Unije o upravljanju kvalitetom vodika na prekograničnim spojnim plinovodima stoga bi trebao dovesti do prekograničnog protoka vodika i integriranja tržišta.
- (59) Ako to regulatorno tijelo smatra potrebnim, operatori mreža za vodik mogu postati odgovorni za upravljanje kvalitetom vodika u svojim mrežama u okviru primjenjivih standarda kvalitete vodika, čime se osigurava pouzdana i stabilna kvaliteta vodika za krajnje korisnike.
- (60) Pouzdan postupak prekogranične koordinacije i rješavanja sporova među operatorima sustava za vodik presudan je za olakšavanje transporta vodika u mrežama za vodik u Uniji, a time i za dublje integriranje na unutarnjem tržištu. Stroži zahtjevi transparentnosti u pogledu parametara kvalitete vodika i njihov postupni razvoj u kombinaciji s obvezama praćenja i izvješćivanja trebali bi pridonijeti dobrom funkcioniranju otvorenog i učinkovitog unutarnjeg tržišta vodika.
- (61) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji u skladu s člankom 291. UFEU-a. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴.
- (62) Kako bi se osigurao učinkovit rad europskih mreža za vodik, operatori mreža za vodik trebali bi biti odgovorni za rad, održavanje i razvoj transportne mreže za vodik u bliskoj suradnji s drugim operatorima mreža za vodik, kao i s drugim operatorima sustava s kojima su njihove mreže povezane ili s kojima mogu biti povezane, među ostalim kako bi se olakšala integracija energetskog sustava.
- (63) U interesu je funkcioniranja unutarnjeg tržišta postojanje normi koje su usklađene na razini Unije. Kad se upućivanje na takvu normu objavi u *Službenom listu Europske unije*, usklađenost s njom povlači pretpostavku o usklađenosti s odgovarajućim zahtjevima provedbene mjere donesene na temelju ove Uredbe, s tim da treba dopustiti i druga sredstva za pružanje dokaza o takvoj usklađenosti. Europska komisija može u skladu s člankom 10. Uredbe 1025/2012 zatražiti od europskih normizacijskih organizacija izradu tehničkih specifikacija, europskih normi i europskih usklađenih normi. Jedan od glavnih ciljeva usklađenih normi trebala bi biti pomoć operatorima u primjeni mjera donesenih na temelju ove Uredbe i preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx.
- (64) Kako bi se u potpunosti uvažili zahtjevi krajnjih korisnika vodika u pogledu kvalitete, u tehničkim specifikacijama i normama o kvaliteti vodika u mreži za vodik morat će se razmotriti postojeće norme u kojima se utvrđuju takvi zahtjevi krajnjih korisnika (na primjer norma EN 17124).
- (65) Operatori sustava za vodik trebali bi izgraditi dovoljno prekograničnog kapaciteta za transport vodika kako bi se zadovoljile sve gospodarski opravdane i tehničke ispunjive potrebe za takvim kapacitetom, čime se omogućuje integriranje tržišta.
- (66) ACER bi trebao objaviti izvješće o praćenju statusa zagušenja.
- (67) S obzirom na potencijal vodika kao nositelja energije i mogućnost da države članice trguju vodikom s trećim zemljama, nužno je pojasniti da međudržavni sporazumi u

¹⁴

Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

području energetike koji se odnose na plin podliježu obvezi obavješćivanja u skladu s Odlukom (EU) 2017/684 te uključuju međuvladine sporazume koji se odnose na vodik, među ostalim spojeve vodika poput amonijaka i tekućih organskih vodika.

- (68) Kao odgovor na znatna poskupljenja diljem EU-a u jesen 2021. i njihove negativne učinke, u Komunikaciji Komisije od 13. listopada 2021. naslovljenoj „Paket mjera za djelovanje i potporu za suočavanje s rastom cijena energije” istaknuta je važnost djelotvornog i dobro funkcionirajućeg unutarnjeg tržišta energije te djelotvorne upotrebe plinskih skladišta u Europi diljem jedinstvenog tržišta. U Komunikaciji je istaknuto i da je bolja prekogranična koordinacija sigurnosti opskrbe neophodna za otpornost na buduće krize. Europsko vijeće je 20. i 21. listopada 2021. donijelo zaključke kojima se poziva Komisiju da žurno razmotri mjere za povećanje otpornosti EU-ova energetskeg sustava i unutarnjeg tržišta energije, uključujući mjere za povećanje sigurnosti opskrbe. Kako bi se pridonijelo dosljednom i pravodobnom odgovoru na tu krizu i moguće nove krize na razini Unije, u ovu Uredbu i u Uredbu (EU) 2017/1938 trebalo bi uvesti posebna pravila za poboljšanje suradnje i otpornosti, a posebno koordiniranja pravila o skladištenju i solidarnosti.
- (69) Analiza rada skladišnih kapaciteta u regionalnim zajedničkim procjenama rizika trebala bi se temeljiti na objektivnoj procjeni potreba za sigurnošću opskrbe, propisno uzimajući u obzir obveze prekogranične suradnje i solidarnosti iz ove Uredbe. Analizom bi ujedno trebalo uzeti u obzir važnost izbjegavanja nastanka neupotrebljive imovine tijekom tranzicije na čišću energiju i smanjivanja ovisnosti Unije o vanjskim dobavljačima fosilnih goriva. U analizu bi trebalo uključiti procjenu rizika u odnosu na skladišnu infrastrukturu kojom upravljaju subjekti iz trećih zemalja. Usto, trebalo bi razmotriti mogućnost upotrebe skladišnih postrojenja u drugim državama članicama te to da operatori transportnog sustava uspostave zajedničku nabavu strateških zaliha za izvanredne situacije, uz uvjet poštovanja pravila ove Uredbe. Regionalne i nacionalne zajedničke procjene rizika trebale bi biti uzajamno dosljedne kako bi se utvrdile mjere za nacionalne planove prevencije i interventne planove u skladu s ovom Uredbom, čime se osigurava da se nijednom mjerom ne naruši sigurnost opskrbe drugih država članica ni djelotvorno funkcioniranje plinskog tržišta. Primjerice, njima se ne bi smjelo blokirati ili ograničiti upotrebu prekograničnih transportnih kapaciteta.
- (70) Suradnja država članica s ugovornim strankama Ugovora o osnivanju Energetske zajednice¹⁵ koje imaju raspoložive velike skladišne kapacitete mogla bi pomoći u slučajevima u kojima skladištenje u Uniji nije izvedivo ili isplativo. Tako se u relevantnoj zajedničkoj procjeni rizika može razmotriti upotreba skladišnih kapaciteta izvan Unije. Države članice mogu od relevantne regionalne skupine za rizik zatražiti da okupi stručnjake iz trećih zemalja na *ad hoc* sjednicama regionalnih skupina za rizik, što ne podrazumijeva njihovo redovno ili potpuno sudjelovanje.
- (71) Zajedničku nabavu strateških zaliha koju provodi nekoliko operatora transportnog sustava iz više država članica trebalo bi oblikovati tako da se u slučaju izvanrednog stanja na razini Unije ili regionalnoj razini te zalihe mogu koristiti u okviru mjera koje Komisija koordinira na temelju članka 12. stavka 3. Uredbe (EU) 2017/1938. Operatori transportnog sustava uključeni u zajedničku nabavu strateških zaliha moraju se pobrinuti da je svaki ugovor o zajedničkoj kupnji usklađen s pravilima EU-a o tržišnom natjecanju, a posebno s odredbama članka 101. UFEU-a. Obavješćivanje radi

¹⁵

SL L 198, 20.7.2006., str. 18.

procjene usklađenosti s ovom Uredbom ne dovodi u pitanje obavješćivanje o državnim potporama, ako je primjenjivo u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a.

- (72) Europski energetske sektor uvelike se mijenja prelaskom na dekarbonizirano gospodarstvo uz istodobno osiguravanje sigurnosti opskrbe i konkurentnosti. Kibersigurnost u elektroenergetskom podsektoru dobro napreduje s mrežnim kodeksom o prekograničnom protoku električne energije, no za plinski podsektor potrebna su posebna obvezna pravila kako bi se očuvala sigurnost europskog energetskeg sustava.
- (73) Kako je istaknuto u simulacijama na razini Unije provedenima u 2017. i 2021., regionalna suradnja i mjere solidarnosti presudne su za osiguravanje otpornosti Unije u slučaju ozbiljnog narušavanja opskrbe. Mjere solidarnosti trebale bi osigurati prekograničnu opskrbu zaštićenih kupaca poput kućanstava u svim situacijama. Države članice trebale bi donijeti potrebne mjere za provedbu odredaba o mehanizmu solidarnosti, među ostalim na način da se predmetne države članice dogovore o tehničkim, pravnim i financijskim aranžmanima. Države članice trebale bi opisati pojedinosti tih aranžmana u svojim interventnim planovima. Kako bi se osigurala djelotvorna solidarnost, na države članice koje nisu dogovorile potrebne bilateralne sporazume trebao bi se primjenjivati zadani obrazac iz ove Uredbe.
- (74) Iz takvih mjera stoga može proizići obveza države članice da isplati naknadu onima pogođenima njezinim mjerama. Kako bi se osiguralo da je iznos naknade koji je država članica koja je uputila zahtjev platila državi članici koja pruža solidarnost pravedan i razuman, nacionalno regulatorno tijelo za energiju ili nacionalno tijelo za tržišno natjecanje trebalo bi, kao neovisno tijelo, imati ovlasti za reviziju iznosa zatražene i plaćene naknade te prema potrebi zatražiti ispravak.

↓ 715/2009 uvodna izjava 37.
(prilagođeno)

- (75) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest utvrđivanje poštenih pravila u vezi s uvjetima za pristup transportnim mrežama prirodnog plina, sustavima skladišta plina i terminalima za UPP, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego ih se ~~ih~~ zbog razmjera ili učinka djelovanja on ~~ih~~ može na bolji način ostvariti na razini ~~Zajednice~~ ~~Unije~~ ~~Zajednica~~ Unija ~~Unije~~ može ~~usvojiti donijeti~~ donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti određenim u članku 5. Ugovora ~~o Europskoj Uniji~~ o Europskoj Uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti određenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

↓ 715/2009 uvodna izjava 38.
(prilagođeno)

~~S obzirom na opseg izmjena koje se ovdje uvode u Uredbu (EZ) br. 1775/2005, zbog jasnoće i jednostavnosti poželjno je da se odredbe o kojima je riječ preinače tako da ih se spoji u jedinstveni tekst u okviru nove Uredbe,~~

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje I.

⊠ Predmet, područje primjene i definicije ⊠

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Ovom se Uredbom ~~Cilj je ove Uredbe:~~

- (a) ~~utvrditi~~ utvrđuju nediskriminirajuća pravila za uvjete pristupa ~~transportnim sustavima prirodnog plina~~ ⇒ i vodika ⇐, vodeći računa o posebnim značajkama nacionalnih i regionalnih tržišta radi osiguravanja ispravnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta ⇒ plinova ⇐ ~~plina~~; ⇒ i ⇐
- (b) ~~utvrditi nediskriminirajuća pravila za uvjete pristupa terminalima za UPP i sustavima skladišta plina, vodeći računa o posebnim značajkama nacionalnih i regionalnih tržišta; i~~
- (c) ~~olakšati~~ ⊠ olakšava ⊠ nastajanje transparentnog tržišta na veliko koje dobro funkcionira, s visokim stupnjem sigurnosti opskrbe ⇒ plinovima ⇐ ~~plinom~~, i ~~osigurati~~ ⊠ osiguravaju ⊠ mehanizme i za usklađivanje pravila pristupa mreži za prekograničnu razmjenu ⇒ plinova ⇐ ~~plina~~.

Ciljevi iz prvog podstavka obuhvaćaju postavljanje usklađenih načela za tarife ili metodologije na temelju kojih se one izračunavaju, za pristup mreži ⇒ za prirodni plin ⇐, ali ne i sustavima skladišta plina, uspostavljanje usluga za pristup trećih strana i usklađenih načela za raspodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjem, utvrđivanje zahtjeva transparentnosti, pravila uravnoteživanja i naknada za neravnotežu te olakšavanje trgovanja kapacitetima.

Ova se Uredba, uz izuzetak članka ~~31.19.~~ stavka ~~5.4.~~, primjenjuje samo na sustave skladišta ⇒ vodika i prirodnog ⇐ plina koji potpadaju pod članak ~~29.33.~~ stavakke 3. ili 4. ~~Direktive 2009/73/EZ~~ ⊠ preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx ⊠.

Države članice mogu uspostaviti subjekt ili tijelo koje je osnovano u skladu s ~~Direktivom 2009/73/EZ~~ ⊠ preinačenom Direktive o plinu, kako je predstavljena u COM xxx ⊠, za potrebe izvršavanja jedne ili više funkcija koje se obično dodjeljuju operatoru transportnog sustava ⇒ ili operatoru mreže za vodik ⇐, i koje podliježe zahtjevima ove Uredbe. Taj subjekt ili tijelo podliježe certificiranju u skladu s člankom ~~13.3.~~ ove Uredbe i imenovanju u skladu s člankom ~~65.10.~~ ~~Direktive 2009/73/EZ~~ ⊠ preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx ⊠.

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

↓ novo

1. „regulirana imovina” znači sva mrežna imovina mrežnog operatora upotrijebljena za pružanje reguliranih mrežnih usluga koje se uračunavaju pri izračunu prihoda od usluga povezanih s mrežom.

↓ 715/2009

⇒ novo

2. ~~1.~~ „transport” znači prijenos prirodnog plina s ciljem njegove isporuke kupcima, putem mreže koja uglavnom sadrži visokotlačne plinovode, osim mreže proizvodnih plinovoda i dijela visokotlačnih plinovoda koji se prvenstveno koristi u kontekstu lokalne distribucije prirodnog plina, isključujući opskrbu;
3. ~~2.~~ „ugovor o transportu” znači ugovor koji je operator transportnog sustava ⇒ ili operator mreže za vodik ⇐ sklopio s korisnikom mreže radi izvršavanja ⇒ usluga transporta plinova ⇐ ~~transporta~~;
4. ~~3.~~ „kapacitet” znači maksimalni protok, izražen u normalnim kubičnim metrima po jedinici vremena ili energetske jedinici po jedinici vremena, na koji korisnik mreže ima pravo u skladu s odredbama ugovora o transportu;
5. ~~4.~~ „neiskorišteni kapacitet” znači stalni kapacitet koji je korisnik mreže stekao na temelju ugovora o transportu, ali koji taj korisnik nije nominirao u roku koji je predviđen ugovorom;
6. ~~5.~~ „upravljanje zagušenjem” znači upravljanje portfeljem operatora transportnog sustava radi optimalnog i maksimalnog korištenja tehničkog kapaciteta i pravovremenog otkrivanja budućih točaka zagušenja i zasićenja;
7. ~~6.~~ „sekundarno tržište” znači tržište na kojem se kapacitetima trguje drukčije od primarnog tržišta;
8. ~~7.~~ „nominacija” znači čin pri kojem korisnik mreže prethodno izvješćuje operatora transportnog sustava o stvarnom protoku koji korisnik mreže želi utisnuti u sustav ili povući iz njega;
9. ~~8.~~ „renominacija” znači naknadno izvješćivanje o ispravljenoj nominaciji;
10. ~~9.~~ „cjelovitost sustava” znači svaka situacija ~~u vezi s određenom transportnom mrežom, uključujući potrebnu transportnu infrastrukturu~~ u kojoj tlak i kakvoća prirodnog plina ⇒ ili vodika ⇐ ostaju unutar minimalnih i maksimalnih granica ~~koje je propisao operator transportnog sustava~~, tako da je transport prirodnog plina ⇒ ili vodika ⇐ zajamčen s tehničkog gledišta;
11. ~~10.~~ „razdoblje uravnoteživanja” znači razdoblje unutar kojeg svaki korisnik mreže povlačenje određene količine ⇒ plinova ⇐ ~~prirodnog plina~~, izraženo u energetske jedinice, mora nadoknaditi tako da utisne istu količinu ⇒ plinova ⇐ ~~prirodnog plina u transportnu mrežu~~ u skladu s ~~ugovorom o transportu ili~~ mrežnim kodeksom;
12. ~~11.~~ „korisnik mreže” znači kupac ili potencijalni kupac operatora ~~transportnog sustava i sami operatori transportnih sustava~~, u mjeri u kojoj im je potrebno da izvrše svoje funkcije u vezi s ⇒ transportom prirodnog plina i vodika ⇐ ~~transportom~~;
13. ~~12.~~ „prekidive usluge” znači usluge koje operator transportnog sustava ⇒ ili operator mreže za vodik ⇐ nudi u vezi s prekidivim kapacitetom;

14. ~~13.~~ „prekidivi kapacitet” znači kapacitet transporta plina koji operator transportnog sustava ⇒ ili operator mreže za vodik ⇐ može prekinuti u skladu s uvjetima koji su predviđeni ugovorom o transportu;
15. ~~14.~~ „dugoročne usluge” znači usluge koje operator transportnog sustava ⇒ ili operator mreže za vodik ⇐ pruža godinu dana ili dulje;
16. ~~15.~~ „kratkoročne usluge” znači usluge koje operator transportnog sustava ⇒ ili operator mreže za vodik ⇐ pruža u razdoblju kraćem od godine dana;
17. ~~16.~~ „stalni kapacitet” znači transportni kapacitet plina za koji operator transportnog sustava ⇒ ili operator mreže za vodik ⇐ jamči da je neprekidiv u skladu s ugovorom;
18. ~~17.~~ „stalne usluge” znači usluge koje operator transportnog sustava ⇒ ili operator mreže za vodik ⇐ pruža u vezi sa stalnim kapacitetom;
19. ~~18.~~ „tehnički kapacitet” znači maksimalni stalni kapacitet koji ⇒ može biti ponuđen ⇐ ~~operator transportnog sustava može ponuditi~~ korisnicima mreže, vodeći računa o cjelovitosti sustava i operativnim zahtjevima ~~transportnog~~ ~~transportne~~ sustava ili mreže za vodik ⇐ ~~mreže~~;
20. ~~19.~~ „ugovoreni kapacitet” znači kapacitet koji je ~~operator transportnog sustava~~ ⇒ dodijeljen ⇐ ~~dodijelio~~ određenom korisniku mreže na temelju ugovora o transportu;
21. ~~20.~~ „raspoloživi kapacitet” znači dio tehničkog kapaciteta koji nije raspodijeljen te je još na raspolaganju sustavu u određenom trenutku;
22. ~~21.~~ „ugovorno zagušenje” znači situacija u kojoj razina potražnje za stalnim kapacitetom premašuje tehnički kapacitet;
23. ~~22.~~ „primarno tržište” znači tržište kapaciteta kojima operator transportnog sustava ⇒ ili operator mreže za vodik ⇐ trguje izravno;
24. ~~23.~~ „fizičko zagušenje” znači situacija u kojoj razina potražnje za stvarnim isporukama premašuje tehnički kapacitet u određenom trenutku;
25. ~~24.~~ „kapacitet terminala za UPP” znači kapacitet navedenog terminala za ukapljivanje prirodnog plina ili prihvata, iskrcaj, pomoćne usluge, privremeno skladištenje i ponovno uplinjavanje ukapljenog prirodnog plina;
26. ~~25.~~ „radni volumen” znači obujam plina koji korisnik sustava skladišta plina ima pravo rabiti za skladištenje plina;
27. ~~26.~~ „kapacitet povlačenja” znači brzina kojom korisnik sustava skladišta plina ima pravo povući plin iz sustava skladišta plina;
28. ~~27.~~ „kapacitet utiskivanja” znači brzina kojom korisnik sustava skladišta plina ima pravo utisnuti plin u sustav skladišta plina;
29. ~~28.~~ „skladišni kapacitet” znači kombinacija radnog volumena, kapaciteta utiskivanja i kapaciteta povlačenja;~~;~~

↓ novo

30. „ulazno-izlazni sustav” znači objedinjavanje svih transportnih i distribucijskih sustava ili svih mreža za vodik na koje se primjenjuje jedan posebni režim uravnoteženja;

31. „zona uravnoteženja” znači ulazno-izlazni sustav na koji je primjenjiv posebni režim uravnoteženja;
32. „virtualno mjesto trgovanja” znači nefizička komercijalna točka unutar ulazno-izlaznog sustava u kojoj se plinovi razmjenjuju između prodavatelja i kupca bez potrebe za rezerviranjem transportnog ili distribucijskog kapaciteta;
33. „ulazna točka” znači točka koja podliježe rezervacijskim postupcima koje provode korisnici mreže ili proizvođači koja omogućuje pristup ulazno-izlaznom sustavu;
34. „izlazna točka” znači točka koja podliježe rezervacijskim postupcima koje provode korisnici mreže ili krajnji kupci koja omogućuje izlaz plina iz ulazno-izlaznog sustava;
35. „uvjetovani kapacitet” znači stalni kapacitet za koji su nužni transparentni i unaprijed definirani uvjeti za pružanje pristupa od i do virtualnog mjesto trgovanja ili ograničenu dodjeljivost;
36. „dodjeljivost” znači diskrecijska kombinacija bilo kojeg ulaznog kapaciteta s bilo kojim izlaznim kapacitetom ili obrnuto;
37. „dopušteni prihod” znači zbroj prihoda od transportnih usluga i prihoda od netransportnih usluga za usluge koje je operator transportnog sustava pružio u određenom razdoblju unutar zadanog regulatornog razdoblja, koji operator transportnog sustava ima pravo uprihoditi na temelju režima bez gornje granice cijene i koji se određuje u skladu s člankom 75. stavkom 6. točkom (a) Direktive 2009/73/EZ;
38. „nova infrastruktura” znači infrastruktura koja nije dovršena do 4. kolovoza 2003.;

↓ 715/2009 (prilagođeno)

2. Ne dovodeći u pitanje definicije iz stavka 1. ~~ovog članka~~, definicije sadržane u članku 2. ~~Direktive 2009/73/EZ~~ ☒ preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx, a ☒ koje imaju veze s primjenom ove Uredbe, također se primjenjuju, ~~uz izuzetak definicije transporta iz točke 3. tog članka.~~

Definicije iz točaka ~~od 4.3. do 24.23.~~ stavka 1. ~~ovog članka~~ koje se tiču transporta, analogijom se primjenjuju na sustave skladišta plina i terminale za UPP.

POGLAVLJE II.

OPĆA PRAVILA PRIMJENJIVA NA SUSTAVE ZA PRIRODNI PLIN I SUSTAVE ZA VODIK

ODJELJAK 1.

OPĆA PRAVILA ORGANIZIRANJA PRISTUPA TRŽIŠTU I INFRASTRUKTURU

Članak 3.

Opća načela

Države članice, regulatorna tijela, operatori transportnih sustava, operatori distribucijskih sustava, operatori skladišta, operatori UPP-a, operatori sustava za vodik i delegirani operatori poput operatora tržišnog područja ili operatori platformi za rezerviranje osiguravaju da se na plinskim tržištima djeluje u skladu sa sljedećim načelima:

- (a) cijene plina se formiraju na temelju ponude i potražnje;
- (b) operatori transportnih i distribucijskih sustava međusobno surađuju kako bi korisnicima mreže omogućili slobodu neovisnog rezerviranja ulaznog i izlaznog kapaciteta. Plin se transportira ulazno-izlaznim sustavom umjesto duž ugovornih trasa;
- (c) tarife koje se naplaćuju na ulaznim i izlaznim točkama strukturiraju se tako da pridonose integriranju tržišta, povećavaju sigurnost opskrbe i potiču izgradnju spojnih plinovoda među plinskim mrežama;
- (d) poduzeća koja posluju na istom ulazno-izlaznom sustavu razmjenjuju količine plina na virtualnom mjestu trgovanja;
- (e) korisnici mreže odgovorni su za uravnoteženje svojih portfelja uravnoteženja kako bi operatori transportnog sustava trebali poduzimati što manje radnji uravnoteženja;
- (f) radnje uravnoteženja provode se na temelju standardiziranih proizvoda i obavljaju se putem platformi za trgovanje;
- (g) tržišnim pravilima izbjegavaju se aktivnosti koje dovode do sprječavanja formiranja cijena na temelju ponude i potražnje za plinovima;
- (h) tržišnim pravilima potiče se uspostavljanje i funkcioniranje likvidnog trgovanja plinovima, čime se potiče oblikovanje cijena i njihova transparentnost;
- (i) tržišnim pravilima omogućuje se dekarbonizacija sustava za prirodni plin i sustava za vodik, uključujući omogućivanjem integracije plinova iz obnovljivih izvora u plinsko tržište i pružanjem poticaja za energetske učinkovitost;
- (j) tržišnim pravilima postižu se primjereni poticaji za ulaganja, osobito dugoročna ulaganja u dekarbonizirani i održivi plinski sustav, skladištenje energije, energetske učinkovitost i upravljanje potrošnjom za zadovoljavanje potreba tržišta, te se potiče pošteno tržišno natjecanje i sigurnost opskrbe;

- (k) ako postoje, uklanjaju se prepreke prekograničnom protoku plina između ulazno-izlaznih sustava;
- (l) tržišnim pravilima potiče se regionalna suradnja i integriranje.

Članak 4.

Razdvajanje regulirane imovine

1. Ako operator transportnog sustava ili mrežni operator pruža regulirane usluge za plin, vodik i/ili električnu energiju, mora zadovoljiti zahtjev razdvajanja računa kako je navedeno u članku 69. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] i članku 56. Direktive (EU) 2019/944 te mora imati odvojenu reguliranu imovinu za plin, za električnu energiju i za vodik. Odvojenom reguliranom imovinom osigurava se:
 - (a) da se prihod ostvaren pružanjem posebnih reguliranih usluga može upotrebljavati samo za nadoknađivanje troškova kapitala i operativnih troškova koji se odnose na imovinu uključenu u reguliranu imovinu upotrijebljenu za pružanje reguliranih usluga;
 - (b) utvrđivanje vrijednosti imovine ako je prenesena na drugu reguliranu imovinu. Vrijednost utvrđena za prenesenu imovinu podliježe reviziji i odobrenju nadležnog regulatornog tijela. Pri utvrđivanju vrijednosti nužno je izbjeći unakrsno subvencioniranje.
2. Država članica može dopustiti financijske transfere među odvojenim reguliranim uslugama iz prvog stavka, pod uvjetom:
 - (a) da se svi prihodi potrebni za financijski transfer ubiru kao namjenska pristojba;
 - (b) da se namjenska pristojba ubire samo od izlaznih točaka do krajnjih kupaca unutar iste države članice iz koje je korisnik financijskog transfera;
 - (c) da regulatorno tijelo odobri namjensku pristojbu i financijski transfer ili metodologije koje su temelj za njihovo izračunavanje prije njihova stupanja na snagu u skladu s člankom 70.
 - (d) da se objave odobrena namjenska pristojba i financijski transfer te metodologije, ako su metodologije odobrene.
3. Regulatorno tijelo smije odobriti financijski transfer i namjensku pristojbu iz stavka 2. samo pod uvjetom:
 - (a) da se tarife za pristup mreži naplaćuju korisnicima regulirane imovine na koju se upućuje financijski transfer;
 - (b) da zbroj financijskih transfera i prihoda od usluga naplaćen putem tarifa za pristup mreži nije veći od dopuštenih prihoda;
 - (c) da je financijski transfer odobren za ograničeno razdoblje koje nije dulje od trećine razdoblja amortizacije predmetne infrastrukture.
4. Do [datum donošenja = godina dana] ACER izdaje preporuke operatorima transportnih sustava ili mrežnim operatorima i regulatornim tijelima o metodologijama za sljedeće:
 - (a) utvrđivanje vrijednosti imovine koja je prenesena na drugu reguliranu imovinu i određivanja dobiti i gubitaka koji zbog toga mogu nastati;

- (b) izračun veličine i najduljeg dopuštenog trajanja financijskog transfera i namjenske pristojbe;
- (c) kriterije za dodjelu doprinosa u namjensku pristojbu među krajnjim potrošačima povezanim s reguliranom imovinom.

ACER ažurira preporuke najmanje jednom svake dvije godine.

↓ 715/2009 (prilagođeno)
⇒ novo

Članak ~~5.14.~~

Usluge za pristup trećih strana s obzirom na operatore transportnog sustava

1. Operatori transportnih sustava:

- (a) osiguravaju da pružaju ⇒ kapacitet i ⇐ usluge svim korisnicima mreže, bez diskriminacije;
- (b) pružaju ~~stalni i prekidiv~~ ~~stalne i prekidive~~ ⇒ kapacitet ⇐ ~~usluge za pristup trećih strana~~. Cijena prekidivog kapaciteta odražava vjerojatnost prekida;
- (c) korisnicima mreže pružaju ~~dugoročni i kratkoročni~~ ~~dugoročne i kratkoročne~~ ⇒ kapacitet ⇐ ~~usluge~~.

S obzirom na prvi podstavak točku (a), ako operator transportnog sustava pruža istu uslugu različitim kupcima, on to čini na temelju istovrijednih ugovornih uvjeta, bilo da koristi usklađene ugovore o transportu ili zajednički mrežni kodeks koji je odobrilo nadležno tijelo u skladu s postupkom utvrđenim u članku ~~72.41.~~ ☒ ili 73. ☒ ~~Direktive 2009/73/EZ~~ ☒ preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx ☒.

2. Ugovori o transportu koji su sklopljeni s netipskim datumom početka primjene ili kraćim trajanjem od tipskoga godišnjeg ugovora o transportu nemaju za posljedicu proizvoljno više ili niže tarife koje ne odražavaju tržišnu vrijednost usluge, u skladu s načelima utvrđenima u članku ~~15.13.~~

↓ novo

3. Ako najmanje dvije interkonekcijske točke spajaju ista dva susjedna ulazno-izlazna sustava, operatori tih susjednih transportnih sustava nude kapacitete raspoložive na interkonekcijskim točkama na jednoj virtualnoj interkonekcijskoj točki. Svaki ugovoreni kapacitet na interkonekcijskim točkama, neovisno o datumu njegova ugovaranja prenosi se na virtualnu interkonekcijsku točku.

Virtualna interkonekcijska točka uspostavlja se samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) ukupni tehnički kapacitet na virtualnim interkonekcijskim točkama nije manji od zbroja tehničkih kapaciteta svih interkonekcijskih točaka od kojih su virtualne interkonekcijske točke sastavljene;
- (b) virtualne interkonekcijske točke olakšavaju ekonomično i učinkovito korištenje sustava, uključujući, među ostalim, primjenu pravila utvrđenih u člancima 9. i 10. ove Uredbe.

43. Ako je potrebno, usluge za pristup trećih strana mogu se odobriti uz primjerena jamstva korisnika mreže s obzirom na bonitet takvih korisnika. Ta jamstva ne predstavljaju neopravdane prepreke za ulazak na tržište te su nediskriminirajuća, transparentna i proporcionalna.
-

52. Operatori transportnih sustava, ako je to potrebno u svrhu izvršavanja njihovih funkcija, uključujući u vezi s prekograničnim transportom, imaju pristup mreži drugih operatora transportnih sustava.
-

Članak 6.

Usluge za pristup trećih strana s obzirom na operatore mreža za vodik

1. Operatori mreža za vodik pružaju svoje usluge svim korisnicima mreže, bez diskriminacije. Ako se ista usluga pruža različitim kupcima, pruža se na temelju istovrijednih ugovornih uvjeta. Operatori mreža za vodik na svojim internetskim stranicama objavljuju ugovorne uvjete i tarife za pristup mreži te, prema potrebi, naknade za uravnoteženje.
2. Sudionicima na tržištu na raspolaganje se stavlja maksimalni kapacitet sustava za vodik, vodeći računa o cjelovitosti sustava i učinkovitom funkcioniranju mreže.
3. Najdulje dopušteno trajanje ugovora o kapacitetu je 20 godina za infrastrukturu dovršenu do [datum stupanja na snagu], odnosno 15 godina za infrastrukturu dovršenu nakon tog datuma. Regulatorna tijela mogu propisati kraća najdulja dopuštena trajanja ako je to nužno radi funkcioniranja tržišta, očuvanja tržišnog natjecanja i osiguravanja buduće prekogranične integracije.
4. Operatori mreža za vodik primjenjuju i objavljuju nediskriminirajuće i transparentne postupke upravljanja zagušenjima kojima se ujedno olakšavaju prekogranične razmjene vodika na nediskriminirajućoj osnovi.
5. Operatori mreža za vodik redovito procjenjuju tržišnu potražnju za novim ulaganjima vodeći računa o sigurnosti opskrbe i učinkovitosti krajnje uporabe vodika.
6. Od 1. siječnja 2031. mreže za vodik organiziraju se kao ulazno-izlazni sustavi.
7. Od 1. siječnja 2031. članak 15. primjenjuje se i na tarife za pristup mrežama za vodik. Ne smiju se naplaćivati tarife u skladu s člankom 15. za pristup mrežama za vodik na interkonekcijskim točkama između država članica. Ako se država članica odluči za primjenu reguliranog pristupa trećih strana mrežama za vodik u skladu s člankom 31. [preinačene Direktive o plinu] prije 1. siječnja 2031., članak 15. stavak 1. primjenjuje se na tarife za pristup mrežama za vodik u toj državi članici.
8. Od 1. siječnja 2031. operatori mreža za vodik pri pružanju usluga ispunjavaju zahtjeve za operatore transportnih sustava u skladu s člancima 5., 9. i 12. i objavljuju tarife za svaku mrežnu točku na internetskoj platformi kojom upravlja ENNOH. U međuvremenu, do donošenja mrežnog kodeksa o dodjeli kapaciteta za mreže za

vodik u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (d) i njegova stupanja na snagu tu je obvezu objavljivanja moguće ispuniti putem poveznica na tarife objavljene na internetskim stranicama operatora mreža za vodik.

↓ 715/2009 (prilagođeno)
⇒ novo

Članak 7.15.

Usluge za pristup trećih strana s obzirom na sustave skladišta ~~☒~~ prirodnog ~~☒~~ plina ~~☒~~, terminale za vodik ~~☒~~ i terminale za UPP ~~☒~~ te skladišta vodika ~~☒~~

1. Operatori terminala za UPP i ⇒ za vodik, operatori skladišnih postrojenja za vodik te operatori ⇐ sustava skladišta ⇒ prirodnog ⇐ plina:
 - (a) svim korisnicima mreže, bez diskriminacije, pružaju usluge koje zadovoljavaju potražnju tržišta; posebno, ako operator terminala za UPP ⇒ ili terminala za vodik, operator postrojenja za skladištenje vodika ⇐ ili sustava skladišta ⇒ prirodnog ⇐ plina pruža istu uslugu različitim kupcima, on to čini na temelju istovrijednih ugovornih uvjeta;
 - (b) pružaju usluge koje su usklade s uporabom međusobno povezanih sustava za transport ⇒ prirodnog ⇐ plina ⇒ i vodika ⇐ i olakšavaju pristup putem suradnje s operatorom transportnog sustava ⇒ ili operatorom mreže za vodik ⇐; i
 - (c) objavljuju relevantne informacije, posebno podatke o uporabi i raspoloživosti usluga, u vremenskom okviru koji je uskladi s razumnim trgovinskim potrebama korisnika terminala za UPP ili sustava skladišta plina ⇒, ili terminala za vodik ili skladišnih postrojenja za vodik ⇐, pod uvjetom da objavu tih informacija prati ~~nacionalno~~ regulatorno tijelo.
2. Svaki operator sustava skladišta plina:
 - (a) pruža stalne i prekidive usluge za pristup trećih strana; cijena prekdivog kapaciteta odražava vjerojatnost prekida;
 - (b) korisnicima sustava skladišta plina pruža dugoročne i kratkoročne usluge; ~~;~~
 - (c) korisnicima sustava skladišta plina nudi pakete usluga i razdvojene usluge u pogledu radnog volumena skladišta, kapaciteta utiskivanja i kapaciteta povlačenja.

↓ novo

3. Svi operatori sustava UPP-a pružaju korisnicima terminala za UPP pakete usluga i razdvojene usluge unutar terminala za UPP, ovisno o iskazanim potrebama korisnika terminala za UPP.

↓ 715/2009
⇒ novo

- ~~43.~~ Ugovori o korištenju terminala za UPP i sustava skladišta ⇒ prirodnog ⇐ plina nemaju za posljedicu proizvoljno više tarife, ako su potpisani:

- (a) izvan plinske godine s netipskim datumom početka primjene; ili
- (b) s kraćim trajanjem od tipskog ugovora o korištenju terminala za UPP i sustava skladišta plina, sklopljenog na godišnjoj osnovi.

↓ novo

Ugovori o korištenju postrojenja za skladištenje vodika i terminala za vodik s kraćim trajanjem od tipskog ugovora o korištenju terminala za UPP i sustava skladišta plina, sklopljeni na godišnjoj osnovi, nemaju za posljedicu proizvoljno više tarife.

↓ 715/2009

⇒ novo

54. Ako je potrebno, usluge za pristup trećih strana mogu se odobriti uz primjerena jamstva korisnika mreže s obzirom na bonitet takvih korisnika. Ta jamstva ne predstavljaju neopravdane prepreke za ulazak na tržište te su nediskriminirajuća, transparentna i proporcionalna.
65. Ugovorna ograničenja zahtijevanog minimalnog kapaciteta terminala za UPP ⇒ ili terminala za vodik ⇄ i skladišnog kapaciteta ⇒ za prirodni plin ili vodik ⇄ opravdavaju se na temelju tehničkih ograničenja i omogućavaju pristup uslugama skladištenja manjim korisnicima sustava skladišta plina.

↓ novo

Članak 8.

Procjene tržišta plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova koje provode operatori terminala za UPP i sustava skladišta plina

Operatori terminala za UPP i sustava skladišta plina najmanje jednom u dvije godine procjenjuju tržišnu potražnju za novim ulaganjima kojima se u postrojenjima omogućuje upotreba plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova. Pri planiranju novih ulaganja operatori terminala za UPP i sustava skladišta plina procjenjuju tržišnu potražnju i vode računa o sigurnosti opskrbe. Operatori terminala za UPP i sustava skladišta plina objavljuju sve planove novih ulaganja kojima se u njihovim postrojenjima omogućuje upotreba plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova.

↓ 715/2009

Članak ~~9.16.~~

Načela mehanizama raspodjele kapaciteta i postupci upravljanja zagušenjem s obzirom na operatore transportnih sustava

1. Sudionicima na tržištu se na svim odgovarajućim točkama iz članka ~~30.18.~~ stavka 3. stavlja na raspolaganje maksimalni kapacitet, vodeći računa o cjelovitosti sustava i učinkovitom funkcioniranju mreže.
2. Operator transportnog sustava provodi i objavljuje nediskriminirajuće i transparentne mehanizme raspodjele kapaciteta, koji:

- (a) osiguravaju primjerene gospodarske signale za učinkovitu, najveću moguću primjenu tehničkog kapaciteta te olakšavaju ulaganja u novu infrastrukturu i prekograničnu trgovinu prirodnim plinom;
 - (b) su uskladivi s tržišnim mehanizmima, uključujući promptna tržišta i tržišna čvorišta („trading hubs”), a pritom su fleksibilni i sposobni prilagoditi se tržišnim okolnostima koje se mijenjaju; i
 - (c) su uskladivi sa sustavima država članica za pristup mreži.
3. Operator transportnog sustava provodi i objavljuje nediskriminirajuće i transparentne postupke upravljanja zagušenjem koji olakšavaju prekograničnu trgovinu prirodnim plinom na nediskriminirajućoj osnovi i koji se temelje na sljedećim načelima:
- (a) u slučaju ugovornog zagušenja operator transportnog sustava nudi neiskorišteni kapacitet na primarnom tržištu, i to najmanje na „day-ahead” osnovi (jedan dan unaprijed) i kao neprekidivi kapacitet; i
 - (b) korisnici mreže koji žele preprodati ili dati u zakup svoj neiskorišteni ugovoreni kapacitet na sekundarnom tržištu imaju pravo to i učiniti.
- Što se tiče prvog podstavka točke (a)(b) država članica može zatražiti da korisnici mreže o tome obavijeste operatora transportnog sustava.

↓ novo

4. Operatori transportnih sustava redovito procjenjuju tržišnu potražnju za novim ulaganjima vodeći računa o zajedničkom scenariju izrađenom za integrirani plan razvoja mreže na temelju članka 51. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] i o sigurnosti opskrbe.

↓ 715/2009 (prilagođeno)
⇒ novo

- ~~4. U slučaju fizičkog zagušenja operator transportnog sustava ili regulatorna tijela, ovisno o slučaju, primjenjuju nediskriminirajuće, transparentne mehanizme raspodjele kapaciteta.~~
- ~~5. Operatori transportnih sustava redovito procjenjuju potražnju tržišta za novim ulaganjima. Pri planiranju novih ulaganja operatori transportnih sustava procjenjuju potražnju tržišta i vode računa o sigurnosti opskrbe.~~

Članak 10.17.

Načela mehanizama raspodjele kapaciteta i postupaka upravljanja zagušenjem s obzirom na operatore sustava skladišta ☒ prirodnog ☒ plina ☒ , terminala za vodik ili skladišnih postrojenja za vodik ☒ i terminala za UPP

1. Sudionicima na tržištu se na raspolaganje stavlja maksimalni kapacitet sustava skladišta ⇒ prirodnog ⇐ plina i terminala za UPP ⇒ ili skladišta za vodik te terminala za vodik ⇐, vodeći računa o cjelovitosti i funkcioniranju sustava.
2. Operatori terminala za UPP i ⇒ operatori skladišnih postrojenja za vodik i terminala za vodik te operatori sustava skladišta prirodnog ⇐ ~~sustava skladišta~~ plina provode i objavljuju nediskriminirajuće i transparentne mehanizme raspodjele kapaciteta, koji:

- (a) osiguravaju primjerene gospodarske signale za učinkovito i najveće moguće korištenje kapaciteta te olakšavaju ulaganja u novu infrastrukturu;
 - (b) su usklađivi s tržišnim mehanizmima, uključujući promptna tržišta i tržišna čvorišta („trading hubs”), a pritom su fleksibilni i sposobni prilagoditi se tržišnim okolnostima koje se mijenjaju; ~~±~~
 - (c) su usklađivi sa priključenim sustavima za pristup mreži.
3. Ugovori o korištenju terminala za UPP ~~⇒~~, terminala za vodik te postrojenja za skladištenje vodika i prirodnog ~~⇒~~ ~~i sustava skladišta~~ plina sadrže mjere radi sprečavanja gomilanja kapaciteta, vodeći računa o sljedećim načelima koja se primjenjuju u slučaju ugovornog zagušenja:
- (a) operator sustava ~~mora~~ bez odlaganja ~~⇒~~ nudi ~~⇒~~ ~~ponuditi~~ neiskorišteni kapacitet terminala za UPP ~~⇒~~, terminala za vodik ~~⇒~~ i sustava skladišta plina na primarnom tržištu; za sustave skladišta plina to ~~mora~~ ~~⇒~~ znači ~~⇒~~ ~~biti~~ najmanje na „day-ahead” osnovi i kao prekidivi kapacitet;
 - (b) korisnici terminala za UPP ~~⇒~~, terminala za vodik ~~⇒~~ i sustava skladišta plina koji žele preprodati svoj ugovoreni kapacitet na sekundarnom tržištu imaju pravo to i učiniti; ~~⇒~~ najkasnije 18 mjeseci od [stupanja na snagu ove Uredbe] operatori terminala za UPP, terminala za vodik i sustava skladišta plina, pojedinačno ili na regionalnoj razini, za korisnike tih terminala i sustava osiguravaju platformu za rezerviranje koja djeluje na transparentan i nediskriminirajući način, radi preprodaje ugovorenog kapaciteta na sekundarnom tržištu. ~~⇒~~

Članak 11.22

Trgovanje pravima na kapacitet

Svaki operator transportnog sustava, sustava skladišta plina, ~~±~~ terminala za UPP ~~⇒~~ i sustava za vodik ~~⇒~~ poduzima razumne mjere kako bi omogućio slobodnu trgovinu pravima na kapacitet i unaprijedio takvu trgovinu na transparentan i nediskriminirajući način. Svaki takav operator izrađuje usklađene ugovore o transportu, terminalima za UPP ~~⇒~~, terminalima za vodik ~~⇒~~ i sustavima skladišta ~~plina~~ ~~⇒~~ postrojenja vodika i prirodnog ~~⇒~~ plina ~~i razvija postupke~~ na primarnom tržištu ~~i postupke~~ kako bi unaprijedio sekundarno trgovanje kapacitetima i priznaje prijenos primarnih prava na kapacitete ako je o tome obaviješten od korisnika sustava.

Regulatorna se tijela obavješćuju o usklađenim ugovorima ~~o transportu, terminalima za UPP i sustavima skladišta plina~~ te o odgovarajućim postupcima.

↓ 715/2009 (prilagođeno)
⇒ novo

Članak 12.21

Pravila uravnoteživanja i naknade za neravnotežu

1. Pravila uravnoteživanja izrađuju se na pošten, nediskriminirajući i transparentan način te se temelje na objektivnim kriterijima. Pravila uravnoteživanja odražavaju stvarne potrebe sustava, vodeći računa o resursima koji su dostupni operatoru transportnog sustava. Pravila uravnoteživanja ~~temelje se na okrenuta su~~ tržištu.

2. Kako bi korisnicima mreže omogućio pravodobno poduzimanje korektivnih mjera, operator transportnog sustava pruža dostatne, pravodobne i pouzdane ~~on-line~~ informacije na internetu o statusu uravnoteživanja korisnika mreže.

Pružene informacije odgovaraju informacijama koje su dostupne operatoru transportnog sustava i razdoblju naplate za koje se izračunavaju naknade za neravnotežu.

Pružanje informacija na temelju ovog stavka ne naplaćuje se.
3. Naknade za neravnotežu odražavaju troškove u najvećoj mogućoj mjeri, a istodobno korisnicima mreže pružaju primjerene poticaje kako bi uravnotežili unos i povlačenje plina. Naknadama se izbjegava unakrsno subvencioniranje između korisnika mreže te se ne ometa ulazak novih sudionika na tržište.

Nadležna tijela ili operator transportnog sustava, ovisno o slučaju, objavljuju ~~u metodologije~~ metodologije za izračunavanje naknada za neravnotežu, kao i konačne ~~⇒ vrijednosti ⇐~~ ~~tarife~~.
4. Države članice osiguravaju da operatori transportnih sustava nastoje uskladiti režime uravnoteživanja i pojednostaviti strukture i razine naknada za neravnotežu kako bi se olakšalo trgovanje plinom ~~⇒ koje se odvija na virtualnom mjestu trgovanja ⇐~~.

Članak 13. ~~3.~~

Certificiranje operatora transportnih sustava ~~☒~~ i operatora mreža za vodik ~~☒~~

1. Čim je zaprimi, Komisija razmatra svaku obavijest u vezi s odlukom o certificiranju operatora transportnog sustava ~~⇒ ili operatora mreže za vodik ⇐~~, kako je propisano člankom ~~65.10.~~ stavkom 6. ~~☒~~ [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx] ~~☒~~ ~~Direktive 2009/73/EZ, čim je zaprimi~~. U roku od dva mjeseca od dana primitka takve obavijesti, Komisija dostavlja svoje mišljenje relevantnom ~~nacionalnom~~ regulatornom tijelu u pogledu njezine usklađenosti s člankom ~~65.10.~~ stavkom 2. ili člankom ~~66.11.~~ te člankom ~~54.9.~~ ~~Direktive 2009/73/EZ~~ ~~☒~~ preinačene Direktive o plinu ~~☒~~ ~~⇒ za operatore transportnog sustava, odnosno člankom 65. te direktive za operatore mreža za vodik ⇐~~.

Pri izradi mišljenja iz prvog podstavka Komisija može zatražiti da ~~☒~~ ACER ~~☒~~ ~~Agencija~~ izda svoje mišljenje o odluci ~~nacionalnog~~ regulatornog tijela. U tom se slučaju razdoblje od dva mjeseca iz prvog podstavka produljuje za dodatna dva mjeseca.

U nedostatku mišljenja Komisije u rokovima koji su navedeni u prvom i drugom podstavku smatra se da Komisija nema prigovora na odluku regulatornog tijela.
2. U roku od dva mjeseca od primitka mišljenja Komisije ~~nacionalno~~ regulatorno tijelo donosi svoju konačnu odluku u pogledu certificiranja operatora transportnog sustava ~~⇒ ili operatora mreže za vodik ⇐~~, što je više moguće vodeći računa o tom mišljenju. Odluka regulatornog tijela i mišljenje Komisije zajedno se objavljuju.
3. Regulatorna tijela ~~i~~ ili Komisija mogu u bilo kojoj fazi postupka zatražiti od operatora transportnog sustava ~~⇒~~, operatora mreže za vodik ~~⇐~~ i/ili poduzeća koje obavlja funkciju proizvodnje ili opskrbe sve informacije koje su im potrebne za izvršavanje njihovih zadataka na temelju ovog članka.
4. Regulatorna tijela i Komisija čuvaju povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija.

5. Komisija ~~može usvojiti~~ ⇒ je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 63. kojima se utvrđuju ⇐ smjernice u kojima se navode detalji postupka koji treba slijediti radi primjene stavaka 1. i 2. ovog članka. ~~Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni dopunjujući je, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 28. stavka 2.~~
6. Ako je Komisija primila obavijest o certificiranju operatora transportnog sustava na temelju članka ~~54.9.~~ stavka 10. ~~Direktive 2009/73/EZ~~ ⇔ preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx ⇔, Komisija donosi odluku u vezi s certificiranjem. Regulatorno tijelo poštuje odluku Komisije.
-

↓ novo

Članak 14.

Suradnja operatora transportnih sustava

1. Operatori transportnih sustava surađuju s drugim operatorima transportnih sustava i operatorima infrastrukture pri usklađivanju održavanja vlastitih mreža kako bi na najmanju mjeru smanjili eventualne prekide transportnih usluga za korisnike mreže i operatore transportnih sustava na drugim područjima.
2. Operatori transportnih sustava surađuju međusobno i s drugim operatorima infrastrukture radi ostvarivanja maksimalnog tehničkog kapaciteta unutar ulazno-izlaznog sustava i smanjivanja potrošnje plinskog goriva na najmanju moguću mjeru.

ODJELJAK 2.

PRISTUP MREŽI

↓ 715/2009 (prilagođeno)
⇒ novo

Članak 15. ~~13.~~

Tarife za pristup mrežama

1. Tarife ili metodologije koje se koriste za njihov izračun, koje primjenjuju operatori transportnih sustava, a odobravaju regulatorna tijela prema članku ~~72.41.~~ stavku ~~6.7.~~ ~~Direktive 2009/73/EZ~~ ⇔ preinačene Direktive o plinu ⇔, kao i tarife objavljene prema članku ~~27.32.~~ stavku 1. te direktive, transparentne su, vode računa o potrebi za cjelovitošću sustava i njegovom poboljšanju te odražavaju stvarno nastale troškove, u mjeri u kojoj takvi troškovi odgovaraju troškovima učinkovitog i strukturno usporedivog operatora sustava te su transparentne, ~~pri čemu iako~~ obuhvaćaju primjerenu dobit od ulaganja i, ~~kad je primjereno, vode računa o uspoređivanju tarifa koje provode regulatorna tijela.~~ Tarife ili metodologije koje se koriste za njihov izračun primjenjuju se na nediskriminirajući način.
- ~~Države članice mogu odlučiti da je~~ Tarife je moguće utvrditi i uz pomoć tržišnih mehanizama kao što su aukcije, pod uvjetom da takve mehanizme i prihode koji proizvode iz njih odobri regulatorno tijelo.

Tarife ili metodologije koje se koriste za njihov izračun olakšavaju učinkovito trgovanje plinom i tržišno natjecanje, a istodobno sprečavaju unakrsno subvencioniranje između korisnika mreže, pružaju poticaje za ulaganja te održavaju ili stvaraju mogućnost uzajamnog djelovanja transportnih mreža.

Tarife za korisnike mreže nediskriminirajuće su i posebno se određuju za svaku ulaznu ili izlaznu točku transportnog sustava. Mehanizme raspodjele troškova i metodologiju utvrđivanja stopa u pogledu ulaznih i izlaznih točaka odobravaju nacionalna regulatorna tijela. ~~Od 3. rujna 2011. države članice osiguravaju da se nakon prijelaznog razdoblja mrežne~~ naknade ne izračunavaju na temelju ugovornih pravaca.

2. Tarife za pristup mreži niti ograničavaju tržišnu likvidnost niti narušavaju prekograničnu trgovinu ~~među transportnim sustavima različitih transportnih sustava.~~ Ako razlike u tarifnim strukturama ~~ili mehanizmima uravnoteživanja~~ ometaju trgovinu između transportnih sustava, neovisno o članku ~~72.41.~~ stavku ~~6.7.~~ ~~Direktive 2009/73/EZ~~ preinačene Direktive o plinu ~~41.~~, operatori transportnih sustava u bliskoj suradnji s nadležnim nacionalnim tijelima aktivno ~~aktivno rade na podržavanju~~ zbližavanju ~~u~~ tarifnih struktura i načela naplaćivanja, ~~pa i što se tiče uravnoteživanja.~~

↓ novo

Članak 16.

Popusti na tarife za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove

1. Pri utvrđivanju tarifa, popust za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove primjenjuje se na sljedeće:
 - (a) ulazne točke od postrojenja za proizvodnju plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova. Radi povećavanja utiskivanja plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova na pripadajuće tarife na temelju kapaciteta primjenjuje se popust od 75 %;
 - (b) tarife za transport na temelju kapaciteta na ulaznim točkama iz i izlaznim točkama u skladišna postrojenja, osim ako je skladišno postrojenje priključeno na više transportnih ili distribucijskih mreža i u tržišnom je natjecanju s interkonekcijskom točkom. Takav se popust utvrđuje u iznosu od 75 % u državama članicama u kojima je plin iz obnovljivih izvora i niskougljični plin prvi put utisnut u sustav.
2. Regulatorna tijela mogu utvrditi niže popuste od onih u stavku 1. ovog članka pod uvjetom da je popust usklađen s općim načelima utvrđivanja tarifa iz članka 15., posebno s načelom odražavanja troškova, uzimajući prema potrebi u obzir osiguravanje stabilnih financijskih okvira za postojeća ulaganja te napredak u uvođenju plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova u predmetnoj državi članici.
3. Pojediniosti o odobrenim popustima u skladu s člankom 1. mogu se utvrditi u mrežnom kodeksu o strukturama tarifa iz članka 52. stavka 1. točke (e).
4. Komisija preispituje smanjenja tarifa u skladu sa stavkom 1. [pet godina nakon stupanja na snagu Uredbe]. Ujedno sastavlja izvješće koje sadržava pregled njihove provedbe i procjenu prikladnosti razine smanjenja utvrđenih u stavku 1. s obzirom na

najnovija tržišna kretanja. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 63. radi izmjena razina popusta kako su utvrđene u stavku 1.

5. Od 1. siječnja godine nakon donošenja, nakon što korisnici mreže dostave operatoru transportnog sustava dokaze održivosti na temelju valjanog certifikata o održivosti u skladu s člancima 29. i 30. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶ te registriranog u Unijinoj bazi podataka, on im odobrava popust od 100 % na reguliranu tarifu na svim interkonekcijskim točkama, uključujući ulazne točke iz i izlazne točke u treće zemlje, kao i na ulaznim točkama iz terminala za UPP za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove.

U pogledu tog popusta:

- (a) operatori transportnih sustava obvezni su odobriti popust samo za najkraću moguću trasu u smislu broja prelazaka granice od lokacije na kojoj je konkretna deklaracija dokaza o održivosti na temelju certifikata o održivosti evidentirana u Unijinoj bazi podataka i na kojoj je poništena jer se smatrala iskorištenom. Popust ne obuhvaća nikakvu eventualnu aukcijsku premiju;
- (b) operatori prijenosnih sustava pružaju predmetnom regulatornom tijelu informacije o stvarnim i očekivanim količinama plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova te o učinku primjene popusta na tarifu. Regulatorna tijela nadziru i ocjenjuju učinak popusta na stabilnost tarifa;
- (c) Ako prihod operatora transportnih sustava od tih konkretnih tarifa opadne za 10 % zbog primjene popusta, predmetni operator i svi susjedni operatori transportnih sustava moraju među sobom dogovoriti mehanizam naknade. Predmetni operatori sustava moraju postići dogovor u roku od tri godine. Ako dogovor nije postignut u tom roku, mjerodavna regulatorna tijela u roku od dvije godine donose zajedničku odluku o odgovarajućem mehanizmu naknade među operatorima transportnih sustava. Ako regulatorna tijela ne postignu dogovor, primjenjuje se članak 6. Uredbe o ACER-u. Ako regulatorna tijela ne postignu dogovor u roku od dvije godine, ili ako ACER-u upute zajednički zahtjev, ACER donosi odluku u skladu s člankom 6. stavkom 10. drugim podstavkom Uredbe (EU) 2019/942;
- (d) Dodatne pojedinosti potrebne za primjenu popusta za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove, poput izračuna raspoloživog kapaciteta na koji se popust primjenjuje i potrebnih postupaka, utvrđuju se u mrežnom kodeksu uspostavljenom na temelju članka 53. ove Uredbe.

Članak 17.

Prihodi operatora transportnih sustava

1. Od [godine dana nakon prenošenja] relevantno regulatorno tijelo dužno je pobrinuti se za transparentnost metodologija, parametara i vrijednosti za utvrđivanje dopuštenih ili ciljanih prihoda operatora transportnih sustava. Regulatorno tijelo objavljuje informacije iz Priloga I. ili zahtijeva od relevantnog operatora transportnog sustava objavljivanje tih informacija. Informacije se objavljuju na lako

¹⁶ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

razumljiv način i, u mjeri u kojoj je moguće, na jednom ili više jezika koje mnogi razumiju.

2. Troškovi operatora transportnog sustava podvrgavaju se usporedbi učinkovitosti među operatorima transportnih sustava u Uniji, što detaljnije definira ACER. ACER [tri godine nakon prenošenja] i svake četiri godine nakon toga objavljuje studiju o usporedbi troškovne učinkovitosti operatora transportnih sustava u Uniji. Relevantna regulatorna tijela i operatori transportnih sustava dostavljaju ACER-u sve podatke potrebne za tu usporedbu. Relevantna regulatorna tijela uzimaju u obzir rezultate takve usporedbe i nacionalne okolnosti pri periodičnom utvrđivanju dopuštenih ili ciljanih prihoda operatora transportnih sustava
3. Relevantna regulatorna tijela ocjenjuju dugoročna kretanja tarifa za transport na temelju očekivanih promjena u dopuštenim ili ciljanim приходima te promjena u potražnji za plinom do 2050. Pri toj procjeni regulatorna tijela u obzir uzimaju informacije iz strategije opisane u nacionalnim energetske i klimatskim planovima predmetne države članice te scenarije na kojima se temelje integrirani planovi razvoja mreže u skladu s člankom 51. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx].

ODJELJAK 3.

RAD TRANSPORTNOG SUSTAVA, SKLADIŠNOG SUSTAVA, SUSTAVA ZA UPP I SUSTAVA TERMINALA ZA VODIK

Članak 18.

Stalni kapacitet za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove u transportnom sustavu

1. Operatori transportnih sustava osiguravaju stalni kapacitet za pristup proizvodnih postrojenja za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove priključenih na njihovu mrežu. U tu svrhu operatori transportnih sustava u suradnji s operatorima distribucijskih sustava razvijaju postupke i mehanizme, uključujući ulaganja, kako bi osigurali protok u suprotnom smjeru, iz distribucijske u transportnu mrežu.
2. Stavkom 1. ne dovodi se u pitanje mogućnost da operatori transportnih sustava razviju alternative ulaganjima u protok u suprotnom smjeru, kao što su rješenja pametne mreže ili priključivanje na druge mrežne operatore. Stalni pristup smije se ograničiti samo radi pružanja kapaciteta ovisno o operativnim ograničenjima, kako bi se osigurala ekonomska učinkovitost. Regulatorno tijelo osigurava da se sva ograničenja u stalnom kapacitetu ili operativna ograničenja uvedu na temelju transparentnih i nediskriminacijskih postupaka i da ta ograničenja ne dovode do neopravdanih prepreka ulasku na tržište. Ako proizvodno postrojenje snosi troškove povezane s osiguravanjem stalnog kapaciteta, ne primjenjuje se nikakvo ograničenje.

Članak 19.

Prekogranična koordinacija o kvaliteti plina

1. Operatori transportnih sustava surađuju kako bi se izbjegla ograničenja prekograničnih tokova uzrokovana razlikama na interkonekcijskim točkama između država članica.

2. Ako zbog razlika u kvaliteti plina predmetni operatori transportnih sustava ne mogu izbjeći ograničenje prekograničnih tokova u uobičajenom načinu rada, o tome odmah obavješćuju mjerodavna regulatorna tijela. Obavijest sadržava opis i obrazloženje svih koraka koje su poduzeli operatori transportnih sustava.
3. Mjerodavna regulatorna tijela u roku od šest mjeseci donose zajedničku odluku o prepoznavanju ograničenja.
4. Ako mjerodavna regulatorna tijela prepoznaju ograničenje, od predmetnih operatora transportnih sustava zahtijevaju da u roku od 12 mjeseci od prepoznavanja sljedećim redoslijedom poduzmu sljedeće:
 - (a) da bez mijenjanja specifikacija kvalitete plina surađuju i razvijaju tehnički izvedive mogućnosti, koje mogu uključivati obveze protoka i tretiranje plina, kako bi se uklonilo prepoznato ograničenje;
 - (b) da zajednički provedu analizu troškova i koristi tehnički izvedivih mogućnosti radi utvrđivanja ekonomski učinkovitih rješenja, u kojoj se mora navesti raspodjela troškova i koristi po kategorijama predmetnih strana;
 - (c) da procijene vrijeme potrebno za primjenu svake mogućnosti;
 - (d) da provedu javnu raspravu o utvrđenim izvedivim rješenjima i uzmu u obzir rezultate rasprave;
 - (e) da odgovarajućim regulatornim tijelima na odobrenje podnesu zajednički prijedlog rješenja za uklanjanje prepoznatog ograničenja na temelju analize troškova i koristi i rezultata javnog savjetovanja, uključujući vremenski okvir za njegovu provedbu, i da o tom rješenju obavijeste druga nadležna nacionalna tijela svake uključene države članice.
5. Ako predmetni operatori transportnih sustava ne postignu dogovor o rješenju, svaki operator transportnog sustava o tome odmah obavješćuje svoje regulatorno tijelo.
6. Predmetna regulatorna tijela donose zajedničku koordiniranu odluku za uklanjanje prepoznatog ograničenja uzimajući u obzir analizu troškova i koristi koju su pripremili predmetni operatori transportnih sustava i rezultate javnog savjetovanja, u roku od šest mjeseci kako je navedeno u članku 6. stavku 10. Uredbe (EU) 2019/942.
7. Zajednička koordinirana odluka predmetnih regulatornih tijela uključuje odluku o raspodjeli troškova ulaganja koje snosi svaki operator transportnog sustava radi provedbe dogovorenog rješenja, kao i uključivanje tih troškova u tarife uzimajući u obzir gospodarske, socijalne i okolišne troškove i koristi rješenja u predmetnim državama članicama.
8. ACER može uputiti preporuke regulatornim tijelima o detaljima tih odluka o raspodjeli troškova iz stavka 7.
9. Ako predmetna regulatorna tijela ne mogu postići dogovor kako je opisano u stavku 3., ACER donosi odluku o ograničenju na temelju postupka iz članka 6. stavka 10. Uredbe (EU) 2019/942. Ako ACER prepozna ograničenje, od predmetnih operatora transportnih sustava zahtijeva da u roku od 12 mjeseci navedenim redoslijedom provedu mjere iz stavka 4. točaka od (a) do (e).
10. Ako mjerodavna regulatorna tijela ne mogu donijeti zajedničku koordiniranu odluku kako je navedeno u stavcima 6. i 7., ACER donosi odluku o rješenju za uklanjanje prepoznatog ograničenja i o raspodjeli troškova ulaganja koje snosi svaki operator

transportnog sustava radi provedbe tog rješenja, na temelju postupka iz članka 6. stavka 10. Uredbe (EU) 2019/942.

11. Dodatne pojedinosti potrebne za provedbu elemenata ovog članka, uključujući pojedinosti o analizi troškova i koristi, utvrđuju se u mrežnom kodeksu uspostavljenom na temelju članka 53. ove Uredbe.

Članak 20.

Mješavine koje uključuju vodik na interkonekcijskim točkama između država članica u sustavu prirodnog plina

1. Od 1. listopada 2025., operatori transportnih sustava prihvaćaju tokove plina s volumnim udjelom vodika do 5 % na interkonekcijskim točkama između država članica u sustavu za prirodni plin, što podliježe postupku iz članka 19. ove Uredbe.
2. Ako volumni udio umiješanog vodika u sustavu za prirodni plin premaši 5 %, ne primjenjuje se postupak iz članka 19. ove Uredbe.
3. Državama članicama umješavanje vodika u sustav za prirodni plin ne može biti opravdanje za ograničavanje prekograničnog protoka plina

↓ 715/2009 (prilagođeno)

⇒ novo

Članak 21.4.

Europska mreža operatora transportnih sustava za plin

Svi operatori transportnih sustava surađuju na razini ☒ Unije ☒ ~~Zajednice~~ putem ☒ Europske mreže operatora transportnih sustava za plin ☒ (ENTSO-a za plin) kako bi podržali dovršenje i funkcioniranje unutarnjeg tržišta prirodnog plina i prekograničnu trgovinu, te kako bi osigurali optimalno upravljanje, usklađen rad i stabilan tehnički razvoj transportne mreže prirodnog plina.

Članak 22.5.

~~Osnivanje~~ ☒ Organizacija ☒ ENTSO-a za plin

1. ~~Do 3. ožujka 2011. operatori transportnih sustava za plin~~ ☒ ENTSO ☒ Komisiji i ☒ ACER-u ☒ ~~Agenciji~~ dostavljaju nacrt statuta, popis članova i nacrt poslovnika, uključujući pravilnik o savjetovanju s drugim ~~zainteresiranim stranama~~ dionicima, ENTSO-a za plin ~~koju treba osnovati~~ ⇒ u slučaju izmjena tih dokumenata ili na obrazložen zahtjev Komisije ili ACER-a ⇐.
2. U roku od ~~četiridva~~ mjeseca od dana primitka ☒ ACER ☒ ~~Agencija~~, nakon formalnog savjetovanja s organizacijama koje predstavljaju sve ~~zainteresirane strane~~ dionike, posebno korisnike sustava, uključujući kupce, Komisiji podnosi mišljenje o nacrtu statuta, popisu članova i nacrtu poslovnika.
3. Komisija daje mišljenje o nacrtu statuta, popisu članova i nacrtu poslovnika, vodeći računa o mišljenju ☒ ACER-a ☒ ~~Agencije~~ iz stavka 2., u roku od tri mjeseca od dana primitka mišljenja ☒ ACER-a ☒ ~~Agencije~~.

4. U roku od tri mjeseca od dana primitka mišljenja Komisije ~~operatori transportnih sustava uspostavljaju~~ ENTSO za plin ~~donosi i objavljuje, usvajaju i objavljuju njegov~~ ☒ revidirani ☒ statut i poslovnik ☒ ENTSO-a za plin ☒.

↓ 715/2009 (prilagođeno)

Članak 23.8

Zadaci ENTSO-a za plin

1. ENTSO za plin izrađuje mrežne kodekse za područja iz stavka 6. ovog članka na zahtjev koji mu je u skladu s člankom ~~53.6~~ stavkom ~~9.6~~ uputila Komisija.
2. ENTSO za plin može izraditi mrežne kodekse za područja iz stavka 6. radi ostvarivanja ciljeva iz članka ~~21.4~~ kada se ti mrežni kodeksi ne odnose na područja obuhvaćena zahtjevom koji mu je uputila Komisija. Ti se mrežni kodeksi dostavljaju ☒ ACER-u ☒ ~~Agenciji~~ radi davanja mišljenja. ENTSO za plin o tom mišljenju vodi računa na odgovarajući način.
3. ENTSO za plin ~~donosi i usvaja~~:
 - (a) zajedničke instrumente za upravljanje mrežom kako bi osigurao usklađeno funkcioniranje mreže u uobičajenim uvjetima i stanju nužde, uključujući zajedničku ljestvicu za klasifikaciju incidenata i planove istraživanja;
 - (b) neobvezujući desetogodišnji plan razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ (plan razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒, uključujući europsku prognozu dostatnosti opskrbe, jednom u dvije godine;
 - (c) preporuke o usklađivanju tehničke suradnje između operatora transportnih sustava ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ i trećih zemalja;
 - (d) godišnji program rada;
 - (e) godišnje izvješće;
 - (f) godišnje ljetne i zimske prognoze opskrbe: ☒ ; i ☒

↓ novo

- (g) najkasnije do 15. svibnja 2024. i svake dvije godine nakon toga izvješće o praćenju kvalitete plina, uključujući kretanja parametara kvalitete plina, kretanja razine i količine vodika umiješanog u sustav prirodnog plina, predviđanja očekivanog kretanja parametara kvalitete plina i količine vodika umiješanog u sustav prirodnog plina, učinak miješanja vodika na prekogranične tokove, kao i informacije o slučajevima povezanim s razlikama u specifikacijama kvalitete plina ili u specifikacijama razina miješanja vodika te kako su ti slučajevi riješeni;
 - (h) u izvješću o praćenju kvalitete plina usto se obrađuju kretanja za područja navedena u točki (g) u mjeri u kojoj su relevantna za distribucijsku mrežu, na temelju informacija koje dostavlja tijelo za operatore distribucijskih sustava u Uniji („tijelo EU-a za ODS-ove”).

↓ 715/2009

4. Europska prognoza dostatnosti opskrbe iz stavka 3. točke (b) obuhvaća sveukupnu dostatnost plinskog sustava što se tiče postojeće i predviđene potražnje za plinom u sljedećih pet godina, kao i u razdoblju od pet do deset godina od dana te prognoze. Europska prognoza dostatnosti opskrbe temelji se na nacionalnim prognozama dostatnosti opskrbe koje su pripremili pojedinačni operatori transportnih sustava.

↓ novo

Plan razvoja mreže na razini Unije iz članka 3. točke (b) uključuje modeliranje integrirane mreže, među ostalim mreže za vodik, izradu scenarija, europsku prognozu dostatnosti opskrbe i procjenu otpornosti sustava.

↓ 715/2009

5. Godišnji program rada iz stavka 3. točke (d) sadrži popis i opis mrežnih kodeksa koje treba izraditi, plan za usklađivanje funkcioniranja mreže te istraživačke i razvojne aktivnosti koje treba provesti tijekom godine, kao i okvirni vremenski raspored.
6. Mrežni kodeksi iz stavaka 1. i 2. obuhvaćaju sljedeća područja, pri čemu se prema potrebi vodi računa o regionalnim posebnostima:
- (a) pravila u vezi sa sigurnošću i pouzdanošću mreže;
 - (b) pravila priključivanja na mrežu;
 - (c) pravila pristupa trećih strana;
 - (d) pravila razmjene podataka i naplate;
 - (e) pravila u vezi s interoperabilnosti;
 - (f) operativni postupci u izvanrednoj situaciji;
 - (g) pravila raspodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem;
 - (h) pravila trgovanja, u vezi s tehničkim i operativnim pružanjem usluga pristupa mreži i uravnoteživanjem sustava;
 - (i) pravila u vezi s transparentnošću;
 - (j) pravila uravnoteživanja, uključujući s mrežom povezana pravila o postupku nominacije, pravila o naknadama za neravnotežu i pravila za operativno uravnoteživanje između mreža operatora transportnih sustava;
 - (k) pravila u vezi s usklađenim tarifnim strukturama za transport; ~~u~~
 - (l) energetska učinkovitost plinskih mreža; ~~u~~

↓ novo

(m) kibersigurnost plinskih mreža.

7. Mrežni se kodeksi izrađuju za pitanja povezana s prekograničnim mrežama i integracijom tržišta te ne dovode u pitanje pravo država članica da uspostave nacionalne mrežne kodekse koji ne utječu na prekograničnu trgovinu.
8. ENTSO za plin prati i analizira provedbu mrežnih kodeksa i smjernica koje je Komisija ~~donijela~~usvojila u skladu s člankom ~~53.6.~~ stavkom ~~13.44.~~ ☒ ili člankom 56. ☒ te njihov učinak na usklađivanje primjenjivih pravila kojima je cilj olakšati integraciju tržišta. ENTSO za plin o svojim zaključcima obavješćuje Agenciju i uključuje rezultate analize u godišnje izvješće iz stavka 3. točke (e) ovog članka.
9. ENTSO za plin ☒ ACER-u ☒ ~~Agenciji~~ stavlja na raspolaganje sve podatke koji su joj potrebni kako bi izvršila svoje zadatke na temelju članka ~~24.9.~~ stavka 1.
10. ~~11.~~ ☒ ACER ☒ ~~Agencija~~ preispituje nacionalne desetogodišnje planove razvoja mreže kako bi procijenio~~le~~ jesu li usklađeni s planom razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒. Pronađe li ☒ ACER ☒ ~~Agencija~~ neusklađenosti između određenog nacionalnog desetogodišnjeg plana razvoja mreže i plana razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒, ona ~~preporuča~~ izmjenju tog nacionalnog desetogodišnjeg plana razvoja mreže ili, ovisno o slučaju, plana razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒. Ako je taj nacionalni desetogodišnji plan razvoja mreže izrađen u skladu s člankom ~~51.23.~~ ~~Direktive 2009/73/EZ~~, ☒ [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx] ☒, ☒ ACER ☒ ~~Agencija~~ preporuča da nadležno ~~nacionalno~~ regulatorno tijelo izmijeni nacionalni desetogodišnji plan razvoja mreže u skladu s člankom ~~51.22.~~ stavkom ~~5.7.~~ te direktive i da o tome obavijesti Komisiju.
11. ~~12.~~ ENTSO za plin Komisiji na njezin zahtjev priopćuje svoje mišljenje o ~~donošenju~~usvajanju smjernica predviđenih u članku ~~56.23.~~

Članak ~~24.9.~~

Praćenje ☒ koje provodi ACER ☒ ~~od strane Agencije~~

1. ☒ ACER ☒ ~~Agencija~~ prati izvršavanje zadataka ENTSO-a za plin iz članka ~~23.8.~~ stavaka 1., 2. i 3. te podnosi izvješće Komisiji.
☒ ACER ☒ ~~Agencija~~ prati kako ENTSO za plin provodi mrežne kodekse koji su izrađeni na temelju članka ~~23.8.~~ stavka 2. i mrežnih kodeksa koji su izrađeni u skladu s člankom ~~53.6.~~ stavcima od 1. do ~~12.40.~~, a koje Komisija nije ~~donijela~~usvojila na temelju članka ~~53.6.~~ stavka ~~13.44.~~ Ako ENTSO za plin nije proveo takve mrežne kodekse, ☒ ACER ☒ ~~Agencija~~ traži da ENTSO za plin dostavi propisno obrazloženo objašnjenje o razlozima za taj propust. ☒ ACER ☒ ~~Agencija~~ obavješćuje Komisiju o tom objašnjenju i dostavlja svoje mišljenje o njemu.
☒ ACER ☒ ~~Agencija~~ prati i analizira provedbu mrežnih kodeksa i smjernica koje je Komisija ~~donijela~~usvojila, kako je utvrđeno u člancima ~~52. ku 6. stavku 111.)~~ ☒, 53., 55. i 56. ☒, te njihov učinak na usklađivanje primjenjivih pravila kojima je cilj olakšati integraciju tržišta kao i na nediskriminaciju, djelotvorno tržišno natjecanje i učinkovito funkcioniranje tržišta, te podnosi izvješće Komisiji.

2. ENTSO za plin ~~☒~~ ACER-u ~~☒~~ Agenciji radi davanja mišljenja dostavlja nacrt plana razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ~~☒~~ Unije ~~☒~~, nacrt godišnjeg programa rada, uključujući informacije o postupku savjetovanja i ostale isprave iz članka ~~23.8.~~ stavka 3.

U roku od dva mjeseca od dana primitka ~~☒~~ ACER ~~☒~~ Agencija dostavlja ENTSO-u za plin i Komisiji propisno obrazloženo mišljenje i preporuke, ako smatra da nacrt godišnjeg programa rada ili nacrt plana razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ~~☒~~ Unije ~~☒~~, koje je dostavio ENTSO za plin, ne doprinosi nediskriminaciji, djelotvornom tržišnom natjecanju, učinkovitom funkcioniranju tržišta ili dostatnoj količini prekograničnih spojnih plinovoda kojima mogu pristupiti treće strane.

~~Članak 25.24.~~

Regulatorna tijela

Pri obnašanju svojih dužnosti na temelju ove Uredbe regulatorna tijela osiguravaju postupanje po ovoj Uredbi ~~⇒~~, mrežnim kodeksima ~~⇐~~ i smjernicama koje su donesene u skladu s člancima usvojene prema članku od 52. do 56.23.

Kada je primjereno, ona surađuju međusobno, s Komisijom i s ~~☒~~ ACER-om ~~☒~~ Agencijom, u skladu s poglavljem VIII. ~~Direktive 2009/73/EZ~~ ~~☒~~ preinačene Direktive o plinu ~~☒~~.

~~Članak 26.10.~~

Savjetovanje

1. Tijekom izrade mrežnih kodeksa, nacrt plana razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ~~☒~~ Unije ~~☒~~ i godišnjeg programa rada iz članka ~~23.8.~~ stavaka 1., 2. i 3., ENTSO za plin provodi sveobuhvatni postupak savjetovanja u ranoj fazi, na otvoren i transparentan način, uključujući sve relevantne sudionike na tržištu, a posebno organizacije koje predstavljaju sve ~~zainteresirane strane~~ ~~☒~~ sudionike, u skladu s poslovnikom iz članka ~~22.5.~~ stavka 1. U to su savjetovanje uključena i ~~nacionalna~~ regulatorna tijela te druga nacionalna tijela, poduzeća za opskrbu i proizvodnju, korisnici mreže, uključujući kupce, operatori distribucijskih sustava, uključujući odgovarajuća gospodarska udruženja, tehnička tijela i udruženja ~~zainteresiranih strana~~ ~~☒~~ sudionika. Cilj je savjetovanja prikupiti mišljenja i prijedloge svih ~~zainteresiranih strana~~ ~~☒~~ sudionika tijekom postupka odlučivanja.
2. Sve isprave i zapisnici sa sastanaka koji se odnose na savjetovanje iz stavka 1. objavljuju se.
3. Prije nego što usvoji godišnji program rada i mrežne kodekse iz članka ~~23.8.~~ stavaka 1., 2. i 3., ENTSO za plin navodi na koji je način uzeo u obzir primjedbe koja su zaprimljene tijekom savjetovanja. Ako primjedbe nije uzeo u obzir, to obrazlaže.

↓ 347/2013 članak 22. stavak 2.
(prilagođeno)
⇒ novo

~~Članak 27.11.~~

Troškovi

Troškove povezane s aktivnostima ENTSO-a za plin iz članaka od ~~21.4. do 23.4.12.~~ $\Rightarrow$ te članaka 52. i 53. $\Leftarrow$ ove Uredbe i članka 11. Uredbe (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷ snose operatori transportnih sustava i uzimaju se u obzir pri izračunu tarifa. Regulatorna tijela odobravaju te troškove samo ako su opravdani i proporcionalni.

↓ 715/2009 (prilagođeno)

$\Rightarrow$ novo

Članak 28.42.

Regionalna suradnja operatora transportnih sustava

1. Operatori transportnih sustava uspostavljaju regionalnu suradnju unutar ENTSO-a za plin kako bi doprinijeli zadacima iz članka ~~23.8.~~ stavaka 1., 2. i 3. ~~Oni posebno svake dvije godine objavljuju regionalni plan ulaganja te mogu donositi odluke o ulaganjima na temelju tog regionalnog plana ulaganja.~~
2. Operatori transportnih sustava podržavaju praktične dogovore kako bi osigurali optimalno upravljanje mrežom i promiču razvoj trgovanja energijom, koordiniranu raspodjelu prekograničnih kapaciteta uz pomoć nediskriminirajućih tržišnih rješenja, pomno prateći konkretne prednosti implicitnih aukcija za kratkoročnu raspodjelu i integraciju mehanizama uravnoteživanja.
3. Za potrebe ostvarivanja ciljeva koji su navedeni u stavcima 1. i 2. Komisija $\Rightarrow$ je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 63. kojima se $\Leftarrow$ ~~definira može definirati~~ zemljopisno područje na koje se odnosi pojedina regionalna struktura za suradnju, vodeći računa o postojećim regionalnim strukturama za suradnju. Svakoj je državi članici dozvoljeno promicati suradnju u više zemljopisnih područja. ~~Mjera iz prve rečenice, namijenjena izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni dopunjujući je, usvaja se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 28. stavka 2.~~

U tu svrhu Komisija se savjetuje s ☒ ACER-om ☒ ~~Agencijom~~ i ENTSO-om za plin.

Članak 29.

☒ Desetogodišnji plan razvoja mreže ☒

↓ 715/2009 (prilagođeno)

Svake dvije godine ENTSO za plin ~~donosi usvaja~~ i objavljuje plan razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ iz ☒ članka 23. ☒ stavka 3. točke (b). Plan razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ uključuje modeliranje integrirane mreže, izradu scenarija, europsku prognozu dostatnosti opskrbe i procjenu otpornosti sustava.

Plan razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ posebno:

¹⁷ Uredba (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu (SL L 115, 25.4.2013., str. 39.).

↓ 347/2013 članak 22. stavak 1.
⇒ novo

- (a) ~~se temelji se na nacionalnim planovima ulaganja~~ ⇒ i poglavlju IV. Uredbe (EU) 347/2013 ~~⇐, uzimajući u obzir regionalne planove ulaganja iz članka 12. stavka 1. i, prema potrebi, aspekte planiranja mreže u Uniji kako je navedeno u Uredbi (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu¹⁸; on podliježe analizi troškova i koristi primjenom metodologije utvrđene kako je navedeno u članku 11. te uredbe;~~

↓ 715/2009 članak (prilagođeno)
⇒ novo

- (b) što se tiče prekograničnih spojnih plinovoda, temelji se i na razumnim potrebama različitih korisnika mreže i uključuje dugoročne obveze ulagača iz članka ~~56.44.~~ i ~~52.22. Direktive 2009/73/EZ~~ ☒ [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx] ☒; i
- (c) ukazuje na manjak ulaganja, posebno u pogledu prekograničnih kapaciteta.

Što se tiče drugog podstavka točke (c), planu razvoja mreže na razini ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ može se priložiti pregled prepreka za povećanje prekograničnih kapaciteta mreže, koje proizlaze iz različitih postupaka ili praksi odobravanja.

Članak 30.48

Zahtjevi transparentnosti s obzirom na operatore transportnih sustava

1. Operator transportnog sustava objavljuje detaljne podatke o ⇒ kapacitetima i ⇐ uslugama koje pruža i odgovarajućim uvjetima koje primjenjuje, zajedno s tehničkim informacijama koje su potrebne kako bi korisnici mreže ostvarili djelotvoran pristup mreži.
2. Kako bi osigurali transparentne, objektivne i nediskriminirajuće tarife te olakšali učinkovito korištenje plinske mreže, operatori transportnih sustava ili nadležna nacionalna tijela objavljuju, u razumnim okvirima, dovoljno detaljne informacije o oblikovanju, metodologiji i strukturi tarifa.
3. Svaki operator transportnog sustava za usluge koje pruža objavljuje informacije o tehničkom, ugovorenom i dostupnom kapacitetu u bročanom obliku, za sve odgovarajuće točke, uključujući ulazne i izlazne točke, redovito i periodično te na lako razumljiv i tipizirani način ⇒ kako je navedeno u Prilogu I⇐.
4. Odgovarajuće točke transportnog sustava, o kojima treba objaviti informacije, odobravaju nadležna tijela nakon savjetovanja s korisnicima mreže.
5. Operator transportnog sustava uvijek otkriva informacije koje su propisane ovom Uredbom na ~~smislen~~, s količinskoga gledišta jasan i lako pristupačan način te bez diskriminacije.
6. Operator transportnog sustava objavljuje *ex ante* i *ex post* informacije o ponudi i potražnji, na temelju nominacija ⇒ i dodjela ⇐, prognoza i ostvarenih protoka u

¹⁸ ~~SL L 115, 25.4.2013., str. 39.~~

sustav i iz njega. ~~Nacionalno~~ Regulatorno tijelo osigurava objavljivanje svih takvih informacija. Stupanj detalja objavljenih informacija ovisi o informacijama koje su dostupne operatoru transportnog sustava.

Operator transportnog sustava objavljuje poduzete mjere, nastale troškove i ostvarene prihode u okviru uravnoteživanja sustava.

Sudionici na tržištu o kojima je riječ operatoru transportnog sustava dostavljaju podatke iz ovog članka.

↓ novo

7. Operatori transportnih sustava dužni su na temelju članaka 16. i 17. Uredbe Komisije (EU) 2015/703 objaviti detaljne informacije o kvaliteti plina koji se transportira njihovom mrežom, a koja može utjecati na korisnike mreže.

↓ 715/2009 (prilagođeno)
⇒ novo

Članak ~~31.49~~

Zahtjevi transparentnosti s obzirom na sustave skladišta ~~⇒~~ vodika i prirodnog ~~⇒~~ plina, i terminale za UPP ~~⇒~~ i za vodik ~~⇒~~

1. Operatori terminala za UPP i sustava skladišta ~~⇒~~ vodika (i skladišta prirodnog plina) ~~⇒~~ plina objavljuju detaljne informacije o ~~⇒~~ svim ~~⇒~~ uslugama koje pružaju i odgovarajućim uvjetima koje primjenjuju, zajedno s tehničkim informacijama koje su potrebne kako bi korisnici terminala za UPP i sustava skladišta ~~⇒~~ vodika i terminala za vodik ~~⇒~~ plina ostvarili djelotvoran pristup navedenim terminalima za UPP i sustavima skladišta ~~⇒~~ vodika i terminalima za vodik ~~⇒~~ plina. ~~⇒~~ Regulatorna tijela mogu od tih operatora zahtijevati objavljivanje svih dodatnih informacija relevantnih za korisnike sustava. ~~⇒~~

↓ novo

2. Operatori sustava za UPP pružaju lako razumljive instrumente za izračunavanje tarifa za dostupne usluge.

↓ 715/2009
⇒ novo

3. ~~2.~~ Operatori terminala za UPP i sustava skladišta ~~⇒~~ vodika i prirodnog ~~⇒~~ plina za pružene usluge objavljuju informacije o ugovorenom i dostupnom kapacitetu sustava skladišta i terminala za UPP ~~⇒~~ te skladišta i terminala za vodik ~~⇒~~, u brojčanom obliku, redovito i periodično te na lako razumljiv i tipizirani način
4. ~~3.~~ Operatori terminala za UPP i sustava skladišta ~~⇒~~ vodika te sustava skladišta prirodnog ~~⇒~~ plina uvijek otkrivaju informacije koje su propisane ovom Uredbom na smislen, s količinskoga gledišta jasan i lako pristupačan način te bez diskriminacije.
5. ~~4.~~ Operatori terminala za UPP i sustava skladišta plina ~~⇒~~ te operatori skladišnih postrojenja i terminala za vodik ~~⇒~~ objavljuju količinu plina koja se nalazi u svakom

sustavu skladišta plina ili terminalu za UPP ⇒ i terminalu za vodik ⇐ ili skupini sustava skladišta plina, ako to odgovara načinu na koji se pristup nudi korisnicima sustava, ulaznim i izlaznim tokovima, dostupnom kapacitetu sustava skladišta ⇒ vodika i prirodnog ⇐ plina i terminala za UPP ⇒ i terminala za vodik ⇐, uključujući sustave i terminale koji su izuzeti iz pristupa trećih strana. Te se informacije priopćuju i operatoru transportnog sustava ⇒ ili operatoru mreže za vodik za skladišta i terminale za vodik, ⇐ koji ih objavljuje u skupnom obliku, po sustavima ili podsustavima koji se utvrđuju putem odgovarajućih točaka. Informacije se ažuriraju najmanje jednom dnevno.

Ako je korisnik sustava skladišta ⇒ vodika ili prirodnog ⇐ plina jedini korisnik navedenog sustava, on ~~nacionalnom~~ regulatornom tijelu može dostaviti obrazloženi zahtjev za povjerljiv tretman podataka iz prvog podstavka. Ako ~~nacionalno~~ regulatorno tijelo dođe do zaključka da je takav zahtjev opravdan, posebno vodeći računa o potrebi za pronalaženjem ravnoteže između interesa legitimne zaštite poslovnih tajni, čije bi otkrivanje negativno utjecalo na cjelokupnu poslovnu strategiju korisnika sustava skladišta plina, s ciljem stvaranja konkurentnog unutarnjeg tržišta za prirodni plin, ono može dozvoliti operatoru sustava skladišta plina da ne objavi podatke iz prvog podstavka u razdoblju od najviše jedne godine.

Drugi se podstavak primjenjuje ne dovodeći u pitanje obveze operatora transportnog sustava u vezi s priopćivanjem i objavljivanjem iz prvog podstavka, osim ako su skupni podaci identični podacima o pojedinačnom sustavu skladišta ⇒ vodika ili prirodnog ⇐ plina čije je neobjavljivanje odobrilo ~~nacionalno~~ regulatorno tijelo.

6. ~~5.~~ Kako bi osigurali transparentne, objektivne i nediskriminirajuće tarife te olakšali učinkovito korištenje infrastrukture, operatori terminala za UPP i sustava skladišta ⇒ vodika ili prirodnog ⇐ plina ili relevantna regulatorna tijela objavljuju dovoljno detaljne informacije o oblikovanju, metodologijama i strukturi tarifa za infrastrukturu za koju je predviđen regulirani pristup trećih strana; ⇒ Terminali za UPP za koje su odobrena izuzeća na temelju članka 22. Direktive 2003/55/EZ i članka 36. Direktive 2009/73/EZ, kao i članka 60. ove Uredbe, te operatori skladišta prirodnog plina u okviru dogovorenog režima pristupa treće strane, objavljuju tarife za infrastrukturu kako bi se osigurala dovoljna transparentnost. ⇐

↓ novo

Operatori terminala za UPP, odnosno operatori sustava skladišta plina, unutar 18 mjeseci od [datuma stupanja na snagu Uredbe] uspostavljaju jedinstvenu europsku platformu za transparentno i lako dostupno objavljivanje informacija propisanih ovim člankom.

↓ 715/2009

Članak ~~32.20.~~

Vođenje evidencije od strane operatora sustava

Operatori transportnih sustava, operatori sustava skladišta plina i operatori terminala za UPP drže sve informacije iz članaka ~~30.18.~~ i ~~31.19.~~ te iz Priloga I. trećeg dijela na raspolaganju nacionalnim tijelima tijekom razdoblja od pet godina, uključujući ~~nacionalno~~ regulatorno tijelo, nacionalno tijelo za tržišno natjecanje i Komisiju.

ODJELJAK 4.

RAD DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA

Članak 33.

Stalni kapacitet za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove u distribucijskom sustavu

1. Operatori distribucijskih sustava osiguravaju stalni kapacitet za pristup proizvodnih postrojenja za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove priključenih na njihovu mrežu. U tu svrhu operatori distribucijskih sustava u suradnji s operatorima transportnih sustava razvijaju postupke i mehanizme, uključujući ulaganja, kako bi osigurali protok u suprotnom smjeru, iz distribucijske u transportnu mrežu.
2. Stavkom 1. ne dovodi se u pitanje mogućnost da operatori distribucijskih sustava alternative ulaganjima u protok u suprotnom smjeru, kao što su rješenja pametne mreže ili priključivanje na druge mrežne operatore. Stalni pristup smije se ograničiti samo radi pružanja kapaciteta ovisno o operativnim ograničenjima, kako bi se osigurala ekonomska učinkovitost. Regulatorno tijelo osigurava da se sva ograničenja u stalnom kapacitetu ili operativna ograničenja uvedu na temelju transparentnih i nediskriminacijskih postupaka i da ta ograničenja ne dovode do neopravdanih prepreka ulasku na tržište. Ako proizvodno postrojenje snosi troškove povezane s osiguravanjem stalnog kapaciteta, ne primjenjuje se nikakvo ograničenje.

Članak 34.

Suradnja operatora distribucijskih sustava i operatora transportnih sustava

Operatori distribucijskih sustava surađuju s ostalim operatorima distribucijskih sustava i operatorima transportnih sustava na koordiniranju održavanja, razvoju sustava, novim priključcima i radu sustava kako bi osigurali cjelovitost sustava te radi optimalnog iskorištavanja kapaciteta i smanjivanja uporabe plina kao goriva.

Članak 35.

Zahtjevi transparentnosti s obzirom na operatore distribucijskih sustava

Ako su operatori distribucijskih sustava odgovorni za upravljanje kvalitetom plina u svojim mrežama, dužni su na temelju članaka 16. i 17. Uredbe Komisije (EU) 2015/703 objaviti detaljne informacije o kvaliteti plina koji se transportira njihovim mrežama, a koja može utjecati na korisnike mreže.

Članak 36.

Europsko tijelo za operatore distribucijskih sustava

Operatori distribucijskih sustava koji upravljaju sustavom prirodnog plina surađuju na razini Unije posredovanjem europskog tijela za operatore distribucijskih sustava u Uniji („tijelo EU-a za ODS-ove”), osnovanog na temelju članaka od 52. do 57. Uredbe (EU) 2019/943

Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹, kako bi promicali dovršetak i funkcioniranje unutarnjeg tržišta prirodnog plina i optimalno upravljanje i koordinirani rad distribucijskih i transportnih sustava.

Registrirani članovi mogu izravno sudjelovati u aktivnostima tijela EU-a za ODS-ove ili ih može zastupati nacionalna udruga koju je imenovala država članica ili udruga na razini Unije.

Troškove povezane s aktivnostima tijela EU-a za ODS-ove snose operatori distribucijskih sustava koji su registrirani članovi te se ti troškovi uzimaju u obzir pri izračunu tarifa. Regulatorna tijela odobravaju samo one troškove koji su razumni i proporcionalni.

Članak 37.

Izmjena glavnih pravila i postupaka za tijelo EU-a za ODS-ove

1. Pravila i postupci za sudjelovanje operatora distribucijskih sustava u tijelu EU-a za ODS-ove u skladu s člankom 54. Uredbe (EU) 2019/942 primjenjuju se i na operatore distribucijskih sustava koji upravljaju sustavom prirodnog plina.
2. Strateška savjetodavna skupina u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (f) Uredbe (EU) 2019/942 sastoji se od predstavnika udruženja europskih operatora distribucijskih sustava koji upravljaju isključivo sustavom prirodnog plina.
3. Nakon [godina dana od stupanja na snagu] tijelo EU-a za ODS-ove podnosi Komisiji i ACER-u nacrt ažuriranog statuta, uključujući kodeks ponašanja, popis registriranih članova, nacrt ažuriranog poslovnika, uključujući poslovnik za savjetovanja s ENTSO-om za električnu energiju, ENTSO-om za plin i drugim dionicima, te ažurirana pravila financiranja.

Nacrtom ažuriranog poslovnika tijela EU-a za ODS-ove osigurava se uravnotežena zastupljenost svih operatora distribucijskih sustava koji sudjeluju, uključujući one koji samo posjeduju ili upravljaju sustavima prirodnog plina.
4. U roku od četiri mjeseca od primitka dokumenata iz stavka 3., ACER Komisiji daje svoje mišljenje, nakon savjetovanja s organizacijama koje predstavljaju sve dionike, posebice korisnike distribucijskog sustava.
5. Komisija u roku od tri mjeseca od dana primitka mišljenja ACER-a donosi mišljenje o dokumentima dostavljenima u skladu sa stavkom 3., uzimajući u obzir mišljenje ACER-a iz stavka 3.
6. Operatori distribucijskih sustava u roku od tri mjeseca od primitka pozitivnog mišljenja Komisije donose i objavljuju ažurirani statut, poslovnik i pravila financiranja.
7. Dokumenti iz stavka 3. podnose se Komisiji i ACER-u u slučaju njihovih izmjena ili na obrazložen zahtjev Komisije ili ACER-a. Komisija i ACER mogu dati mišljenje u skladu s postupcima utvrđenima u stavcima 3., 4. i 5.

Članak 38.

Dodatne zadaće tijela EU-a za ODS-ove

¹⁹ Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (SL L 158, 14.6.2019., str. 54.).

1. Tijelo EU-a za ODS-ove obavlja zadaće iz članka 55. stavka 1. točaka od (a) do (e) Uredbe (EU) 2019/943 i provodi aktivnosti iz članka 55. stavka 2. točaka od (c) do (e) te uredbe ujedno u pogledu distribucijskih mreža koje su dio sustava prirodnog plina.
2. Uz zadaće iz članka 55. stavka 1. Uredbe (EU) 2019/943, tijelo EU-a za ODS-ove sudjeluje u izradi mrežnih kodeksa koji su relevantni za rad i planiranje distribucijskih mreža i koordiniran rad transportnih i distribucijskih mreža u skladu s ovom uredbom, te doprinosi ublažavanju difuznih emisija metana iz sustava prirodnog plina.

Pri sudjelovanju u izradi novih mrežnih kodeksa u skladu s člankom 53., tijelo EU-a za ODS-ove mora ispuniti zahtjeve za savjetovanje navedene u članku 56. Uredbe (EU) 2019/943.
3. Uz aktivnosti iz članka 55. stavka 2. Uredbe (EU) 2019/943, tijelo EU-a za ODS-ove:
 - (a) surađuje s ENTSO-om za plin na praćenju i provedbi mrežnih kodeksa i smjernica donesenih u skladu s ovom Uredbom koji su relevantni za rad i planiranje distribucijskih mreža i koordiniran rad transportnih i distribucijskih mreža;
 - (b) surađuje s ENTSO-om za plin i donosi najbolje prakse za koordiniran rad i koordinirano planiranje transportnih i distribucijskih sustava, uključujući za pitanja kao što su razmjena podataka među operatorima i koordiniranje distribuiranih izvora energije;
 - (c) radi na utvrđivanju najboljih praksi za provedbu nalaza procjena u skladu s člankom 23. stavkom 1.a [prijedloga REDIII] i člankom 23. [prijedloga revizije Direktive o energetske učinkovitosti] te za suradnju među operatorima distribucijskih mreža električne energije, distribucijskih mreža prirodnog plina te sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja, uključujući za potrebe procjene u skladu s člankom 24. stavkom 8. [prijedloga REDIII].
4. Tijelo EU-a za ODS-ove pruža informacije ENTSO-u za plin za potrebe njegova izvješćivanja o kvaliteti plina u distribucijskim mrežama za koje su operatori distribucijskih sustava odgovorni za upravljanje kvalitetom plina, kako je navedeno u članku 23. stavku 3.

Poglavlje III.

PRAVILA ZA NAMJENSKE MREŽE ZA VODIK

Članak 39.

Prekogranična koordinacija o kvaliteti vodika

1. Operatori mreža za vodik surađuju kako bi se izbjegla ograničenja tokova vodika uzrokovana razlikama u kvaliteti vodika.
2. Ako zbog razlika u kvaliteti vodika operatori mreža za vodik ne mogu izbjeći ograničenje prekograničnih tokova u uobičajenom načinu rada, o tome odmah obavješćuju mjerodavna regulatorna tijela. Obavijest sadržava opis i obrazloženje svih koraka koje su poduzeli operatori mreža za vodik.
3. Mjerodavna regulatorna tijela u roku od šest mjeseci donose zajedničku odluku o prepoznavanju ograničenja.
4. Ako mjerodavna regulatorna tijela prepoznaju ograničenje, od predmetnih operatora mreža za vodik zahtijevaju da u roku od 12 mjeseci sljedećim redoslijedom poduzmu sljedeće:
 - (a) da surađuju i razvijaju tehnički izvedive mogućnosti za uklanjanje prepoznatog ograničenja;
 - (b) da zajednički provedu analizu troškova i koristi tehnički izvedivih mogućnosti radi utvrđivanja ekonomski učinkovitih rješenja, u kojoj se mora navesti raspodjela troškova i koristi po kategorijama predmetnih strana;
 - (c) da procijene vrijeme potrebno za primjenu svake mogućnosti;
 - (d) da provedu javnu raspravu o utvrđenim izvedivim rješenjima i uzmu u obzir rezultate rasprave;
 - (e) da odgovarajućim regulatornim tijelima na odobrenje podnesu zajednički prijedlog rješenja za uklanjanje prepoznatog ograničenja na temelju analize troškova i koristi i rezultata javnog savjetovanja, uključujući vremenski okvir za njegovu provedbu, i da o tom rješenju obavijeste druga nadležna nacionalna tijela svake uključene države članice.
5. Ako predmetni operatori mreža za vodik ne postignu dogovor o rješenju u roku od 12 mjeseci, svaki operator mreže za vodik o tome odmah obavješćuje svoje regulatorno tijelo.
6. Predmetna regulatorna tijela donose zajedničku koordiniranu odluku za uklanjanje prepoznatog ograničenja uzimajući u obzir analizu troškova i koristi koju su pripremili predmetni operatori transportnih sustava i rezultate javnog savjetovanja, u roku od šest mjeseci kako je navedeno u članku 6. stavku 10. Uredbe (EU) 2019/942.
7. Zajednička koordinirana odluka predmetnih regulatornih tijela uključuje odluku o raspodjeli troškova ulaganja koje snosi svaki operator mreže za vodik radi provedbe dogovorenog rješenja, kao i uključivanje tih troškova u tarife nakon 1. siječnja 2031. uzimajući u obzir gospodarske, socijalne i okolišne troškove i koristi rješenja u predmetnim državama članicama.

8. ACER može uputiti preporuke regulatornim tijelima o detaljima tih odluka o raspodjeli troškova iz stavka 7.
9. Ako predmetna regulatorna tijela ne mogu postići dogovor kako je opisano u stavku 3. ovog članka, ACER donosi odluku o ograničenju na temelju postupka iz članka 6. stavka 10. Uredbe (EU) 2019/942. Ako ACER prepozna ograničenje, od predmetnih operatora mreža za vodik zahtijeva da u roku od 12 mjeseci navedenim redoslijedom provedu mjere iz stavka 4. točaka (a) do (e).
10. Ako mjerodavna regulatorna tijela ne mogu donijeti zajedničku koordiniranu odluku kako je navedeno u stavcima 6. i 7. ovog članka, ACER donosi odluku o rješenju za uklanjanje prepoznatog ograničenja i o raspodjeli troškova ulaganja koje snosi svaki operator mreže za vodik radi provedbe tog rješenja, na temelju postupka iz članka 6. stavka 10. Uredbe (EU) 2019/942.
11. U mrežnom kodeksu koji se donosi u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (b) utvrđuju se dodatne pojedinosti potrebne za provedbu odredaba ovog članka, uključujući pojedinosti o zajedničkim obvezujućim specifikacijama kvalitete vodika za prekogranične spojne vodove za vodik, analize troškova i koristi uklanjanja prekograničnih ograničenja toka zbog razlika u kvaliteti vodika, pravila o interoperabilnosti prekogranične infrastrukture za vodik, uključujući odredbe o sporazumima o spojnim vodovima, jedinicama, razmjeni podataka, komunikaciji i pružanju informacija među relevantnim sudionicima na tržištu.

Članak 40.

Europska mreža operatora mreža za vodik

1. Operatori mreža za vodik surađuju na razini Unije preko europske mreže operatora mreža za vodik (ENNOH) kako bi promicali razvoj i funkcioniranje unutarnjeg tržišta vodika i prekograničnu trgovinu te osigurali optimalno upravljanje, koordinirano poslovanje i odgovarajući tehnički razvoj europske mreže za vodik.
2. Pri izvršavanju svojih funkcija u skladu s pravom Unije, ENNOH postupa s ciljem uspostave funkcionalnog i integriranog unutarnjeg tržišta vodika i doprinosi učinkovitom i održivom postizanju ciljeva utvrđenih u okviru klimatske i energetske politike, posebice doprinosom učinkovitoj integraciji vodika proizvedenog iz obnovljivih izvora i povećanju energetske učinkovitosti uz istodobno održavanje sigurnosti sustava. ENNOH raspolaže odgovarajućim ljudskim i financijskim resursima za izvršavanje svojih dužnosti.
3. Operatori mreža za vodik do 1. rujna 2024. podnose Komisiji i ACER-u nacrt statuta, popis članova i nacrt poslovnika budućeg ENNOH-a, uključujući poslovnik za savjetovanje s dionicima.
4. Operatori mreža za vodik podnose Komisiji i ACER-u nacрте izmjena statuta, sve nacрте izmjena popisa članova i sve nacрте izmjena poslovnika ENNOH-a.
5. U roku od četiri mjeseca od primitka nacрта i izmjena nacрта statuta, popisa članova i poslovnika, a nakon što se savjetuje s organizacijama koje predstavljaju sve dionike, posebno korisnike sustava, uključujući kupce, ACER Komisiji daje mišljenje o tim nacrtima ili izmjenama nacрта statuta, popisa članova ili poslovnika.
6. Komisija uzima u obzir mišljenje ACER-a iz stavka 5. te u roku od tri mjeseca od njegova primitka donosi mišljenje o nacrtu ili izmjenama nacрта statuta, popisa članova ili poslovnika.

7. Operatori mreža za vodik u roku od tri mjeseca od primitka pozitivnog mišljenja Komisije donose i objavljuju statut, popis članova i poslovnik.
8. Dokumenti iz stavka 3. podnose se Komisiji i ACER-u u slučaju njihovih izmjena ili na obrazložen zahtjev Komisije ili ACER-a. Komisija i ACER donose mišljenje u skladu sa stavcima 5., 6. i 7.

Članak 41.

Prelazak na ENNOH

1. Komisija će, dok se ENNOH ne uspostavi u skladu s člankom 40., uspostaviti privremenu platformu u kojoj će sudjelovati ACER i svi relevantni sudionici na tržištu, uključujući ENTSO za plin, ENTSO za električnu energiju i tijelo EU-a za ODS-ove, te osigurati administrativnu potporu za rad platforme. Platforma će promicati rad na istraživanju i razradi pitanja relevantnih za izgradnju tržišta vodika. Platforma će prestati s radom nakon uspostave ENNOH-a.
2. U međuvremenu do uspostavljanja ENNOH-a izrada planova razvoja mreže za plin i za vodik na razini Unije bit će u nadležnosti ENTSO-a za plin. ENTSO za plin se pri obavljanju te zadaće mora pobrinuti za djelotvorno savjetovanje i uključivanje svih sudionika na tržištu, uključujući sudionike na tržištu vodika.

Članak 42.

Zadaće ENNOH-a

1. ENNOH:
 - (a) izrađuje mrežne kodekse u područjima navedenima u članku 54. radi postizanja ciljeva navedenih u članku 40.;
 - (b) svake dvije godine donosi i objavljuje neobvezujući desetogodišnji plan razvoja mreže na razini Unije, uključujući europsku prognozu dostatnosti opskrbe;
 - (c) surađuje s ENTSO-om za električnu energiju i ENTSO-om za plin;
 - (d) izrađuje preporuke za koordinaciju tehničke suradnje u Uniji između operatora transportnih i distribucijskih sustava za plin s jedne strane te operatora mreža za vodik s druge strane;
 - (e) izrađuje preporuke za koordinaciju tehničke suradnje između operatora transportnih sustava Unije i mrežnih operatora treće strane;
 - (f) donosi godišnji program rada;
 - (g) donosi godišnje izvješće;
 - (h) donosi godišnju prognozu isporuke vodika koja obuhvaća države članice u kojima se vodik upotrebljava za proizvodnju električne energije ili za opskrbu kućanstava;
 - (i) najkasnije do 15. svibnja 2026. i svake dvije godine nakon toga sastavlja izvješće o praćenju kvalitete vodika, uključujući kretanja i predviđanja parametara kvalitete vodika i informacije o slučajevima povezanim s razlikama u specifikacijama kvalitete vodika te kako su ti slučajevi riješeni;

- (j) promiče kibersigurnost i zaštitu podataka u suradnji s relevantnim tijelima i reguliranim subjektima.
2. ENNOH prati i analizira provedbu mrežnih kodeksa i smjernica koje je Komisija donijela u skladu s člancima 54., 55. i 56. te njihov učinak na usklađivanje primjenjivih pravila kojima je cilj olakšati razvoj i integraciju tržišta. Europska mreža operatora mreža za vodik o svojim zaključcima obavješćuje ACER i uključuje rezultate analize u godišnje izvješće iz stavka 1. točke (f) ovog članka.
 3. ENNOH objavljuje zapisnike svoje skupštine, sastanaka upravnog vijeća i odbora te redovito obavješćuje javnost o svojim odlukama i aktivnostima.
 4. Godišnji program rada iz stavka 1. točke (f) sadržava popis i opis mrežnih kodeksa koje treba pripremiti, plan koordinacije rada mreže, popis aktivnosti istraživanja i razvoja koje se trebaju realizirati u toj godini te indikativni kalendar.
 5. ENNOH stavlja na raspolaganje ACER-u sve informacije koje su mu potrebne za ispunjavanje njegovih zadaća u skladu s člankom 46. Kako bi ENNOH-u omogućili da ispuni taj zahtjev, operatori mreža za vodik stavljaju mu zatražene informacije na raspolaganje.
 6. ENNOH Komisiji na njezin zahtjev priopćuje svoje mišljenje o donošenju smjernica predviđenih u članku 56.

Članak 43.

Desetogodišnji plan razvoja mreže za vodik

1. Desetogodišnji plan razvoja mreže na razini Unije iz članka 42. uključuje oblikovanje integrirane mreže, izradu scenarija i procjenu otpornosti sustava.

Desetogodišnji plan razvoja mreže na razini Unije posebno:

- (a) se temelji na nacionalnim izvješćima o razvoju mreže vodika iz članka 52. preinačene Direktive o plinu, ako su dostupna, i poglavlju IV. Uredbe (EU) xxx [Uredba o TEN-E-u];
- (b) se ujedno u pogledu prekograničnih spojnih vodova temelji na opravdanim potrebama različitih korisnika sustava i integrira dugoročne obveze ulagača iz članka 55. te poglavlja IX. odjeljka 3. preinačene Direktive o plinu;
- (c) identificira nedostatke u ulaganjima, prvenstveno u pogledu prekograničnih kapaciteta.

Kad je riječ o drugom podstavku točki (c), planu razvoja mreže na razini cijele Unije može se priložiti pregled prepreka povećanju prekograničnih kapaciteta mreže koje proizlaze iz različitih postupaka i praksi odobrenja.

2. ACER daje mišljenje o nacionalnim izvješćima o razvoju mreže za vodik, prema potrebi, kako bi se procijenila njihovu usklađenost s planom razvoja mreže na razini Unije. Ako ACER utvrdi nedosljednost između nacionalnog izvješća o razvoju mreže za vodik i plana razvoja mreže na razini Unije, preporučuje izmjenu nacionalnog izvješća o razvoju mreže za vodik ili plana razvoja mreže na razini Unije, prema potrebi.
3. Pri izradi desetogodišnjeg plana razvoja mreže na razini Unije kako je opisano u članku 42., ENNOH surađuje s ENTSO-om za električnu energiju i ENTSO-om za plin, a posebno pri izradi analize troškova i koristi na razini cijelog energetskog

sustava i modela međusobno povezanog tržišta energije i energetske mreže, uključujući infrastrukturu za transport električne energije, plina i vodika, kao i skladišne sustave, sustave za UPP, terminale za vodik i elektrolizatore iz članka 11. [revidirane Uredbe o TEN-E-u], scenarije za desetogodišnje planove razvoja mreže iz članka 12. [revidirane Uredbe o TEN-E-u] i infrastrukturne nedostatke iz članka 13. [revidirane Uredbe o TEN-E-u].

Članak 44.

Troškovi

Troškove povezane s aktivnostima ENNOH-a za vodik iz članka 42. ove Uredbe snose operatori mreža za vodik i uzimaju se u obzir pri izračunu tarifa. Regulatorna tijela odobravaju te troškove samo ako su opravdani i proporcionalni.

Članak 45.

Savjetovanje

1. Tijekom izrade prijedloga u skladu sa zadaćama iz članka 42., ENNOH provodi širok postupak savjetovanja u početnoj fazi na otvoren i transparentan način, koji uključuje sve relevantne sudionike na tržištu, a posebno organizacije koje predstavljaju sve dionike, u skladu s poslovníkom iz članka 40. ove Uredbe. Postupak savjetovanja omogućuje primanje komentara dionika prije konačnog donošenja prijedloga, a cilj je uzeti u obzir mišljenja i prijedloge svih zainteresiranih strana tijekom postupka odlučivanja. Savjetovanje uključuje i regulatorna tijela i druga nacionalna tijela, proizvođače, korisnike mreže uključujući kupce, tehnička tijela i platforme dionika.
2. Svi dokumenti i zapisnici sa sastanaka koji se odnose na savjetovanje se objavljuju.
3. ENNOH prije donošenja prijedloga iz članka 42. navodi način na koji su primjedbe primljene tijekom savjetovanja uzete u obzir. Ako primjedbe nije uzeo u obzir, to obrazlaže.

Članak 46.

Praćenje koje provodi ACER

1. ACER prati izvršavanje zadaća ENNOH-a iz članka 42. i o svojim zaključcima izvješćuje Komisiju.
2. ACER prati uspješnost ENNOH-a u provedbi mrežnih kodeksa i smjernica koje je donijela Komisija iz članaka 54., 55. i 56. Ako ENNOH nije proveo takve mrežne kodekse ili smjernice, ACER od njega traži da dostavi propisno objašnjenje o razlozima za taj propust. ACER obavješćuje Komisiju o tom objašnjenju i dostavlja svoje mišljenje o njemu.
3. ENNOH podnosi ACER-u na mišljenje nacrt plana razvoja mreže na razini Unije, nacrt godišnjeg programa rada, uključujući informacije u pogledu procesa savjetovanja, i druge dokumente iz članka 42.

Ako smatra da nacrt godišnjeg programa rada ili nacrt plana razvoja mreže na razini Unije, koji je podnio ENNOH, ne doprinosi nediskriminaciji, stvarnom tržišnom natjecanju, učinkovitom funkcioniranju tržišta ili dovoljnoj razini prekograničnih spojnih vodova, ACER u roku od dva mjeseca od podnošenja programa rada ili plana ENNOH-u i Komisiji dostavlja valjano obrazloženo mišljenje i preporuke.

Članak 47.

Regionalna suradnja operatora mreža za vodik

1. Operatori mreža za vodik uspostavljaju regionalnu suradnju unutar ENNOH-a kako bi doprinijeli izvršenju zadataka iz članka 42.
2. Operatori mreža za vodik promiču operativne dogovore radi osiguravanja optimalnog upravljanja mrežom i interoperabilnosti međusobno povezanog sustava Unije za vodik za olakšavanje trgovačke i operativne suradnje susjednih operatora mreža za vodik.

Članak 48.

Zahtjevi transparentnosti za operatore mreža za vodik

1. Operatori mreža za vodik objavljuju detaljne informacije o uslugama koje pružaju i odgovarajućim uvjetima koje primjenjuju, zajedno s tehničkim informacijama koje su potrebne kako bi korisnici mreža za vodik ostvarili djelotvoran pristup mreži.
2. Kako bi osigurali transparentne, objektivne i nediskriminirajuće tarife te olakšali učinkovito korištenje mreže za vodik, od 1. siječnja 2031. operatori mreža za vodik ili nadležna tijela objavljuju potpune informacije o oblikovanju, metodologiji i strukturi tarifa.
3. Operatori mreža za vodik objavljuju detaljne informacije o kvaliteti vodika koji se transportira u njihovim mrežama, a koja može utjecati na korisnike mreže.
4. Odgovarajuće točke mreže za vodik, o kojima treba objaviti informacije, odobravaju nadležna tijela nakon savjetovanja s korisnicima mreže za vodik.
5. Operatori mreža za vodik uvijek objavljuju informacije koje su propisane ovom Uredbom na smislen, s količinskoga gledišta jasan i lako pristupačan način te bez diskriminacije.
6. Operatori mreža za vodik objavljuju *ex ante* i *ex post* informacije o ponudi i potražnji, uključujući periodičnu prognozu i zabilježene informacije. Regulatorno tijelo osigurava objavljivanje svih takvih informacija. Podrobnost objavljenih informacija odražava informacije koje su dostupne operatorima mreža za vodik.
7. Relevantni sudionici na tržištu operatoru mreže za vodik dostavljaju podatke iz ovog članka.
8. U mrežnom kodeksu koji se donosi u skladu s člankom 54. stavkom 1. ove Uredbe utvrđuju se dodatne pojedinosti potrebne za provedbu zahtjeva transparentnosti za operatore mreža za vodik, uključujući dodatne pojedinosti o sadržaju, učestalosti i obliku u kojem operatori mreža za vodik pružaju informacije.

Članak 49.

Vodenje evidencije u sustavu za vodik

Operatori mreža za vodik, operatori skladišta vodika i operatori terminala za vodik čuvaju sve informacije iz članaka 31. i 48. te iz Priloga I. četvrtog dijela te ih stavljaju na raspolaganje nacionalnim tijelima tijekom razdoblja od pet godina, uključujući regulatorno tijelo, nacionalno tijelo za tržišno natjecanje i Komisiju.

Članak 50.

Pretpostavka o usklađenosti s usklađenim normama

1. Smatra se da su usklađene norme ili njihovi dijelovi na koje su upućivanja objavljena u *Službenom listu Europske unije* u skladu sa zahtjevima iz delegiranih akata donesenih na temelju članka 54. stavka 2. točke (b) ove Uredbe ili iz provedbenih akata donesenih na temelju članka 51.
2. Komisija obavještuje predmetno europsko tijelo za normizaciju i, ako je potrebno, izdaje novi nalog za izmjenu usklađenih predmetnih normi.

Članak 51.

Zajedničke specifikacije

Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata o utvrđivanju zajedničkih specifikacija zahtjeva iz članka 46. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] ili te specifikacije može utvrditi u mrežnom kodeksu u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (b) ove Uredbe, u slučajevima u kojima:

- (a) ti zahtjevi nisu obuhvaćeni usklađenim normama ili njihovim dijelovima na koje su upućivanja objavljena u *Službenom listu Europske unije*; ili
- (b) Komisija primijeti nepotrebna odlaganja u donošenju zatraženih usklađenih normi ili smatra da relevantne usklađene norme nisu dostatne; ili
- (c) Komisija odluči u skladu s postupkom iz članka 11. stavka 5. Uredbe (EU) br. 1025/2012 zadržati ograničavanja ili povući upućivanja na usklađene norme ili njihove dijelove kojima su ti zahtjevi obuhvaćeni.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 61. stavka 3.

Poglavlje IV.

MREŽNI KODEKSI I SMJERNICE

Članak 52.

Donošenje mrežnih kodeksa i smjernica

1. Komisija može, podložno ovlaštenjima iz članaka 53. i 56., donositi provedbene ili delegirane akte. Takvi akti mogu se donositi kao mrežni kodeksi na temelju teksta prijedloga koje je izradio ENTSO za plin ili ENNOH ili, ako je tako utvrđeno na popisu prioriteta na temelju članka 53. stavka 3., tijelo EU-a za ODS-ove, prema potrebi u suradnji s ENTSO-om za električnu energiju te ENNOH-om i ACER-om na temelju postupka iz članaka od 52. do 55., ili kao smjernice na temelju postupka iz članka 56.
2. Mrežni kodeksi i smjernice:
 - (a) osiguravaju minimalan stupanj usklađivanja potreban za postizanje ciljeva ove Uredbe;
 - (b) uzimaju u obzir regionalne posebnosti, ako je primjereno;
 - (c) ne prelaze ono što je nužno za potrebe točke (a); i

- (d) primjenjuju se na interkonekcijske točke unutar Unije te na ulazne točke iz trećih zemalja i izlazne točke prema trećim zemljama.

↓ 715/2009

Članak 53.6

Utvrđivanje mrežnih kodeksapravila

↓ novo

1. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata kojima se utvrđuju mrežni kodeksi u području:
 - (a) pravila o razmjeni podataka i namirenju kojima se provode članci 21. i 22. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] u pogledu interoperabilnosti i razmjeni podataka, kao i usklađenih pravila za rad transportnih sustava za plin, platformi za rezerviranje kapaciteta i postupaka informacijske tehnologije koji su relevantni za funkcioniranje unutarnjeg tržišta;
 - (b) pravila o interoperabilnosti za sustav prirodnog plina, kojima se provode članci 9. i 46. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] uključujući odredbe o sporazumima o spojnim vodovima, pravila o načelima kontrole protoka i mjerenju količine i kvalitete plina, pravila o dodjeli i uparivanju, zajedničkom skupu mjernih jedinica, razmjeni podataka, kvaliteti plina, uključujući pravila o upravljanju prekograničnim ograničenjima uzrokovanim razlikama u kvaliteti plina ili u odorizaciji ili u količini vodika umiješanog u sustav prirodnog plina, analize troškova i koristi za uklanjanje prekograničnih ograničenja protoka, klasifikaciju prema Wobbeovom indeksu, mjere ublažavanja, minimalne razine prihvatljivosti parametara kvalitete plina relevantne za osiguravanje neometanog prekograničnog protoka biometana (npr. udio kisika), kratkoročno i dugoročno praćenje kvalitete plina, pružanje informacija i suradnju među sudionicima na tržištu, izvješćivanje o kvaliteti plina, transparentnost, postupke komunikacije u slučaju nepredviđenih događaja;
 - (c) pravila o dodjeli kapaciteta i o upravljanju zagušenjem kojima se provodi članak 29. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] te članci od 7. do 10. ove Uredbe, uključujući pravila o suradnji u postupcima održavanja i izračunu kapaciteta koji utječe na dodjelu kapaciteta, standardizaciju proizvoda i jedinica kapaciteta uključujući objedinjavanje, metodologiju raspodjele uključujući aukcijske algoritme, sekvenciranje i postupke za postojeći, prošireni, stalni i prekidivi kapacitet, platforme za rezerviranje kapaciteta, mehanizme prekomjernog upisa i ponovnog otkupa, kratkoročne i dugoročne mehanizme „upotrebe ili gubitka” kapaciteta ili druge mehanizme upravljanja zagušenjem kojima se sprečava gomilanje kapaciteta;
 - (d) pravila uravnoteživanja, uključujući s mrežom povezana pravila o postupku nominacije, pravila o naknadama za neravnotežu i pravila za operativno uravnoteživanje između sustava operatora transportnih sustava kojima se

provodi članak 35. stavak 5. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] te članci od 7. do 10. ove Uredbe uključujući s mrežom povezana pravila o postupku nominacije, pravila o naknadama za neravnotežu, postupku namirenja povezanim s dnevnim naknadom za neravnotežu i operativno uravnoteživanje među mrežama operatora transportnih sustava;

- (e) pravila o usklađenim strukturama tarifa za transport kojima se provodi članak 72. stavak 7. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] te članci 15. do 16. ove Uredbe, pravila o usklađenim strukturama tarifa za transport plina, uključujući pravila o primjeni metodologije referentne cijene, povezane zahtjeve u pogledu savjetovanja i objavljivanja te izračun rezerviranih cijena za proizvode standardnog kapaciteta, popuste za postrojenja za UPP i skladišna postrojenja, dopušteni prihod, postupke za odobravanje popusta za plinove iz obnovljivih izvora i niskougljične plinove, uključujući zajednička načela za mehanizme naknada među operatorima prijenosnih sustava.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 61. stavka 3.

- 2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 63. radi utvrđivanja mrežnih kodeksa u području:

- (a) pravila u vezi sa sigurnošću i pouzdanošću mreže uključujući pravila za operativnu sigurnost mreže te pravila o pouzdanosti za osiguravanje kvalitete usluge mreže;
- (b) pravila priključivanja na mrežu uključujući priključivanje postrojenja za proizvodnju plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova te postupanje sa zahtjevima za priključivanje;
- (c) operativnih postupaka u izvanrednim slučajevima, što uključuje planove za obranu sustava, planove za ponovnu uspostavu, tržišne interakcije, razmjenu informacija i komunikaciju te alate i infrastrukturu;
- (d) pravila trgovanja u vezi s tehničkim i operativnim pružanjem usluga pristupa mreži i uravnoteživanjem sustava;
- (e) energetske učinkovitosti plinskih mreža i komponenata te energetske učinkovitosti s obzirom na planiranje mreže i ulaganja kojima se omogućuju energetske najučinkovitije rješenja s gledišta sustava;
- (f) aspekata kibersigurnosti u vezi s prekograničnim protocima prirodnog plina, uključujući pravila o zajedničkim minimalnim zahtjevima, planiranju, praćenju, izvješćivanju i upravljanju krizama.

- 3. Nakon savjetovanja s ACER-om, ENTSO-om za plin, ENNOH-om, tijelom EU-a za ODS-ove i drugim relevantnim dionicima Komisija svake tri godine izrađuje popis prioriteta utvrđujući područja navedena u stavcima 1. i 2. koja treba uključiti u izradu mrežnih kodeksa. Ako je predmet mrežnog kodeksa izravno povezan s radom distribucijskog sustava i nije primarno relevantan za sustav transporta, Komisija može zatražiti da tijelo EU-a za ODS-ove u suradnji s ENTSO-om za plin sazove odbor za izradu nacrtu te podnese prijedlog mrežnog kodeksa ACER-u.

- 4. Komisija zahtijeva od ACER-a da joj u razumnom roku koji nije dulji od šest mjeseci nakon primitka njezina zahtjeva podnese neobvezujuće okvirne smjernice u kojima se navode jasna i objektivna načela za izradu mrežnih kodeksa za područja

koja su utvrđena na popisu prioriteta. Zahtjev Komisije može sadržavati stanja koja se moraju obuhvatiti okvirnim smjernicama. Svaka okvirna smjernica doprinosi integraciji tržišta, nediskriminaciji, djelotvornom tržišnom natjecanju i učinkovitom funkcioniranju tržišta. Komisija može na obrazložen zahtjev ACER-a produljiti rok za podnošenje smjernica.

5. ACER se tijekom razdoblja od najmanje dva mjeseca na otvoren i transparentan način savjetuje s ENTSO-om za plin, ENNOH-om, tijelom EU-a za ODS-ove i drugim relevantnim dionicima o okvirnim smjernicama.
6. ACER Komisiji podnosi neobvezujuću okvirnu smjernicu ako je to od njega zatraženo u skladu sa stavkom 4.
7. Ako Komisija smatra da okvirna smjernica ne doprinosi integraciji tržišta, nediskriminaciji, djelotvornom tržišnom natjecanju i učinkovitom funkcioniranju tržišta, može zatražiti od ACER-a da preispita okvirnu smjernicu u razumnom roku te da joj je ponovno podnese.
8. Ako ACER ne podnese ili ponovno ne podnese okvirnu smjernicu u roku koji je odredila Komisija u skladu sa stavkom 4. ili stavkom 7., Komisija razrađuje predmetnu okvirnu smjernicu.
9. Komisija zahtijeva od ENTSO-a za plin ili, ako je tako utvrđeno na popisu prioriteta iz stavka 3., tijela EU-a za ODS-ove u suradnji s ENTSO-om za plin da podnese ACER-u prijedlog mrežnog kodeksa u skladu s odgovarajućom okvirnom smjernicom u razumnom roku koji nije dulji od 12 mjeseci od primitka zahtjeva Komisije.
10. ENTSO za plin ili, ako je tako utvrđeno na popisu prioriteta iz stavka 3., tijelo EU-a za ODS-ove, u suradnji s ENTSO-om za plin, saziva odbor za izradu nacrt kako bi ih podupirao u procesu izrade mrežnog kodeksa. Odbor za izradu nacrt čine predstavnici ACER-a, ENTSO-a za plin, ENNOH-a, ako je to primjereno tijela EU-a za ODS-ove, te ograničen broj glavnih dionika na koje to utječe. ENTSO za plin ili, ako je tako utvrđeno na popisu prioriteta iz stavka 3., tijelo EU-a za ODS-ove, u suradnji s ENTSO-om za plin, izrađuje prijedloge mrežnih kodeksa u područjima iz stavaka 1. i 2. ako to zahtijeva Komisija u skladu sa stavkom 9.
11. ACER revidira predloženi mrežni kodeks kako bi osigurao da je u skladu s odgovarajućom okvirnom smjernicom te da doprinosi integraciji tržišta, nediskriminaciji, stvarnom tržišnom natjecanju i učinkovitom funkcioniranju tržišta te podnosi revidirani mrežni kodeks Komisiji u roku od šest mjeseci od primitka prijedloga. U prijedlogu podnesenom Komisiji ACER uzima u obzir mišljenja svih zainteresiranih strana iznesena tijekom izrade prijedloga pod vodstvom ENTSO-a za plin ili tijela EU-a za ODS-ove i savjetuje se s relevantnim dionicima o verziji mrežnog kodeksa koja se podnosi Komisiji.
12. Ako ENTSO za plin ili tijelo EU-a za ODS-ove ne izradi mrežni kodeks u roku koji je odredila Komisija u skladu sa stavkom 9., Komisija može zahtijevati od ACER-a da pripremi nacrt mrežnog kodeksa na temelju odgovarajuće okvirne smjernice. ACER može pokrenuti daljnje savjetovanje. ACER podnosi Komisiji nacrt mrežnog kodeksa pripremljen u skladu s ovim stavkom i može preporučiti njegovo donošenje.
13. Ako ENTSO za plin ili tijelo EU-a za ODS-ove nije izradilo mrežni kodeks ili ACER nije izradio nacrt iz stavka 12., Komisija može na vlastitu inicijativu ili na prijedlog ACER-a u skladu sa stavkom 11., donijeti jedan mrežni kodeks ili više njih za područja navedena u stavcima 1. i 2.

14. Ako Komisija predloži donošenje mrežnog kodeksa na vlastitu inicijativu, savjetuje se s ACER-om, ENTSO-om za plin i drugim dionicima u pogledu nacrt mrežnog kodeksa tijekom razdoblja od najmanje dva mjeseca.
15. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje pravo Komisije da donese i izmijeni smjernice, kako je utvrđeno u članku 56. Njime se ne dovodi u pitanje mogućnost da ENTSO za plin sastavi neobvezujuće smjernice u područjima utvrđenima u stavcima 1. i 2. ako se te smjernice ne odnose na područja obuhvaćena zahtjevom koji je Komisija uputila ENTSO-u za plin. ENTSO za plin sve smjernice podnosi ACER-u na mišljenje i na odgovarajući način uzima u obzir to mišljenje.

↓ 715/2009 (novo)

- ~~1. Nakon savjetovanja s Agencijom, ENTSO-om za plin i drugim zainteresiranim stranama, Komisija izrađuje godišnji popis prioriteta u kojem navodi područja iz članka 8. stavka 6. koja treba uključiti u izradu mrežnih kodeksa.~~
- ~~2. Komisija traži da joj Agencija u razumnom roku, koji nije dulji od šest mjeseci, dostavi neobvezujuću okvirnu smjernicu (okvirna smjernica) u kojoj su u skladu s člankom 8. stavkom 7. utvrđena jasna i objektivna načela za izradu mrežnih kodeksa koji se odnose na područja navedena na popisu prioriteta. Svaka okvirna smjernica doprinosi nediskriminaciji, djelotvornom tržišnom natjecanju i učinkovitom funkcioniranju tržišta. Komisija može produljiti taj rok na utemeljeni zahtjev Agencije.~~
- ~~3. Agencija se tijekom razdoblja koje nije kraće od dva mjeseca formalno savjetuje s ENTSO-om za plin i drugim zainteresiranim stranama u pogledu okvirne smjernice, na otvoren i transparentan način.~~
- ~~4. Ako Komisija smatra da okvirna smjernica ne doprinosi nediskriminaciji, djelotvornom tržišnom natjecanju i učinkovitom funkcioniranju tržišta, ona može zatražiti da Agencija u razumnom roku preispita okvirnu smjernicu i ponovno je dostavi Komisiji.~~
- ~~5. Ako Agencija ne dostavi ili ponovno ne dostavi okvirnu smjernicu u roku koji je Komisija utvrdila na temelju stavka 2. ili 4., dotičnu okvirnu smjernicu izrađuje Komisija.~~
- ~~6. Komisija traži da ENTSO za plin u razumnom roku, koji nije dulji od 12 mjeseci, Agenciji dostavi mrežni kodeks koji je u skladu s relevantnom okvirnom smjernicom.~~
- ~~7. Agencija upućuje ENTSO-u za plin obrazloženo mišljenje o mrežnom kodeksu u roku od tri mjeseca od dana njegovog primitka, tijekom kojeg se roka Agencija može formalno savjetovati s odgovarajućim zainteresiranim stranama.~~
- ~~8. ENTSO za plin može izmijeniti mrežni kodeks vodeći računa o mišljenju Agencije i ponovno ga dostaviti Agenciji.~~
- ~~9. Nakon što Agencija utvrdi da je mrežni kodeks usklađen s relevantnom okvirnom smjernicom, ona dostavlja mrežni kodeks Komisiji i može preporučiti njegovo usvajanje u razumnom roku. Ako Komisija ne usvoji taj mrežni kodeks, ona navodi razloge za to.~~
- ~~10. Ako ENTSO za plin ne izradi mrežni kodeks u roku koji je Komisija odredila na temelju stavka 6., Komisija može zatražiti da Agencija pripremi nacrt mrežnog~~

~~kodeksa na temelju relevantne okvirne smjernice. Agencija tijekom izrade naerta mrežnog kodeksa može provesti dodatno savjetovanje na temelju ovog stavka. Agencija Komisiji dostavlja naert mrežnog kodeksa koji je izrađen na temelju ovog stavka te može preporučiti njegovo usvajanje.~~

~~11. Komisija može, na vlastitu inicijativu ako ENTSO za plin ne izradi mrežni kodeks ili Agencija ne izradi naert mrežnog kodeksa kako je predviđeno u stavku 10. ovog članka, ili na preporuku Agencije na temelju stavka 9. ovog članka, usvojiti jedan ili više mrežnih kodeksa za područja koja su navedena u članku 8. stavku 6.~~

~~Ako Komisija predloži usvajanje mrežnog kodeksa na vlastitu inicijativu, ona se tijekom razdoblja koje nije kraće od dva mjeseca savjetuje s Agencijom, ENTSO-om za plin i svim zainteresiranim stranama u pogledu naerta mrežnog kodeksa. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni dopunjujući je, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 28. stavka 2.~~

~~12. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje pravo Komisije da usvoji te izmijenjene smjernice koje su utvrđene u članku 23.~~

↓ novo

Članak 54.

Utvrđivanje mrežnih kodeksa za vodik

1. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata radi osiguravanja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, što se čini uspostavljanjem mrežnih kodeksa u području pravila transparentnosti kojima se provodi članak 48. ove Uredbe, uključujući dodatne pojedinosti o sadržaju, učestalosti i obliku informacija koje pružaju operatori mreža za vodik i kojima se provodi točka 4. Priloga I. ovoj Uredbi, uključujući informacije koje su korisnicima mreže potrebne za djelotvoran pristup mreži te informacije koje se objavljuju na relevantnim točkama i pojedinosti o vremenskim rasporedima.

Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 61. stavka 2.

2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 63. kojima se dopunjuje ova Uredba u odnosu na utvrđivanje mrežnih kodeksa u području:

- (a) energetske učinkovitosti mreža za vodik i povezanih komponenata te energetske učinkovitosti s obzirom na planiranje mreže i ulaganja kojima se omogućuju energetski najučinkovitija rješenja s gledišta sustava;
- (b) pravila o interoperabilnosti mreže za vodik, uključujući odredbe o sporazumima o interkonekciji, jedinicama, razmjeni podataka, transparentnosti, komunikaciji, pružanju informacija i suradnji među relevantnim sudionicima na tržištu, kao i o kvaliteti vodika uključujući zajedničke specifikacije i standardizaciju, odorizaciju, analize troškova i koristi uklanjanja prekograničnih ograničenja toka zbog razlika u kvaliteti vodika i izvješćivanja o kvaliteti vodika;
- (c) pravila o sustavu financijskih naknada za prekograničnu infrastrukturu za vodik;

- (d) pravila o dodjeli kapaciteta i o upravljanju zagušenjem, uključujući pravila o suradnji u postupcima održavanja i izračunu kapaciteta koji utječe na dodjelu kapaciteta, standardizaciju proizvoda i jedinica kapaciteta među ostalim objedinjavanje, metodologiju raspodjele uključujući aukcijske algoritme, sekvenciranje i postupke za postojeći, prošireni, stalni i prekidivi kapacitet, platforme za rezerviranje kapaciteta, mehanizme prekomjernog upisa i ponovnog otkupa, kratkoročne i dugoročne mehanizme „upotrebe ili gubitka” kapaciteta ili druge mehanizme upravljanja zagušenjem kojima se sprečava gomilanje kapaciteta;
 - (e) pravila o usklađenim strukturama tarifa za pristup mrežama za vodik, uključujući pravila o primjeni metodologije referentne cijene, povezane zahtjeve u pogledu savjetovanja i objavljivanja te izračun rezerviranih cijena za proizvode standardnog kapaciteta i dopušteni prihod;
 - (f) pravila za utvrđivanje vrijednosti prenesene imovine i namjenske pristojbe;
 - (g) pravila uravnoteživanja, uključujući s mrežom povezana pravila o postupku nominacije, pravila o naknadama za neravnotežu i pravila za operativno uravnoteživanje između mreža operatora mreža za vodik, uključujući s mrežom povezana pravila o postupku nominacije, pravila o naknadama za neravnotežu, postupku namirenja povezanog s dnevnim naknadom za neravnotežu i operativno uravnoteživanje među mrežama operatora transportnih sustava;
 - (h) aspekata kibersigurnosti u vezi s prekograničnim protocima vodika, uključujući pravila o zajedničkim minimalnim zahtjevima, planiranju, praćenju, izvješćivanju i upravljanju krizama.
3. Nakon savjetovanja s ACER-om, ENNOH-om, ENTSO-om za plin, tijelom EU-a za ODS-ove i drugim relevantnim dionicima Komisija svake tri godine izrađuje popis prioriteta utvrđujući područja navedena u stavcima 1. i 2. koja treba uključiti u razvoj mrežnih kodeksa.
4. Komisija zahtijeva od ACER-a da joj u razumnom roku koji nije dulji od šest mjeseci nakon primitka njezina zahtjeva podnese neobvezujuće okvirne smjernice u kojima se navode jasna i objektivna načela za izradu mrežnih kodeksa za područja koja su utvrđena na popisu prioriteta. Zahtjev Komisije može sadržavati stanja koja se moraju obuhvatiti okvirnim smjernicama. Svaka okvirna smjernica doprinosi integraciji tržišta, nediskriminaciji, djelotvornom tržišnom natjecanju i učinkovitom funkcioniranju tržišta. Komisija može na obrazložen zahtjev ACER-a produljiti rok za podnošenje smjernica.
5. ACER se tijekom razdoblja od najmanje dva mjeseca formalno na otvoren i transparentan način savjetuje s ENNOH-om, ENTSO-om za plin i drugim dionicima u pogledu okvirne smjernice.
6. ACER Komisiji podnosi neobvezujuću okvirnu smjernicu ako je to od njega zatraženo u skladu sa stavkom 4.
7. Ako Komisija smatra da okvirna smjernica ne doprinosi integraciji tržišta, nediskriminaciji, djelotvornom tržišnom natjecanju i učinkovitom funkcioniranju tržišta, može zatražiti od ACER-a da preispita okvirnu smjernicu u razumnom roku te da joj je ponovno podnese.

8. Ako ACER ne podnese ili ponovno ne podnese okvirnu smjernicu u roku koji je odredila Komisija u skladu sa stavkom 4. ili stavkom 6., Komisija razrađuje predmetnu okvirnu smjernicu.
9. Komisija zahtijeva od ENNOH-a da u razumnom roku koji nije dulji od 12 mjeseci od primitka zahtjeva Komisije podnese ACER-u prijedlog mrežnog kodeksa u skladu s odgovarajućom okvirnom smjernicom.
10. ENNOH saziva odbor za izradu nacrtu kako bi ga podupirao u procesu izrade mrežnog kodeksa. Odbor za izradu nacrtu čine predstavnici ACER-a, ENTSO-a za plin, ENTSO-a za električnu energiju i ako je to primjereno, tijela EU-a za ODS-ove te ograničen broj glavnih dionika na koje to utječe. Europska mreža operatora mreže za vodik sastavlja prijedloge mrežnih kodeksa za područja iz stavaka 1. i 2.
11. ACER revidira predloženi mrežni kodeks kako bi osigurao da je u skladu s odgovarajućim okvirnim smjernicama te da doprinosi integraciji tržišta, nediskriminaciji, stvarnom tržišnom natjecanju i učinkovitom funkcioniranju tržišta te podnosi revidirani mrežni kodeks Komisiji u roku od šest mjeseci od primitka prijedloga. U revidiranom mrežnom kodeksu ACER uzima u obzir mišljenja svih zainteresiranih strana dana tijekom izrade prijedloga pod vodstvom Europske mreže operatora mreža za vodik i savjetuje se s relevantnim dionicima o revidiranoj verziji koja se podnosi Komisiji.
12. Ako ENNOH ne izradi mrežni kodeks u roku koji je Komisija odredila na temelju stavka 9., Komisija može zatražiti da ACER pripremi nacrt mrežnog kodeksa na temelju relevantne okvirne smjernice. ACER tijekom izrade nacrtu mrežnog kodeksa može provesti dodatno savjetovanje na temelju ovog stavka. ACER podnosi Komisiji nacrt mrežnog kodeksa pripremljen u skladu s ovim stavkom i može preporučiti njegovo donošenje.
13. Ako Europska mreža operatora mreža za vodik nije izradila mrežni kodeks ili ACER nije izradio nacrt mrežnog kodeksa iz stavka 12., Komisija može na vlastitu inicijativu ili na prijedlog ACER-a u skladu sa stavkom 11. donijeti jedan mrežni kodeks ili više njih za područja navedena u stavcima 1. i 2.
14. Ako Komisija predloži donošenje mrežnog kodeksa na vlastitu inicijativu, ona se tijekom razdoblja od najmanje dva mjeseca savjetuje s ACER-om, ENNOH-om, ENTSO-om za plin i svim dionicima u pogledu nacrtu mrežnog kodeksa.
15. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje pravo Komisije da donese i izmijeni smjernice, kako je utvrđeno u članku 56. Njime se ne dovodi u pitanje mogućnost da ENNOH sastavi neobvezujuće smjernice u područjima utvrđenima u stavcima 1. i 2. ako se te smjernice ne odnose na područja obuhvaćena zahtjevom koji je Komisija uputila ENNOH-u. ENNOH sve smjernice podnosi ACER-u na mišljenje i na odgovarajući način uzima u obzir to mišljenje.

↓ 715/2009 (novo)

Članak 55.7

Izmjene mrežnih kodeksa

- ~~1. Naerte izmjena bilo kojeg mrežnog kodeksa koji je usvojen na temelju članka 6. Agenciji mogu predložiti osobe koje bi mogle biti zainteresirane za taj mrežni~~

~~kodeks, uključujući ENTSO za plin, operatore transportnih sustava, korisnike mreže i potrošače. Agencija također može predložiti izmjene na vlastitu inicijativu.~~

~~2. Agencija se savjetuje sa svim zainteresiranim stranama u skladu s člankom 10. Uredbe (EZ) br. 713/2009. Nakon tog postupka Agencija može Komisiji uputiti utemeljene prijedloge izmjena, uz objašnjenje kako su takvi prijedlozi usklađeni s ciljevima mrežnih kodeksa iz članka 6. stavka 2. ove Uredbe.~~

~~3. Komisija može usvojiti, vodeći računa o prijedlozima Agencije, izmjene mrežnih kodeksa koji su usvojeni na temelju članka 6. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni dopunjujući je, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 28. stavka 2.~~

~~4. Razmatranje predloženih izmjena u skladu s postupkom iz članka 28. stavka 2. ograničeno je aspekte koji se tiču predložene izmjene. Te predložene izmjene ne dovode u pitanje druge izmjene koje Komisija može predložiti.~~

↓ novo

1. Komisija je ovlaštena izmijeniti mrežne kodekse u područjima navedenima u članku 53. stavcima 1. i 2. te članku 54. stavcima 1. i 2. u skladu s odgovarajućim postupkom utvrđenim u tim člancima.

2. Osobe koje mogu imati interes povezan s bilo kojim mrežnim kodeksom donesenim u skladu s člancima od 52. do 55., uključujući ENTSO za plin, Europsku mrežu operatora mreža za vodik, tijelo EU-a za ODS-ove, regulatorna tijela, operatore transportnih sustava, operatore distribucijskih sustava, korisnike sustava i kupce, mogu ACER-u predložiti nacrt izmjene tog mrežnog kodeksa. ACER također može predložiti izmjene na vlastitu inicijativu.

3. ACER može Komisiji podnijeti obrazložene prijedloge izmjena, objašnjavajući na koji su način takvi prijedlozi usklađeni s ciljevima mrežnih kodeksa iz članka 52. ove Uredbe. ACER se o prijedlogu izmjena, ako smatra da je dopušten te kada izmjene predlaže na vlastitu inicijativu, savjetuje sa svim dionicima u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2019/942.

↓ 715/2009

~~Članak 56. 23.~~

Smjernice

~~1. Ako je potrebno, u smjernicama koje osiguravaju najmanju potrebnu razinu usklađenosti za ostvarivanje ciljeva ove Uredbe navedeno je sljedeće:~~

↓ novo

1. Komisija je ovlaštena za donošenje obvezujućih smjernica u područjima navedenima u ovom članku.

2. Komisija je ovlaštena za donošenje smjernica u područjima u kojima se takvi akti mogu izraditi prema postupku za mrežne kodekse na temelju članaka 53. i 54. Te se

smjernice donose u obliku delegiranog ili provedbenog akta, ovisno o odgovarajućem ovlaštenju predviđenom u ovoj Uredbi.

3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 63. kojima se dopunjuje ova Uredba u odnosu na utvrđivanje smjernica u području:

↓ 715/2009 (prilagođeno)

⇒ novo

- (a) detalja~~ti~~ o uslugama za pristup trećih strana u skladu s člancima ~~14. i 15.~~ ~~14. i 15.~~, uključujući vrstu, trajanje i druge zahtjeve u vezi s tim uslugama;
- (b) detalja~~ti~~ o načelima na kojima počivaju mehanizmi za raspodjelu kapaciteta i primjeni postupaka za upravljanje zagušenjem u slučaju ugovornog zagušenja, u skladu s člancima ~~9. i 10.~~ ~~9. i 10.~~;
- (c) detalja~~ti~~ o pružanju informacija, definiranju tehničkih informacija koje su potrebne korisnicima mreže kako bi ostvarili djelotvoran pristup sustavu i definiranju svih točaka koje su relevantne za zahtjeve u pogledu transparentnosti, uključujući informacije koje treba objaviti za sve relevantne točke i vremenski raspored za objavu tih informacija, u skladu s člancima ~~30. i 31.~~ ~~30. i 31.~~;
- (d) detalja~~ti~~ o metodologiji za izračun tarifa, u vezi s prekograničnom trgovinom prirodnim plinom, u skladu s člankom ~~15. i 16.~~ ~~15. i 16.~~ ove Uredbe ~~15. i 16.~~;
- (e) detalja~~ti~~ o područjima iz članka ~~23.~~ ~~23.~~ stavka 6.

↓ novo

4. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 63. radi izmjena smjernica utvrđenih u Prilogu I. ovoj Uredbi.
5. Pri donošenju ili izmjeni smjernica Komisija se savjetuje s ACER-om, ENTSO-om za plin, ENNOH-om, tijelom EU-a za ODS-ove te prema potrebi s drugim dionicima.

↓ 715/2009

~~U tu svrhu Komisija se savjetuje s Agencijom i ENTSO-om za plin.~~

6. ~~Smjernice o pitanjima iz stavka 1. točaka (a), (b) i (c), s obzirom na operatore transportnih sustava, utvrđene su u Prilogu I.~~

~~Komisija može usvojiti smjernice o pitanjima iz stavka 1. ovog članka te izmijeniti smjernice iz stavka 1. točaka (a), (b) i (c) ovog članka. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni, među ostalim dopunjujući je, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 28. stavka 2.~~

7. ~~Primjena i izmjena smjernica usvojenih prema ovoj Uredbi odražavaju razlike između nacionalnih plinskih sustava i zbog toga ne iziskuju jedinstvene detaljne odredbe i uvjete za pristup trećih strana na razini Zajednice. Međutim, mogu se postaviti minimalni zahtjevi koje treba ispuniti radi osiguravanja nediskriminirajućih i transparentnih uvjeta za pristup mreži, potrebnih za unutarnje tržište prirodnog~~

plina, koji se zatim mogu primjenjivati s obzirom na razlike koje postoje između nacionalnih plinskih sustava.

↓ 715/2009 (prilagođeno)
⇒ novo

~~Članak 25.~~

Pružanje informacija

~~Države članice i regulatorna tijela na zahtjev dostavljaju Komisiji sve informacije potrebne u svrhu članka 23.~~

~~Komisija utvrđuje razuman vremenski rok unutar kojeg treba dostaviti informacije, vodeći računa o složenosti i hitnosti traženih informacija.~~

~~Članak 57.26.~~

Pravo država članica da predvide detaljnije mjere

Ova Uredba ne dovodi u pitanje prava država članica da održe ili uvedu mjere koje sadrže detaljnije odredbe od onih koje su predviđene ⇒ u ovoj Uredbi, u smjernicama iz članka 56. ili u mrežnim kodeksima iz članaka od 52. do 55., pod uvjetom da su te mjere u skladu s pravom Unije ⇐ ~~ovom Uredbom ili smjernicama iz članka 23.~~

~~Članak 58.25.~~

Pružanje informacija ☒ i povjerljivost ☒

1. Države članice i regulatorna tijela na zahtjev dostavljaju Komisiji ~~sve~~ informacije potrebne u svrhu ⇒ provedbe ove Uredbe, uključujući smjernice i mrežne kodekse donesene na temelju ove Uredbe ⇐ ~~članka 23.~~
2. Komisija utvrđuje razuman ~~vremenski~~ rok unutar kojeg treba dostaviti informacije, vodeći računa o složenosti i hitnosti traženih informacija.

↓ novo

3. Ako predmetna država članica ili regulatorno tijelo ne pruži informacije u roku koji utvrdi Komisija, Komisija može zatražiti sve potrebne informacije za potrebe provedbe ove Uredbe izravno od predmetnih poduzeća.

Kada poduzeću šalje zahtjev za informacije, Komisija istodobno šalje primjerak zahtjeva regulatornim tijelima države članice na čijem se državnom području nalazi sjedište poduzeća.

4. Komisija u svojem zahtjevu za informacije navodi pravnu osnovu zahtjeva, rok za pružanje informacija, svrhu zahtjeva te sankcije predviđene u članku 59. stavku 2. za pružanje netočnih, nepotpunih ili zavaravajućih informacija.
5. Zatražene informacije dostavljaju vlasnici poduzeća ili njihovi predstavnici te, u slučaju pravnih osoba, fizičke osobe koje su po zakonu ili na temelju akta o osnivanju ovlaštene zastupati poduzeće. Kada su odvjetnici propisno ovlašteni za pružanje informacija u ime svojeg klijenta, klijent ostaje u potpunosti odgovoran ako su pružene informacije nepotpune, netočne ili zavaravajuće.

6. Ako poduzeće ne pruži tražene informacije u roku koji je odredila Komisija ili ako dostavi nepotpune informacije, Komisija može odlukom zatražiti pružanje tih informacija. U toj se odluci navodi koje se informacije traže i postavlja se odgovarajući rok za njihovu dostavu. U odluci se navode sankcije predviđene u članku 59. stavku 2. Navodi se i pravo na to da odluku preispita Sud Europske unije.
- Komisija istodobno šalje primjerak svoje odluke regulatornim tijelima države članice na čijem državnom području se nalazi boravište te osobe ili sjedište poduzeća.
7. Informacije iz stavaka 1. i 2. koriste se samo za potrebe provedbe ove Uredbe.
- Komisija ne smije otkriti informacije pribavljene na temelju ove Uredbe ako su te informacije obuhvaćene obvezom čuvanja poslovne tajne.

↓ 715/2009

Članak ~~59.27.~~

Sankcije

↓ novo

1. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama u slučaju kršenja ove Uredbe, mrežnih kodeksa i smjernica donesenih u skladu s člancima od 52. do 56. i smjernica donesenih u skladu s Prilogom I. ovoj Uredbi i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju o tim pravilima i tim mjerama te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.
2. Komisija može odlukom poduzećima odrediti novčane kazne koje ne prelaze 1 % ukupnog prometa u prethodnoj poslovnoj godini ako su ta poduzeća namjerno ili nepažnjom pružila netočne, nepotpune ili zavaravajuće informacije kao odgovor na zahtjev postavljen na temelju članka 58. stavka 4. ili nisu pružila informacije u roku određenom odlukom donesenom na temelju članka 58. stavka 6. prvog podstavka. Pri određivanju visine novčane kazne Komisija uzima u obzir težinu nepridržavanja zahtjeva iz stavka 1. ovog članka.
3. Ni sankcije predviđene u skladu sa stavkom 1. ni odluke donesene u skladu sa stavkom 2. nisu kaznenopravne prirode.

↓ 715/2009
→₁ Ispravak, SL L 309,
24.11.2009., str. 87.

- ~~1. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koja se primjenjuju u slučaju kršenja odredaba ove Uredbe i poduzimaju sve mjere koje su potrebne kako bi se osigurala provedba tih odredaba. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice do 1. srpnja 2006. Komisiji priopćuju pravila koja odgovaraju odredbama utvrđenima u Uredbi (EZ) br. 1775/2005 te je bez odlaganja obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje se odnose na njih. Do 3. ožujka 2011. Komisiji priopćuju pravila koja ne odgovaraju odredbama utvrđenima u~~

~~Uredbi (EZ) br. 1775/2005 te je bez odlaganja obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje se odnose na njih.~~

~~2. Sankcije koje su predviđene prema stavku 1. nisu kaznenopravne prirode.~~

Poglavlje V.

Završne odredbe

↓ novo

Članak 60.

Nova infrastruktura za prirodni plin i vodik

1. Nova krupna infrastruktura za prirodni plin, to jest međudržavni spojni plinovodi, terminali za UPP i sustavi skladišta plina mogu se na zahtjev tijekom određenog razdoblja izuzeti iz odredaba ove Uredbe, kao i od članka 27., 28., 29., 54., članka 72. stavaka 7. i 9. te članka 73. stavka 1. [preinačene Direktive o plinu]. Nova krupna infrastruktura za vodik, to jest međudržavni spojni vodovi, terminali i podzemna skladišta za vodik mogu se na zahtjev tijekom određenog razdoblja izuzeti iz odredaba članka 31., 32., 33. i 62. [preinačene Direktive o plinu] te članka 15. ove Uredbe. Primjenjuju se sljedeći uvjeti:
 - (a) ulaganjem se povećava tržišno natjecanje u opskrbi plinom ili vodikom te sigurnost opskrbe;
 - (b) ulaganjem se doprinosi dekarbonizaciji;
 - (c) razina rizika koja je povezana s ulaganjem takva je da do ulaganja ne bi došlo da nije odobreno izuzeće;
 - (d) infrastruktura je u vlasništvu fizičke ili pravne osobe koja je barem u smislu svojeg pravnog oblika odvojena od operatora sustava u čijim će se sustavima graditi ta infrastruktura;
 - (e) naknade se ubiru od korisnika te infrastrukture; i
 - (f) izuzeće nije štetno za tržišno natjecanje na relevantnim tržištima na koja će ulaganje vjerojatno utjecati, za djelotvorno funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina, za učinkovito funkcioniranje predmetnih reguliranih sustava, za dekarbonizaciju ni za sigurnost opskrbe u Uniji.Ti se uvjeti trebaju razmotriti uzimajući u obzir načelo energetske solidarnosti. Nacionalna tijela trebala bi uzeti u obzir situaciju u drugim državama članicama na koje infrastruktura može utjecati i uravnotežiti moguće štetne posljedice s pogodnostima na svojem teritoriju.
2. Izuzeće iz stavka 1. ujedno se primjenjuje na znatna povećanja kapaciteta postojeće infrastrukture i izmjene takve infrastrukture koje omogućavaju razvoj novih izvora opskrbe plinovima iz obnovljivih izvora i niskougljičnim plinovima.
3. Regulatorno tijelo može za svaki slučaj posebno donijeti odluku o izuzeću iz stavaka 1. i 2.

Prije donošenja odluke o izuzeću, regulatorna tijela ili, prema potrebi, drugo nadležno tijelo te države članice savjetuju se sa:

- (a) regulatornim tijelima država članica na čija će tržišta nova infrastruktura vjerojatno utjecati; i
- (b) relevantnim tijelima trećih zemalja, ako je predmetna infrastruktura povezana s mrežom Unije u nadležnosti države članice i počinje ili završava u jednoj ili više trećih zemalja.

Ako tijela trećih zemalja s kojima se savjetovalo ne odgovore na savjetovanje u razumnom razdoblju ili u utvrđenom roku koji ne prelazi tri mjeseca, predmetno regulatorno tijelo može donijeti potrebnu odluku.

4. Ako se predmetna infrastruktura nalazi na državnom području više država članica, ACER može regulatornim tijelima predmetnih država članica dostaviti savjetodavno mišljenje u roku od dva mjeseca od dana na koji je posljednje od tih regulatornih tijela zaprimilo zahtjev za izuzeće. To mišljenje može poslužiti kao osnova za njihovu odluku.

Ako se sva predmetna regulatorna tijela dogovore o zahtjevu za izuzeće u roku od šest mjeseci od dana na koji ga je zaprimilo posljednje od tih regulatornih tijela, ona o svojoj odluci obavješćuju ACER. Ako je predmetna infrastruktura transportni cjevovod između države članice i treće zemlje, regulatorno tijelo ili, prema potrebi, drugo nadležno tijelo države članice u kojoj se nalazi prva interkonekcijska točka priključenja na mrežu država članica može se prije donošenja odluke o izuzeću savjetovati s relevantnim tijelom te treće zemlje kako bi se s obzirom na predmetnu infrastrukturu osiguralo da se ova Uredba dosljedno primjenjuje na državnom području i, ako je primjenjivo, u teritorijalnom moru te države članice. Ako tijelo treće zemlje s kojim se savjetuje ne odgovori na savjetovanje u razumnom razdoblju ili u utvrđenom roku koji ne prelazi tri mjeseca, predmetno regulatorno tijelo može donijeti potrebnu odluku.

ACER obavlja zadatke dodijeljene regulatornim tijelima predmetnih država članica na temelju ovog članka:

- (a) ako sva predmetna regulatorna tijela nisu uspjela postići dogovor u roku od šest mjeseci od dana na koji je posljednje od tih regulatornih tijela zaprimilo zahtjev za izuzeće; ili
- (b) na zajednički zahtjev predmetnih regulatornih tijela.

Sva predmetna regulatorna tijela mogu zajedno zatražiti da se rok iz trećeg podstavka točke (a) produlji za najviše tri mjeseca.

5. Prije donošenja odluke ACER se savjetuje s relevantnim regulatornim tijelima i podnositeljima zahtjeva.

6. Izuzeće se može odnositi na sveukupni kapacitet ili dio kapaciteta nove infrastrukture, odnosno postojeće infrastrukture znatno povećanog kapaciteta.

Pri donošenju odluke o odobravanju izuzeća za svaki se slučaj posebno razmatra potreba da se propišu uvjeti trajanja izuzeća i nediskriminirajućeg pristupa infrastrukturi. Pri donošenju odluke o tim uvjetima posebno se vodi računa o dodatnim kapacitetima koje treba izgraditi ili izmjeni postojećih kapaciteta, vremenskom horizontu projekta i okolnostima u državi.

Prije nego što odobri izuzeće, regulatorno tijelo donosi odluku o pravilima i mehanizmima za upravljanje i raspodjelu kapaciteta. Tim se pravilima zahtijeva da svi potencijalni korisnici infrastrukture budu pozvani da navedu svoj interes za ugovaranje kapaciteta prije nego što dođe do raspodjele kapaciteta u novoj infrastrukturi, uključujući za vlastite potrebe. Regulatorno tijelo zahtijeva da pravila o upravljanju zagušenjem sadržavaju obvezu da se neiskorišteni kapacitet ponudi na tržištu i zahtijeva da korisnici infrastrukture imaju pravo trgovati svojim ugovorenim kapacitetima na sekundarnom tržištu. U svojoj procjeni kriterija iz stavka 1. točaka (a), (b) i (e) regulatorno tijelo vodi računa o rezultatima tog postupka raspodjele kapaciteta.

Odluka o izuzeću, uključujući uvjete iz drugog podstavka ovog stavka, obrazlaže se na odgovarajući način i objavljuje.

7. Pri analiziranju hoće li se sigurnost opskrbe povećati zbog izgradnje nove krupne infrastrukture, u skladu sa stavkom 1. točkom (a), mjerodavno tijelo mora razmotriti u kojoj se mjeri očekuje poboljšanje usklađenosti država članica sa zahtjevima Uredbe (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća²⁰, i na regionalnoj i na nacionalnoj razini.
8. Države članice mogu propisati da njihovo regulatorno tijelo ili ACER, ovisno o slučaju, nadležnom tijelu države članice podnosi svoje mišljenje o zahtjevu za izuzeće za potrebe donošenja formalne odluke. To se mišljenje objavljuje zajedno s odlukom.
9. Regulatorno tijelo bez odlaganja Komisiji dostavlja primjerak svakog zahtjeva za izuzeće čim ga zaprimi. Nadležno tijelo odluku o izuzeću bez odlaganja priopćuje Komisiji, zajedno sa svim odgovarajućim informacijama. Te se informacije mogu dostaviti Komisiji u agregiranom obliku koji Komisiji omogućuje ocjenu odluke o izuzeću. Te informacije posebno obuhvaćaju:
 - (a) detaljne razloge zbog kojih je regulatorno tijelo ili država članica odobrila ili odbila izuzeće, pozivajući se na odgovarajuću točku ili točke stavka 1. na kojima se temelji takva odluka, uključujući financijske podatke kojima je opravdana potreba za tim izuzećem;
 - (b) provedenu analizu utjecaja na tržišno natjecanje i učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta nakon odobrenog izuzeća;
 - (c) obrazloženje trajanja izuzeća i udjela u ukupnom kapacitetu infrastrukture za koju je odobreno izuzeće;
 - (d) ako se izuzeće odnosi na međudržavni spojni cjevovod, rezultat savjetovanja provedenih s predmetnim regulatornim tijelima;
 - (e) doprinos infrastrukture diversifikaciji opskrbe.
10. U roku od 50 radnih dana od dana primitka obavijesti iz stavka 7. Komisija može donijeti odluku kojom zahtijeva da tijela obavješćivanja izmijene ili povuku odluku o odobrenju izuzeća. To se razdoblje može produljiti za dodatnih 50 radnih dana ako Komisija zatraži dodatne informacije. Dodatno razdoblje počinje na dan nakon

²⁰

Uredba (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010 (SL L 280, 28.10.2017., str. 1.).

primitka potpunih informacija. Početno razdoblje može se produljiti i pristankom Komisije i tijela obavješćivanja.

Ako se tražene informacije ne dostave u roku koji je naveden u zahtjevu, obavijest se smatra povučenom, osim ako se prije isteka tog razdoblja rok produlji uz zajednički pristanak Komisije i regulatornog tijela ili ako regulatorno tijelo u propisno obrazloženoj izjavi obavijesti Komisiju da smatra da je obavijest potpuna.

Regulatorno tijelo postupa u skladu s odlukom Komisije o izmjeni ili povlačenju odluke o izuzeću u roku od mjesec dana i o tome obavješćuje Komisiju.

Komisija čuva povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.

Kada Komisija odobri odluku o izuzeću, to izuzeće prestaje važiti:

- (a) dvije godine od njezina donošenja ako do tada gradnja infrastrukture još nije počela;
- (b) pet godina od njezina donošenja ako infrastruktura do tada još nije puštena u rad, osim ako Komisija odluči da je do kašnjenja došlo zbog velikih prepreka izvan kontrole osobe kojoj je odobreno izuzeće.

11. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 63. radi donošenja smjernica za primjenu uvjeta utvrđenih u stavku 1. ovog članka i za postupak koji treba slijediti za primjenu stavaka 3., 6., 8. i 9. ovog članka.

↓ 715/2009 (prilagođeno)

⇒ novo

Članak 61. ~~28.~~

Odborski postupak

1. 1. Komisiji pomaže odbor ☒ [ime odbora] osnovan ☒ koji je osnovan člankom ~~84.51. Direktive 2009/73/EZ~~ [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx]. ⇒ Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011. ⇐

↓ novo

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

↓ 715/2009

- ~~2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. a stavci 1. do 4. i članak 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe njezinog članka 8.~~

↓ 1999/2018 članak 50.

Članak 62. ~~30.~~

Odstupanja ~~i izuzeci~~

Ova se Uredba ne primjenjuje na:

~~(a) transportne sustave prirodnog plina koji se nalaze u državama članicama u trajanju odstupanja odobrenih na temelju članka 80. [nove Direktive o plinu] ⇨ članka 49. Direktive 2009/73/EZ;~~

~~(b) novu krupnu infrastrukturu, tj. međudržavne spojne plinovode, terminale za UPP i sustave skladišta plina te značajna povećanja kapaciteta postojeće infrastrukture i izmjene takve infrastrukture, koji omogućuju razvoj novih izvora opskrbe plinom iz članka 36. stavka 1. i 2. Direktive 2009/73/EZ, koji su izuzeti iz odredaba članaka 9., 14., 32., 33., 34. ili članka 41. stavaka 6., 8. i 10. te direktive, sve dok su izuzeti iz odredaba navedenih u ovom podstavku, isključujući članak 19. stavak 4. ove Uredbe; ili~~

~~(c) transportne sustave prirodnog plina kojima su odobrena odstupanja na temelju članka 48. Direktive 2009/73/EZ.~~

~~Što se tiče prvog podstavka točke (a), države članice kojima su odobrena odstupanja na temelju članka 49. Direktive 2009/73/EZ od Komisije mogu zatražiti privremeno odstupanje od primjene ove Uredbe za razdoblje od najviše dvije godine od dana na koji istječe odstupanje iz navedene točke.~~

Članak 63.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članaka 16., 28., 53., 54., 56. i 60. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od [datum stupanja na snagu].
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 16., 28., 53., 54., 56. i 60. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članaka 16., 28., 53., 54., 56. i 60. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 64.

Izmjena Odluke (EU) 2017/684

Smatra se da obveze obavješćivanja u pogledu međuvladinih sporazuma u području energetike u odnosu na plin kako su opisane u Odluci (EU) 2017/684 obuhvaćaju međuvladine sporazume u pogledu vodika, uključujući spojeve vodika poput amonijaka i tekućih organskih vodika.

Članak 65.

Izmjene Uredbe (EU) 2019/942

Uredba (EU) 2019/942 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 2. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) izdaje mišljenja i preporuke upućene operatorima transportnih sustava, ENTSO-u za električnu energiju, ENTSO-u za plin, **europskoj mreži operatora mreže za vodik (ENNOH)**, tijelu EU-a za ODS-ove, regionalnim koordinacijskim centrima, imenovanim operatorima na tržištu električne energije, **subjektima koje su osnovali operatori transportnih sustava za plin, operatori terminala za UPP, operatori sustava skladišta plina ili vodika ili operatori mreže za vodik;**”

2. u članku 3. stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Na zahtjev ACER-a regulatorna tijela, ENTSO za električnu energiju, ENTSO za plin, **ENNOH**, regulatorni koordinacijski centri, tijelo EU-a za ODS-ove, operatori transportnih sustava, **operatori mreža za vodik**, imenovani operatori na tržištu električne energije, **subjekti koje su osnovali operatori transportnih sustava za plin, operatori terminala za UPP, operatori sustava skladišta plina ili vodika ili operatori terminala za vodik**, ACER-u daju informacije potrebne za izvršavanje zadaća ACER-a iz ove Uredbe, osim ako je ACER već zatražio i dobio takve informacije.”

3. članak 4. stavci 1. i 2. te stavak 3. točke (a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:

„1. ACER daje Komisiji mišljenje o nacrtu statuta, popisu članova i nacrtu poslovnika ENTSO-a za električnu energiju u skladu s člankom 29. stavkom 2. Uredbe (EU) 2019/943 i o nacrtu statuta, popisima članova i nacrtu poslovnika ENTSO-a za plin u skladu s člankom 22. stavkom 2. [Uredbe o plinu], **o nacrtu statuta, popisu članova i nacrtu poslovnika ENNOH-a u skladu s člankom 40. stavkom 5. Uredbe [Uredbe o plinu]** te o nacrtu statuta, popisu članova i nacrtu poslovnika tijela EU-a za ODS-ove u skladu s člankom 53. stavkom 3. Uredbe (EU) 2019/943 i **člankom 37. stavkom 4. [Uredbe o plinu].**”

„2. ACER prati izvršenje zadaća ENTSO-a za električnu energiju u skladu s člankom 32. Uredbe (EU) 2019/943, ENTSO-a za plin u skladu s člankom 24. [Uredbe o plinu], **ENNOH-a u skladu s člankom 46. Uredbe [Uredbe o plinu]** i

tijela EU-a za ODS-ove kako je utvrđeno u članku 55. Uredbe (EU) 2019/943 te članku 38. [Uredbe o plinu].”

„3. ACER može dati mišljenje:

(a) ENTSO-u za električnu energiju u skladu s člankom 30. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) 2019/943, ENTSO-u za plin u skladu s člankom 23. stavkom 2. [Uredbe o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] te ENNOH-u u skladu s člankom XX. Uredbe [Uredbe o plinu] o mrežnim kodeksima;”

„(b) ENTSO-u za električnu energiju u skladu s člankom 32. stavkom 2. Uredbe (EU) 2019/943, ENTSO-u za plin u skladu s člankom 24 stavkom 2. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] te ENNOH-u u skladu s člankom 43 stavkom 2. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] o nacrtu plana razvoja mreže na razini Unije i drugim relevantnim dokumentima iz članka 30. stavka 1. Uredbe (EU) 2019/943 te članka 23. stavka 3. i članka 42. stavka 1. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx], uzimajući u obzir ciljeve nediskriminacije, djelotvornog tržišnog natjecanja te učinkovitog i sigurnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta električne energije i unutarnjeg tržišta prirodnog plina;”

4. članak 4. stavci 6., 7. i 8. zamjenjuju se sljedećim:

„6. Relevantna regulatorna tijela koordiniraju se kako bi zajednički utvrdila jesu li **tijelo EU-a za ODS-ove**, ENTSO za električnu energiju, **ENTSO za plin**, **ENNOH**, **tijelo EU-a za ODS-ove** ili regionalni koordinacijski centri usklađeni sa svojim obvezama u skladu s pravom Unije te poduzimaju odgovarajuće mjere u skladu s člankom 59. stavkom 1. točkom (c) i člankom 62. stavkom 1. točkom (f) Direktive (EU) 2019/944 **ili člankom 72. stavkom 1. točkom (e) [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx]**.

ACER na zahtjev jednog ili više regulatornih tijela ili na vlastitu inicijativu izdaje obrazloženo mišljenje kao i preporuku ENTSO-u za električnu energiju, **ENTSO-u za plin, europskoj mreži operatora mreže za vodik**, tijelu EU-a za ODS-ove ili regionalnim koordinacijskim centrima u pogledu usklađenosti s njihovim obvezama.”;

„7. Ako je u obrazloženom mišljenju ACER-a utvrđen slučaj moguće neusklađenosti ENTSO-a za električnu energiju, **ENTSO-a za plin**, **europske mreže operatora mreže za vodik**, tijela EU-a za ODS-ove ili regionalnog koordinacijskog centra s njihovim obvezama, dotična regulatorna tijela jednoglasno donose koordinirane odluke kojima se utvrđuje je li došlo do neusklađenosti s relevantnim obvezama i, kada je to primjenjivo, određuju mjere koje ENTSO za električnu energiju, **ENTSO za plin**, **ENNOH**, tijelo EU-a za ODS-ove ili regionalni koordinacijski centar moraju poduzeti kako bi otklonili tu neusklađenost. Ako regulatorna tijela ne uspiju jednoglasno donijeti takve koordinirane odluke u roku od četiri mjeseca od datuma primitka obrazloženog mišljenja ACER-a, predmet se upućuje ACER-u radi donošenja odluke u skladu s člankom 6. stavkom 10.”

„8. Ako neusklađenost ENTSO-a za električnu energiju, **ENTSO-a za plin**, **ENNOH-a**, tijela EU-a za ODS-ove ili regionalnog koordinacijskog centra, koja je utvrđena u skladu sa stavkom 6. ili 7. ovog članka, ne bude otklonjena u roku od tri mjeseca, ili ako regulatorno tijelo u državi članici u kojoj subjekt ima sjedište nije poduzelo mjeru za osiguranje usklađenosti, ACER izdaje preporuku regulatornom tijelu da poduzme mjeru, u skladu s člankom 59. stavkom 1. točkom (c) i člankom

62. stavkom 1. točkom (f) Direktive (EU) 2019/944 ili člankom 74. stavkom 1. točkom (d) [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx], kako bi se osiguralo da se ENTSO za električnu energiju, ENTSO za plin, ENNOH, tijelo EU-a za ODS-ove ili regionalni koordinacijski centri usklade sa svojim obvezama, te o toj preporuci obavješćuje Komisiju.”;

5. članak 5. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

1. ACER sudjeluje u izradi mrežnih kodeksa u skladu s člankom 59. Uredbe (EU) 2019/943 i člankom ~~53. i 54. 6.~~ [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx] Uredbe (EZ) br. 715/2009, te smjernica u skladu s člankom 61. stavkom 6. Uredbe (EU) 2019/943 i člankom 56. stavkom 5. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx]. ACER posebno:

(a) podnosi neobvezujuće okvirne smjernice Komisiji kada se to od njega zahtijeva u skladu s člankom 59. stavkom 4. Uredbe (EU) 2019/943 ili člankom ~~53. stavkom 4. ili člankom 54. stavkom 4. 6.~~ [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx] Uredbe (EZ) br. 715/2009. ACER revidira okvirne smjernice i ponovno ih podnosi Komisiji kada se to od njega zahtijeva u skladu s člankom 59. stavkom 7. Uredbe (EU) 2019/943 ili člankom ~~53. stavkom 7. ili člankom 54. stavkom 7. 6.~~ [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx] Uredbe (EZ) br. 715/2009;

(b) ~~daje obrazloženo mišljenje ENTSO-u za plin o mrežnim pravilima u skladu s člankom 6. stavkom 7. Uredbe (EZ) br. 715/2009;~~

(be) revidira mrežni kodeks u skladu s člankom 59. stavkom 11. Uredbe (EU) 2019/943 ili i člankom ~~53. stavkom 11. ili člankom 54. stavkom 11. 6.~~ [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx] Uredbe (EZ) br. 715/2009. U svojoj reviziji ACER uzima u obzir mišljenja koja su iznijela sve strane uključene u izradu tog revidiranog mrežnog kodeksa pod vodstvom ENTSO-a za električnu energiju, ENTSO-a za plin, ENNOH-a ili tijela EU-a za ODS-ove i savjetuje se s relevantnim dionicima o verziji koju treba podnijeti Komisiji. ACER se u tu svrhu prema potrebi može koristiti odborom uspostavljenim na temelju mrežnih kodeksa. ACER izvješćuje Komisiju o ishodu savjetovanja. ACER potom Komisiji podnosi revidirani mrežni kodeks u skladu s člankom 59. stavkom 11. Uredbe (EU) 2019/943 ili i člankom ~~53. stavkom 11. ili člankom 54. stavkom 11. 6.~~ [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx] Uredbe (EZ) br. 715/2009. Ako ENTSO za električnu energiju, ENTSO za plin, ENNOH ili tijelo EU-a za ODS-ove ne uspiju izraditi mrežni kodeks, ACER priprema i podnosi nacrt mrežnog kodeksa Komisiji kada se to od njega zatraži u skladu s člankom 59. stavkom 12. Uredbe (EU) 2019/943 ili člankom ~~53. stavkom 12. ili člankom 54. stavkom 12. 6.~~ [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx] Uredbe (EZ) br. 715/2009;

(cd) Komisiji dostavlja propisno obrazloženo mišljenje, u skladu s člankom 32. stavkom 1. Uredbe (EU) 2019/943 ili člankom ~~24. stavkom 1. ili člankom 46. stavkom 2. 9.~~ [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena

u COM(2021) xxx] Uredbe (EZ) br. 715/2009, ako ENTSO za električnu energiju, ENTSO za plin, ENNOH ili tijelo EU-a za ODS-ove nisu uspjeli provesti mrežni kodeks razrađen u skladu s člankom 30. stavkom 1. **točkom (a) Uredbe (EU) 2019/943 ili člankom 23. stavkom 1. ili člankom 42. stavkom 1. točkom (a) 8. stavkom 2. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] Uredbe (EZ) br. 715/2009 ili mrežni kodeks koji je uspostavljen u skladu s člankom 59. stavcima od 3. do 12. Uredbe (EU) 2019/943 ili člankom 53. stavcima od 3. do 12. ili člankom 54. stavcima od 3. do 12. 6. stavcima od 1. do 10. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx] Uredbe (EZ) br. 715/2009, ali koji Komisija nije donijela na temelju članka 59. stavka 13. Uredbe (EU) 2019/943 ili članka 53. stavka 13. ili članka 54. stavka 13. 6. stavka 11. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx] Uredbe (EZ) br. 715/2009;**

(de) prati i analizira provedbu mrežnih kodeksa koje je donijela Komisija u skladu s člankom 59. Uredbe (EU) 2019/943 i člankom **53. i člankom 54. 6. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] Uredbe (EZ) br. 715/2009** i smjernica donesenih u skladu s člankom 61. Uredbe (EU) 2019/943 i člankom **56. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx]**, te njihov učinak na usklađivanje primjenjivih pravila čija je svrha olakšati integraciju tržišta, kao i na nediskriminaciju, djelotvorno tržišno natjecanje i učinkovito funkcioniranje tržišta, te o tome izvješćuje Komisiju.

6. članak 6. stavak 3. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„3. Do 5. srpnja 2022. i svake četiri godine nakon toga Komisija podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o neovisnosti regulatornih tijela u skladu s člankom 57. stavkom 7. Direktive (EU) 2019/944 i **člankom 70. stavkom 6. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx].**”

7. u članku 6. umeću se sljedeći stavci 9.a, 9.b, 9.c i 9.d:

9.a ACER izdaje preporuke regulatornim tijelima i mrežnim operatorima koje se odnose na reguliranu imovinu u skladu s člankom 4. stavkom 4. [Uredbe o plinu].

9.b ACER može izdati preporuke regulatornim tijelima za raspodjelu troškova rješenja uvedenih radi uklanjanja ograničenja prekograničnih tokova nastalih razlikama u kvaliteti plina u skladu s člankom 19. stavkom 8. [Uredbe o plinu].

9.c ACER može izdati preporuke regulatornim tijelima za raspodjelu troškova rješenja uvedenih radi uklanjanja ograničenja prekograničnih tokova nastalih razlikama u kvaliteti vodika u skladu s člankom 39. stavkom 8. [Uredbe o plinu].

9.d ACER objavljuje izvješća o praćenju zagušenja na interkonekcijskim točkama u skladu s odjeljkom 2.2.1. točkom 2. Priloga I. [Uredbi o plinu].

8. članak 6. stavak 10. prvi podstavak točke (b) i (c) zamjenjuju se sljedećim:

„(b) mrežnim kodeksima i smjernicama **iz članaka od 59. do 61. Uredbe (EU) 2019/943** donesenima prije 4. srpnja 2019. i naknadnim revizijama tih mrežnih kodeksa i smjernica; **ili**”

„(c) mrežnim kodeksima i smjernicama **iz članaka od 59. do 61. Uredbe (EU) 2019/943** donesenima u obliku provedbenih akata na temelju članka 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.; ili”

9. u članku 6. stavku 10. prvom podstavku dodaju se sljedeće točke:

(d) smjernicama donesenima na temelju Priloga I. [Uredbi o plinu]; ili

(e) mrežnim kodeksima i smjernicama iz članaka od 53. do 56. [Uredbe o plinu].

10. u članku 6. stavku 10. drugom podstavku točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

ako nadležna regulatorna tijela nisu uspjela postići dogovor u roku od šest mjeseci od upućivanja slučaja zadnjem od tih regulatornih tijela ili u roku od četiri mjeseca u slučajevima iz članka 4. stavka 7. ove Uredbe ili iz članka 59. stavka 1. točke (c) ili iz članka 62. stavka 1. točke (f) Direktive (EU) 2019/944 **ili iz članka 72. stavka 1. točke (e) [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx];**

11. članak 6. stavak 10. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Nadležna regulatorna tijela mogu zajednički zahtijevati da se rok iz drugog podstavka točke (a) ovog stavka produlji za najviše šest mjeseci, osim u slučajevima iz članka 4. stavka 7. ove Uredbe ili iz članka 59. stavka 1. točke (c) ili iz članka 62. stavka 1. točke (f) Direktive (EU) 2019/944 **ili iz članka 72. stavka 1. točke (e) [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx]”;**

12. članak 6. stavak 10. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

Kada je nadležnost za odlučivanje o prekograničnim pitanjima iz prvog podstavka dodijeljena regulatornim tijelima u novim mrežnim kodeksima ili smjernicama **iz članaka od 59. do 61. Uredbe (EU) 2019/943** koji su doneseni u obliku delegiranih akata nakon 4. srpnja 2019., ACER je nadležan samo na dobrovoljnoj osnovi u skladu s drugim podstavkom točkom (b) ovog stavka, na zahtjev koji je podnijelo najmanje 60 % nadležnih regulatornih tijela. Ako su uključena samo dva regulatorna tijela, bilo koje od njih može slučaj uputiti ACER-u.”;

13. članak 6. stavak 12. točka (a) zamjenjuje se sljedećom:

donosi odluku u roku od šest mjeseci od datuma upućivanja ili u roku od četiri mjeseca od tog datuma u slučajevima u skladu s člankom 4. stavkom 7. ove Uredbe ili člankom 59. stavkom 1. točkom (c) ili člankom 62. stavkom 1. točkom (f) Direktive (EU) 2019/944 **ili iz članka 72. stavka 1. točke (e) [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx]; i**

14. članak 14. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„ACER se pri izvršavanju svojih zadaća, posebno u procesu razvoja okvirnih smjernica u skladu s člankom 59. Uredbe (EU) 2019/943 ili člancima 53. i 54. [preinačene Uredbe o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx], te u procesu predlaganja izmjena mrežnih kodeksa u skladu s člankom 60. Uredbe (EU) 2019/943 ili člankom 55. [preinačene Uredbe o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx], temeljito i već u ranoj fazi savjetuje sa sudionicima na tržištu, operatorima transportnih sustava, **operatorima mreža za vodik**, potrošačima, krajnjim korisnicima, te prema potrebi, tijelima za tržišno natjecanje, ne dovodeći u pitanje njihove nadležnosti, na otvoren i transparentan način, osobito kada se njegove zadaće odnose na operatore transportnih sustava **i operatore mreža za vodik.**”

15. u članku 15. dodaju se sljedeći stavci 6. i 7.:

„6. ACER objavljuje studije o usporedbi učinkovitosti troškova operatora transportnih sustava u EU-u u skladu s člankom 17. stavkom 2. [Uredbe o plinu].”

„7. ACER dostavlja mišljenja u usklađenom obliku za objavu tehničkih informacija o pristupu mrežama za vodik u skladu s Prilogom I. ovoj Uredbi.”

16. članak 15. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„U bliskoj suradnji s Komisijom, državama članicama i relevantnim nacionalnim tijelima, uključujući regulatorna tijela, i ne dovodeći u pitanje nadležnosti tijela za tržišno natjecanje, ACER prati veleprodajna i maloprodajna tržišta električne energije i prirodnog plina, osobito maloprodajne cijene električne energije i prirodnog plina, usklađenost s pravima potrošača utvrđenima u Direktivi (EU) 2019/944 i **[Direktivi o plinu]**, utjecaj tržišnih kretanja na kupce iz kategorije kućanstvo, pristup mrežama, uključujući pristup električnoj energiji proizvedenoj iz obnovljivih izvora, napredak postignut u pogledu spojnih plinovoda, moguće prepreke prekograničnoj trgovini, **uključujući učinak umješavanja vodika u sustav prirodnog plina i prepreke prekograničnom protoku biometana**, regulatorne prepreke za nove sudionike na tržištu i manje aktere, uključujući energetske zajednice građana, državne intervencije zbog kojih cijene ne odražavaju stvarnu oskudicu, poput onih navedenih u članku 10. stavku 4. Uredbe (EU) 2019/943, rezultate država članica u području sigurnosti opskrbe električnom energijom temeljene na ishodu europske procjene adekvatnosti resursa kako je navedeno u članku 23. te uredbe, posebno uzimajući u obzir *ex post* evaluaciju iz članka 17. Uredbe (EU) 2019/941.”

17. u članku 15. stavku 2. dodaje se sljedeći podstavak 2.:

„U bliskoj suradnji s Komisijom, državama članicama i relevantnim nacionalnim tijelima, uključujući regulatorna tijela, i ne dovodeći u pitanje nadležnosti tijela za tržišno natjecanje, ACER prati tržišta vodika, posebno utjecaj tržišnih kretanja na kupce vodika, pristup mreži za vodik, uključujući pristup mreži za vodik proizveden iz obnovljivih izvora, napredak postignut u pogledu spojnih plinovoda te moguće prepreke prekograničnoj trgovini.”

18. članak 15. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„ACER svake godine objavljuje izvješće o rezultatima praćenja iz stavka 1. U tom izvješću utvrđuje sve prepreke koje onemogućavaju dovršenje unutarnjeg tržišta električne energije, i unutarnjeg tržišta prirodnog plina i **unutarnjeg tržišta vodika.**”

Članak 66.

Izmjena Uredbe (EU) br. 1227/2011

Uredba (EZ) br. 1227/2011 mijenja se kako slijedi:

- (a) u članku 2., članku 3. stavcima 3. i 4., članku 4. stavku 1. i članku 8. stavku 5. izrazi „električne energije ili prirodnog plina,, , „električnom energijom ili prirodnim plinom,, , „električnu energiju ili prirodni plin,, , „električne energije ili transport prirodnog plina,, zamjenjuju se izrazima **„električne energije, vodika ili prirodnog plina,, , „električnom energijom, vodikom ili prirodnim plinom,, , „električnu energiju, vodik ili prirodni plin,, , „električne energije ili transport vodika ili prirodnog plina,,.**

- (b) u članku 6. stavku 2. izraz „tržišta električne energije i plina” zamjenjuje se izrazom „**tržišta električne energije, vodika i plina**”.

Članak 67.

Izmjene Uredbe (EU) 2017/1938

Uredba (EU) 2017/1938 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 1. prva rečenica zamjenjuje se sljedećom:

„Ovom se Uredbom utvrđuju odredbe čiji je cilj zaštititi sigurnost opskrbe plinom u Uniji osiguravanjem pravilnog i neprekinutog funkcioniranja unutarnjeg tržišta prirodnog plina, plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova („plin”), što se postiže omogućivanjem provedbe iznimnih mjera kada tržište više nije u mogućnosti osigurati potrebne količine plina, uključujući mjeru solidarnosti u krajnjoj nuždi, te utvrđivanjem jasne definicije i podjele odgovornosti između poduzeća za prirodni plin, država članica i Unije u pogledu preventivnog djelovanja i reakcije na konkretne poremećaje u opskrbi plinom.”
2. u članku 2. dodaju se sljedeće definicije:

„27. „plin” znači prirodni plin kako je definiran u članku 2. točki 1. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx];

28. „strateške zalihe” znači plin koji operatori transportnih sustava kupuju, kojim upravljaju i koji skladište isključivo za provedbu svojih zadaća kao operatora transportnog sustava i radi očuvanja sigurnosti opskrbe. Plin uskladišten kao dio strateških zaliha otprema se samo gdje je to potrebno radi očuvanja rada sustava u sigurnim i pouzdanim uvjetima u skladu s člankom 35. [preinačene Direktive o plinu, kako je predložena u COM(2021) xxx,] ili u slučaju proglašenja izvanrednog stanja na temelju članka 11. Uredbe (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća te se ne smije prodavati na veleprodajnim plinskim tržištima;

29. „korisnik skladišta” znači klijent ili potencijalni klijent operatora skladišnog sustava.”
3. u članku 2. dodaje se sljedeći podstavak:

„Upućivanja na prirodni plin tumače se kao upućivanja na plin kako je definiran u točki 27.”
4. članak 7. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ta simulacija uključuje utvrđivanje i procjenu koridorâ za interventnu opskrbu plinom te utvrđivanje koje države članice mogu odgovoriti na utvrđene rizike, među ostalim u vezi sa **skladištenjem i UPP-om**.”
5. u stavku 4. točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) uzimajući u obzir rizike povezane s kontrolom infrastrukture važne za sigurnost opskrbe plinom u mjeri kojoj bi ti rizici mogli uključivati, među ostalim, rizike od nedovoljnih ulaganja, ugrožavanje diversifikacije, zloupotrebu postojeće infrastrukture, **uključujući gomilanje skladišnih kapaciteta** ili povrede prava Unije;”
6. umeće se sljedeći novi članak 7.a:

„Članak 7.a

Preventivne i hitne mjere

Države članice poduzimaju odgovarajuće preventivne i hitne mjere. Tim se mjerama moraju uzeti u obzir rezultati najnovije simulacije scenarijâ poremećaja na razini Unije predviđene člankom 7. i moraju biti svrsishodne za uklanjanje rizika utvrđenih u zajedničkim i nacionalnim procjenama rizika.”

7. članak 8. stavak 1. te članak 9. stavci od 3. do 10. premještaju se i postaju članak 7.a stavci od 2. do 12.
8. umeću se sljedeći novi članci 7.b, 7.c i 7.d:

„Članak 7.b

Učinkovito i zajedničko korištenje infrastruktura i skladišta plina

1. Države članice moraju osigurati upotrebu postojeće infrastrukture na nacionalnoj i regionalnog razini radi učinkovitog održavanja sigurnosti opskrbe. Države članice posebno moraju osigurati prekograničnu razmjenu plina i prekogranični pristup skladištima i UPP-u.

2. Zajedničke procjene rizika i sva kasnija ažuriranja moraju obuhvaćati analizu prikladnosti kapaciteta skladišnih postrojenja dostupnih u regiji, radu skladišnih postrojenja i njihovog doprinosa sigurnosti opskrbe u Uniji, uključujući rizike u pogledu upravljanja skladišnom infrastrukturom relevantnom za sigurnost opskrbe plinom od subjekata iz trećih zemalja. U toj se analizi uspoređuje uloga skladišta plina s alternativnim mjerama poput ulaganja u energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije.

3. Ako rezultati analize u zajedničkoj procjeni rizika ili ažuriranjima te procjene ukazuju na postojanje rizika na regionalnoj razini, koji ugrožava jednu ili više država članica iz iste skupine za rizik i kojeg nije moguće drukčije ublažiti, države članice razmatraju jednu od sljedećih mjera:

- a) uvođenje obveze korisnicima skladišta da čuvaju minimalne zalihe plina u podzemnom skladištu,
- b) ugovaranje, prodaju na dražbama ili jednakovrijedne mehanizme za poticanje rezerviranja skladišnih kapaciteta radi pokrivanja mogućih nedostataka u pogledu troškova,
- c) uvođenje obveze operatorima transportnog sustava da kupuju i čuvaju minimalne strateške zalihe plina,
- d) dopuštanje potpunog integriranja skladišta u mrežu operatora transportnog sustava ako određenom skladištu prijeti prestanak rada koji bi ugrozio sigurnost i pouzdan rad transportnog sustava.

Takve mjere ovise o savjetovanju u relevantnoj skupini za rizik, posebno o djelotvornosti mjere u ublažavanju rizika utvrđenih u zajedničkoj procjeni rizika.

4. Mjere donesene na temelju članka 7.a i stavka 3. ovog članka moraju biti nužne, transparentne, proporcionalne, nediskriminirajuće i provjerljive i njima se ne smije neopravdano narušavati tržišno natjecanje ni djelotvorno funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina ni ugrožavati sigurnost opskrbe plinom drugih država članica ili Unije.

Mjerama se ne smije blokirati ili ograničiti prekogranične kapacitete dodijeljene u skladu s odredbama Uredbe Komisije (EU) 2017/459.

5. Ako su utvrđeni regionalni rizici, države iz relevantne skupine za rizik nastoje postići dogovor u regionalnoj skupini za rizik o ciljanim razinama zaliha u regiji kako bi u skladu sa zajedničkom analizom rizika osigurale pokrivanje utvrđenog rizika za sigurnost opskrbe.

Države članice iz relevantne skupine za rizik nastoje dogovoriti mehanizam zajedničkog financiranja mjera poduzetih u skladu sa stavkom 3. i odabranih na temelju zajedničke procjene rizika. Raspodjela troškova među državama članicama mora biti pravedna i proizlaziti iz analize provedene u skladu sa stavkom 2. Ako se mjera financira naplatom naknada, te se naknade ne dodjeljuju za interkonekcijske točke. Ako države članice ne mogu dogovoriti mehanizam zajedničkog financiranja, Komisija može donijeti pravno neobvezujuće smjernice o najvažnijim elementima koje treba uvrstiti.

6. Države članice iz relevantne skupine za rizik dogovaraju zajednički koordinirani postupak za povlačenje pohranjenog plina iz stavka 3. ovog članka u izvanrednim slučajevima, kako je definirano u članku 11. stavku 1. Zajednički koordinirani postupak mora uključivati proceduru za povlačenje plina u okviru mjera koje koordinira Komisija u slučaju izvanrednog stanja na regionalnoj razini ili razini Unije iz članka 12. stavka 3.

7. Nakon internog savjetovanja u relevantnoj skupini za rizik iz stavka 3., države članice savjetuju se s Koordinacijskom skupinom za plin. Države članice obavješćuju Koordinacijsku skupinu za plin o mehanizmu zajedničkog financiranja i postupcima povlačenja iz stavaka 5. i 6.

8. Mjere donesene postupkom iz stavka 3. moraju se uključiti u procjene rizika i prema potrebi u plan prevencije i interventni plan za pripadajuće razdoblje.

Članak 7.b

Procjena rizika na razini EU-a

Kao prijelazna odredba, u roku od šest mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe države članice moraju dovršiti tekuće zajedničke i nacionalne procjene rizika i prema potrebi plan prevencije i interventni plan, tako što će u njih uvrstiti nužni dodatak radi ispunjavanja odredaba članka 7.b stavaka od 2. do 6. Ti se ažurirani planovi moraju objaviti te dostaviti Komisiji u skladu s postupkom iz članka 8. stavka 7., koja zatim u skladu s uvjetima iz članka 8. stavka 8. izdaje preporuku predmetnom nadležnom tijelu, koje preporuku uzima u obzir u skladu s postupkom iz članka 8. stavka 9.

Članak 7.d

Zajednička nabava strateških zaliha

1. Države članice mogu uspostaviti mehanizam za zajedničku nabavu strateških zaliha od operatora transportnog sustava u okviru preventivnih mjera održavanja sigurnosti opskrbe.

Mehanizam se uspostavlja u skladu s pravom i propisima o tržišnom natjecanju EU-a tako da se strateške zalihe mogu koristiti u okviru mjera koje koordinira Komisija u slučaju izvanrednog stanja na regionalnoj razini ili razini Unije iz članka 12. stavka 3.

Mehanizam je otvoren za sudjelovanje svih operatora transportnog sustava u Uniji koji se žele pridružiti nakon uspostavljanja mehanizma.

2. Države članice koje sudjeluju obavješćuju Komisiju o namjeri uspostavljanja takvog mehanizma. Obavijest mora sadržavati informacije nužne za ocjenu usklađenosti s ovom Uredbom, kao što su količina plina koja se kupuje, trajanje mjere, operatori transportnog sustava koji sudjeluju, mehanizmi upravljanja, operativni postupci i uvjeti za aktiviranje u izvanrednoj situaciji. Nužno je navesti i očekivane troškove i koristi.

3. Komisija može u roku od tri mjeseca izdati mišljenje o usklađenosti predviđenog mehanizma s ovom Uredbom. Komisija o primljenoj obavijesti obavješćuje Koordinacijsku skupinu za plin i, prema potrebi, ACER. Države članice koje sudjeluju u mehanizmu u najvećoj mogućoj mjeri uvažavaju mišljenje Komisije.

Članak 7.e

Izvješće o skladištenju i zajedničkoj nabavi strateških zaliha

Komisija tri godine od stupanja na snagu ove Uredbe sastavlja izvješće o primjeni članaka 7.b, 7.c i 7.d te o iskustvima, koristima, troškovima i zabilježenim preprekama u iskorištavanju mogućnosti zajedničke nabave strateških zaliha.”

9. članak 8. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. briše se;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Regionalna poglavlja sadržavaju odgovarajuće i djelotvorne prekogranične mjere, među ostalim u odnosu na **skladištenje i UPP**, podložno dogovoru između država članica koje provode mjere i pripadaju istim ili različitim skupinama za rizik na koje se odnosi mjera na temelju simulacije iz članka 7. stavka 1. i zajedničke procjene rizika.”;

10. u stavku 6. dodaje se sljedeća rečenica:

„Prijedlog suradnje može uključivati dobrovoljno sudjelovanje u zajedničkoj nabavi strateških zaliha iz članka 7.c.”;

11. umeće se sljedeći novi članak 8.a:

„Članak 8.a

Mjere za kibersigurnost

1. Države članice pri izradi planova prevencije i interventnih planova moraju razmotriti prikladne mjere u odnosu na kibersigurnost.

2. Komisija može donijeti delegirani akt u skladu s člankom 19. kojim se za plinski sektor uspostavljaju pravila za aspekte kibersigurnosti prekograničnih tokova plina, uključujući minimalne zahtjeve, planiranje, nadzor, izvješćivanje i postupke u slučaju kriza.

3. Komisija pri izradi takvog delegiranog akta blisko surađuje s Agencijom Europske unije za suradnju energetske regulatora (ACER), Agencijom Europske unije za

kibersigurnost (ENISA), Europskom mrežom operatora transportnih sustava za plin (ENTSOG) i ograničenim brojem glavnim dionika na koji to utječe, kao i subjektima s postojećim kompetencijama u području kibersigurnosti, u okviru njihovih zadaća, kao što su centri za operacije kibersigurnosti (SOC-ovi) i timovi za računalne sigurnosne incidente (CSIRT-ovi), kako je navedeno u Direktivi o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava (Direktiva NIS 2).”;

12. članak 9. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) druge preventivne mjere namijenjene rješavanju rizika utvrđenih u procjeni rizika, **kako je navedeno u članku 7.a stavku 1.**, kao što su mjere koje se odnose na potrebu poboljšanja spojnih plinovoda između susjednih država članica, daljnjem poboljšanju energetske učinkovitosti, **sprečavanju gomilanja kapaciteta** i smanjenju potražnje za plinom te mogućnost diversifikacije putova i izvora opskrbe plinom te regionalne uporabe postojećih skladišnih kapaciteta i kapaciteta za UPP, prema potrebi, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri održao kontinuitet opskrbe plinom svih kupaca;”;

ii. točka (k) zamjenjuje se sljedećim:

„(k) informacije o svim obvezama pružanja javne usluge koje se odnose na sigurnost opskrbe plinom, **uključujući obveze u vezi s kapacitetima skladišta i strateškim zaliham**;”;

iii. dodaje se sljedeća točka (l):

„(l) informacije o mjerama u pogledu kibersigurnosti, kako je navedeno u članku 8.a.”;

13. u članku 12. stavku 3. dodaje se sljedeća točka (d):

„(d) koordinira mjere u pogledu zajedničke nabave strateških zaliha, kako je navedeno u članku 7.c.”;

14. članak 13. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 3., 4. i 5. zamjenjuju se sljedećim:

„3. Mjera solidarnosti poduzima se u krajnjoj nuždi i samo ako država članica koja je zatražila solidarnost:

(a) proglasi izvanredno stanje u skladu s člankom 11.;

(b) nije bila u mogućnosti pokriti deficit u opskrbi plinom svojim kupcima zaštićenima mehanizmom solidarnosti unatoč primjeni mjere iz članka 11. stavka 3.;

(c) iscrpi sve tržišne mjere („dobrovoljne mjere”), sve netržišne mjere („obvezne mjere”) i druge mjere predviđene u njezinu interventnom planu;

(d) uputi izričit zahtjev Komisiji i nadležnim tijelima svih država članica s kojima je povezana bilo izravno ili, u skladu sa stavkom 2., putem treće zemlje, uz priloženi opis provedenih mjera iz točke (b) ovog stavka i s **izričitom obvezom** pravične i brze isplate naknade državi članici koja pruža solidarnost u skladu s člankom 8.

4. Države članice **koje prime zahtjev za pružanje solidarnosti** takve ponude daju na temelju dobrovoljnih mjera koje se odnose na potražnju koliko god i dokle god je to moguće, prije pribjegavanja netržišnim mjerama.

Ako se tržišne mjere pokažu nedostatnima za državu članicu koja pruža solidarnost radi rješavanja problema deficita u opskrbi plinom kupaca zaštićenih mehanizmom solidarnosti u državi članici koja je zatražila solidarnost, država članica koja pruža solidarnost može uvesti netržišne mjere kako bi postupila u skladu s obvezama utvrđenima u stavcima 1. i 2.

5. Ako postoji više od jedne države članice koja bi mogla pružiti solidarnost državi članici koja je zatražila solidarnost, država članica koja je zatražila solidarnost, nakon savjetovanja sa svim državama članicama koje su dužne pružiti solidarnost, traži najpovoljniju ponudu na temelju troškova, brzine dostave, pouzdanosti i diversifikacije opskrbe plinom. **Ako se dostupne tržišne mjere pokažu nedostatnima za pokrivanje deficita u opskrbi plinom kupaca zaštićenih mehanizmom solidarnosti u državi članici koja je zatražila solidarnost, države članice koje su dužne pružiti solidarnost pribjegavaju netržišnim mjerama.**”

(b) u stavku 10. dodaje se sljedeći podstavak:

„Ako je provedena mjera solidarnosti u skladu sa stavcima 1. i 2., konačni iznos naknade koji je platila država članica koja je uputila zahtjev podvrgava se *ex post* nadzoru koji u roku od tri mjeseca od ukidanja izvanrednog stanja provodi regulatorno tijelo i/ili tijelo za tržišno natjecanje države članice koja pruža solidarnost. Državu članicu koja je uputila zahtjev obavještava se o zaključcima *ex post* nadzora i omogućuje joj se iznošenje stajališta o tom nadzoru. Nakon savjetovanja s državom članicom koja je uputila zahtjev, tijelo koje provodi *ex post* nadzor može zatražiti ispravak iznosa naknade uzimajući u obzir stajalište države članice koja je uputila zahtjev. Zaključci *ex post* nadzora dostavljaju se Europskoj komisiji, koja te zaključke uzima u obzir pri sastavljanju izvješća o izvanrednim situacijama na temelju članka 14. stavka 3.”;

(c) stavak 14. zamjenjuje se sljedećim:

„14. Ako države članice ne dogovore ili ne dovrše svoje tehničke, pravne i financijske aranžmane, to ne utječe na primjenjivost ovog članka. U takvoj situaciji, u kojoj **je mjera solidarnosti nužna radi jamčenja opskrbe plinom kupaca zaštićenih mehanizmom solidarnosti, mehanizmi iz (novog) Priloga IX. zadano se primjenjuju na zahtijevanje i pružanje relevantnog plina.**”;

15. u članku 14. stavku 3. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Nakon izvanrednog stanja nadležno tijelo iz stavka 1. što je prije moguće, a najkasnije šest tjedana nakon ukidanja izvanrednog stanja, dostavlja Komisiji detaljnu procjenu izvanrednog stanja i djelotvornosti provedenih mjera, uključujući procjenu gospodarskog učinka izvanrednog stanja, učinka na sektor električne energije i pomoći koju su Unija i njezine države članice pružile ili primile. **Prema potrebi, procjena uključuje detaljan opis okolnosti koje su dovele do aktiviranja mehanizma iz članka 13. i uvjeta pod kojima je primljena količina plina koji je nedostajao, uključujući cijenu i plaćene naknade te, prema potrebi, razloge zbog kojih ponude solidarnosti nisu prihvaćene i/ili plin nije dostavljen.** Ta se

ocjena stavlja na raspolaganje Koordinacijskoj skupini za plin i uzima se u obzir kod izrade ažuriranih planova prevencije i interventnih planova.”;

16. članak 19. mijenja se kako slijedi:

(a) prva rečenica stavka 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 8., članka 7. stavka 5., članka 8. stavka 5. i **članka 8.a stavka 2. (kibersigurnost)** dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 1. studenoga 2017.”;

(b) prva rečenica stavka 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 8., članka 7. stavka 5., članka 8. stavka 5. i **članka 8.a stavka 2. (kibersigurnost)**.”;

(c) prva rečenica stavka 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavka 8., članka 7. stavka 5., članka 8. stavka 5. i **članka 8.a stavka 2. (kibersigurnost)** stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore.”;

17. Prilog VI. mijenja se kako slijedi:

(a) u odjeljku 5. točki (a) drugom podstavku nakon druge alineje „mjere diversifikacije putova i izvora opskrbe plinom,” umeće se sljedeća alineja:

„ – mjere za sprečavanje gomilanja kapaciteta,”;

(b) u odjeljku 11.3 točki (a) drugom podstavku nakon druge alineje „mjere diversifikacije putova i izvora opskrbe plinom,” umeće se sljedeća alineja:

„ – mjere za sprečavanje gomilanja kapaciteta,”;

18. Tekst iz Priloga II. ovoj Uredbi dodaje se kao Prilog IX. Uredbi (EU) 2017/1938.

↓ 715/2009 (prilagođeno)

Članak ~~68.31.~~

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. ~~715/2009~~ ~~1775/2005~~ stavlja se izvan snage ~~s učinkom od 3. ožujka 2011.~~ Upućivanja na uredbu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga II.

Članak ~~69.32.~~

Stupanje na snagu

↓ Ispravak, SL L 229, 1.9.2009., str. 29. (prilagođeno) ⇒ novo
--

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od ⇒ siječnja 2023. ⇐ ~~3. ožujka 2011.~~

↓ 715/2009

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

1.2. Predmetna područja politike

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

1.4.2. Posebni ciljevi

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

1.7. Predviđeni načini upravljanja

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

3.2.5. Doprinos trećih strana

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ „AGENCIJE”

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima o unutarnjim tržištima plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika (preinaka).

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o unutarnjim tržištima plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika (preinaka).

1.2. Predmetna područja politike

Područje politike: energetika

Aktivnost: europski zeleni plan

1.3. Prijedlog se odnosi na:

☒ novo djelovanje

☐ novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja²¹

☐ produženje postojećeg djelovanja

☐ spajanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Europskim zelenim planom i Zakonom o klimi postavljen je cilj da EU do 2050. postane klimatski neutralan na način kojim se doprinosi europskoj konkurentnosti, rastu i otvaranju radnih mjesta. Procjenjuje se da će se ostvarenjem cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova od 55 % udio obnovljivih izvora energije povećati na od 38 % do 40 %. Udio plinovitih goriva u kombinaciji izvora energije do 2050. i dalje će biti znatan, zbog čega će biti potrebna dekarbonizacija plinskog sektora na temelju modela konkurentnih dekarboniziranih tržišta plina usmjerenog na budućnost. Ova je inicijativa dio paketa „Spremni za 55 %” (Fit for 55). Obuhvaća model tržišta plinova, uključujući vodik. Dekarbonizacija se neće postići samo njome, ali će se ukloniti postojeće regulatorne prepreke i stvoriti troškovno učinkoviti uvjeti za to.

1.4.2. Posebni ciljevi

Sljedeći posebni ciljevi usmjereni su na one koji su obuhvaćeni odredbama za koje su potrebna dodatna sredstva za ACER i Glavnu upravu za energetiku.

Posebni cilj br. 1:

Stvaranje regulatornog okvira za tržišno utemeljen razvoj sektora vodika i mreža vodika.

Posebni cilj br. 2:

²¹

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

Poboljšanje uvjeta za prekograničnu trgovinu prirodnim plinom uzimajući u obzir sve veću ulogu plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova, te veća prava za potrošače.

Posebni cilj br. 3:

Osiguravanje usklađenosti paneuropskih subjekata koje čine operatori mreže sa zakonodavstvom EU-a.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Dodatna sredstva omogućit će ACER-u i Glavnoj upravi za energetiku da obavljaju zadaće potrebne za ispunjavanje svojih ovlasti prema zakonodavstvu EU-a u skladu sa zahtjevima iz ovog Prijedloga.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Posebni cilj br. 1:

Razvoj infrastrukture za vodik, kao i to da je sudionici na tržištu zajednički koriste.

Posebni cilj br. 2:

Razina trgovine plinovima iz obnovljivih izvora i niskougljičnim plinovima i njihova pristupa tržištima (npr. količina, broj trgovaca, stope iskorištenosti terminala za UPP i količine tih primljenih plinova).

Posebni cilj br. 3:

Pravodobna uspostava Europske mreže operatora mreže za vodik i pravodobno uključivanje operatora distribucijskih sustava za prirodni plin u tijelo EU-a za operatore distribucijskih sustava.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

U sljedećoj procjeni, u mjeri u kojoj se odnosi na ACER, uzimaju se u obzir procjene potreba za resursima za trenutačne zadaće iz studije koju je nedavno proveo neovisni konzultant da bi se utvrdila potreba za resursima za slične, ali dodatne zadaće, uz prilagodbu kako bi se izbjeglo precjenjivanje. Navedeni brojevi ekvivalenata punog radnog vremena za postojeće zadaće zaokružene su procjene potrebnog osoblja u 2023., ali uz opće smanjenje od 20 % kako bi se uzelo u obzir da bi rezultati dobiveni metodologijom koju je primijenio konzultant mogli biti precijenjeni, kako je objašnjeno u Mišljenju Komisije C(2021) 7024 od 5.10.2021. o nacrtu programskog dokumenta Agencije Europske unije za suradnju energetske regulatora za razdoblje 2022. – 2024. i dostatnosti financijskih i ljudskih resursa dostupnih ACER-u. Stoga

se u ovom zakonodavnom i financijskom izvještaju primjenjuje konzervativnija procjena potrebnog osoblja od konzultantove.

Premda će se količine prirodnog plina isporučenog kupcima iz EU-a postupno smanjivati, to neće dovesti do smanjenja radnog opterećenja za ispunjenje postojećih zadaća ACER-a u doglednoj budućnosti: na primjer, provedba mrežnih kodeksa za prirodni plin nastavlja se bez obzira na količine u transportu mrežom. Složenost će se čak povećati zbog sve veće uloge miješanja niskougljičnih plinova. Nadalje, zbog nastanka mreže i tržišta čistog vodika popisu zadaća ACER-a dodat će se regulacija novog sektora.

Posebni cilj br. 1: Stvaranje regulatornog okvira za tržišno utemeljen razvoj sektora vodika i mreža vodika

- Kad je riječ o električnoj energiji i prirodnom plinu, za razvoj tržišno utemeljenog sektora vodika potrebna su detaljnija pravila u obliku **mrežnih kodeksa ili smjernica**. Prijedlog uključuje devet ovlasti za donošenje novih mrežnih kodeksa ili smjernica za vodik u obliku uredaba Komisije.

Trenutačno je šest mrežnih kodeksa ili smjernica doneseno kao uredbe Komisije na temelju Uredbe o plinu (EZ) br. 715/2009 ili uključeno kao prilozi ovoj Uredbi. Konzultant je procijenio da je ACER-u za njihovu provedbu potrebno sedam jedinica ekvivalenta punog radnog vremena. Iskustvo stečeno u razvoju i provedbi mrežnih kodeksa i smjernica za prirodni plin može se iskoristiti pri izradi sličnih mrežnih kodeksa i smjernica za vodik (npr. dodjela kapaciteta, interoperabilnost).

Stoga se procjenjuje da je za razvoj i provedbu novih mrežnih kodeksa i smjernica za vodik potrebno pet jedinica ekvivalenta punog radnog vremena. S obzirom na postupan razvoj sektora vodika, dodatne ekvivalente punog radnog vremena trebalo bi uvoditi postupno: po jednu jedinicu ekvivalenta punog radnog vremena godišnje od 2023.

- ACER donosi i **odluke o raspodjeli troškova nove prekogranične infrastrukture za vodik i o rješenjima kojima se uklanjaju ograničenja uzrokovana razlikama u kvaliteti vodika ili drugih plinova**. Konzultant je procijenio da su za odluku ACER-a o prekograničnoj raspodjeli troškova u skladu s Uredbom br. 347/2013 o TEN-E-u, u slučaju da se regulatorna tijela država članica ne mogu dogovoriti, potrebne približno tri jedinice ekvivalenta punog radnog vremena šest mjeseci te dodatni ljudski resursi u slučaju žalbe na odluku. Pod pretpostavkom da se odluka donese svake druge godine, to bi zahtijevalo jednu dodatnu jedinicu ekvivalenta punog radnog vremena u trenutku kad bi, s obzirom na sve veću važnost vodika i drugih plinova koji nisu prirodni plin, ta ovlast za donošenje odluke vjerojatno bila aktivirana (tj. 2026.).
- U ACER-ovo **izvješće o praćenju tržišta** potrebno je dodati **četvrti dio** (uz veleprodaju električne energije, veleprodaju prirodnog plina i maloprodaju/potrošače), o **vodiku**, čime će se proširiti ACER-ove aktivnosti praćenja tržišta. Za rad na trima sadašnjim dijelovima izvješća raspoređeno je od sedam do osam jedinica ekvivalenta punog radnog vremena. Budući da će vodik biti novo područje za ACER i da je za njega potrebno osigurati interno stručno znanje, procjenjuje se da će od stupanja na snagu prijedloga potrebna biti jedna dodatna jedinica ekvivalenta punog radnog vremena, te još jedna u vrijeme kad se očekuje razvoj paneuropskog tržišta sektora vodika (tj. negdje 2027.).
- S obzirom na sve veću važnost vodika i drugih plinova koji nisu fosilni plin, **područje primjene REMIT-a potrebno je proširiti**. Za to će biti potrebno ukupno pet dodatnih

jedinica ekvivalenta punog radnog vremena, dvije od 2024. i dodatne tri nakon što se počne razvijati tržište vodika, tj. od 2027. Tih pet jedinica ekvivalenta punog radnog vremena bit će moguće financirati pristojbama.

Posebni cilj br. 2: Poboljšanje uvjeta za prekograničnu trgovinu prirodnim plinom uzimajući u obzir sve veću ulogu plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova, te veća prava za potrošače

- Planira se nova uredba Komisije o **kibersigurnosti**, ekvivalentna onoj za sektor električne energije. U skladu s iskustvom prema kojem ACER-u treba u prosjeku jedna jedinica ekvivalenta punog radnog vremena po mrežnom kodeksu ili smjernici, za kibersigurnost je potrebna dodatna jedinica ekvivalenta punog radnog vremena od stupanja na snagu prijedloga.
- Uvodi se nova odredba kojom se od operatora mreže zahtijeva da imaju odvojenu reguliranu imovinu za mreže prirodnog plina, vodika i/ili električne energije kako bi se izbjeglo unakrsno subvencioniranje. ACER će biti zadužen za izdavanje **preporuka operatorima mreže i regulatornim tijelima država članica o utvrđivanju vrijednosti imovine i izračunu pristojbi za korisnike mreže** te za njihovo ažuriranje svake druge godine. ACER će također biti zadužen da svake četiri godine objavi **studiju o usporedbi učinkovitosti troškova operatora transportnih sustava u EU-u**. Kad je riječ o postojećem izvješću o najboljoj praksi u pogledu tarifa za prijenos i distribuciju u skladu s člankom 18. stavkom 9. Uredbe 2019/943 o električnoj energiji, konzultant je procijenio 0,4 jedinice ekvivalenta punog radnog vremena godišnje, nešto više nego za postojeće izvješće o zagušenosti na interkonekcijskim točkama za plin. Prijedlogom se učestalost potonjeg izvješća smanjuje s godišnje na, u načelu, svake dvije godine. Stoga bi dodatnih 0,5 jedinica ekvivalenta punog radnog vremena od 2024. trebalo biti dovoljno za obje nove zadaće izvješćivanja.
- Odražavajući odredbe iz preinake Direktive (EU) 2019/944 o električnoj energiji, ovim će se prijedlogom ojačati odredbe i za **potrošače plina**. Te bi odredbe trebalo uskladiti s kapacitetom ACER-a za praćenje prava potrošača i maloprodajnih tržišta te bi stoga timu ACER-a koji radi na godišnjem izvješću o praćenju tržišta trebalo pridodati 0,5 jedinica ekvivalenta punog radnog vremena od trenutka obveze država članica da prenesu odredbe (tj. 2024.).

Posebni cilj br. 3: Osiguravanje usklađenosti paneuropskih subjekata koje čine operatori mreže sa zakonodavstvom EU-a

- Prijedlogom se poboljšava nadzor nad ENTSO-G-om (odražavajući odredbe povezane s ENTSO-E-om), proširuje tijelo EU-a za ODS-ove na operatore distribucijskih sustava za prirodni plin te stvara nova Europska mreža operatora mreže za vodik.

Uspostavom Europske mreže operatora mreže za vodik i proširenjem tijela EU-a za ODS-ove nastaje veliko radno opterećenje ACER-a u prvoj godini nakon stupanja na snagu prijedloga, nakon čega slijede redovite zadaće praćenja i moguće, iako rijetke, provedbene mjere. Jedan jedinica ekvivalenta punog radnog vremena trebala bi biti dovoljna, a nakon prve će godine biti raspoređena i na glavnu zadaću praćenja nove Europske mreže operatora mreže za vodik: ocjenu novog plana razvoja mreže na razini Unije.

Te dodatne jedinice ekvivalenta punog radnog vremena, kako je prethodno opisano, ne uključuju opće troškove. Primjena općeg faktora za opće troškove od otprilike 25 % (nižeg od trenutnog) znači da je potrebno pet dodatnih jedinica ekvivalenta punog radnog vremena. U prethodnim mišljenjima Komisije o ACER-ovim programskim dokumentima dovodi se u pitanje to što ACER-ov plan radnih mjesta ne predviđa osoblje koje bi obavljalo administrativne ili tajničke zadaće, nego se ACER za to doista oslanja na privremeno osoblje. Ti ekvivalenti punog radnog vremena trebali bi stoga biti AST/SC-ovi kako bi se popravila navedena situacija, što neće dodatno opteretiti proračun EU-a s obzirom na to da bi zamijenili privremeno osoblje.

Od ukupno 21 ekvivalenta punog radnog vremena najviše sedam ispunjavalo bi uvjete za financiranje pristojbama (dva člana privremenog osoblja razreda AD, tri člana ugovornog osoblja razreda FG IV i dva člana privremenog osoblja razreda AST/SC kao tajnička podrška za načelnike dvaju odjela REMIT-a).

Većina dodatnog radnog opterećenja za tijela EU-a osjetit će se u ACER-u, ali će se porast osjetiti i u Glavnoj upravi za energetiku zbog postupnog razvijanja paneuropskog tržišta sektora vodika te sve veće složenosti mreže i tržišta prirodnog plina kao posljedice povećanja opskrbe plinovima koji nisu fosilni plin. Konzervativna je procjena da je potrebna jedna dodatna jedinica ekvivalenta punog radnog vremena kako bi se osigurala pravilna provedba ojačanih odredbi o zaštiti potrošača. Kad je riječ o veleprodajnom aspektu, trenutno je za rad na tržištima plinova (uključujući planiranje mreže i kvalitetu plina) raspoređeno osam jedinica ekvivalenta punog radnog vremena. Dodavanje pravila o vodik i sve veća složenost sektora prirodnog plina zahtijevaju povećanje radne snage za 50 %, tj. za četiri dodatne jedinice ekvivalenta punog radnog vremena, koje će se postupno raspoređivati narednih godina u skladu s razvojem sektora vodika i povećanjem tržišnog udjela drugih plinova osim fosilnog plina.

- 1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Trenutno na razini EU-a ne postoje pravila kojima se reguliraju namjenske mreže ili tržišta vodika. S obzirom na trenutni rad na razini EU-a i na nacionalnoj razini na promicanju uporabe vodika iz obnovljivih izvora kao zamjene za fosilna goriva, države članice poticalo bi se da donesu pravila o prometu za infrastrukturu za vodik na nacionalnoj razini. Time nastaje rizik od rascjepkanog regulatornog okruženja diljem EU-a, što bi moglo otežati integraciju nacionalnih mreža i tržišta vodika i tako spriječiti ili obeshrabriti prekograničnu trgovinu vodikom.

Usklađivanje pravila o infrastrukturi za vodik u kasnijoj fazi (tj. nakon uspostave nacionalnog zakonodavstva) povećalo bi administrativno opterećenje država članica te uzrokovalo veće regulatorne troškove i nesigurnosti za poduzeća, posebno kad je riječ o dugoročnim ulaganjima u proizvodnju vodika i prometnu infrastrukturu.

Stvaranjem regulatornog okvira na razini EU-a za namjenske mreže i tržišta vodika potaknula bi se integracija i međusobna povezanost nacionalnih tržišta i mreža vodika. Pravilima na razini EU-a o planiranju, financiranju i radu takvih namjenskih mreža vodika postigla bi se dugoročna predvidljivost za potencijalne ulagače u tu vrstu dugoročne infrastrukture, posebno za prekogranične spojne plinovode (na koje bi se inače moglo odnositi više, potencijalno međusobno nedosljednih nacionalnih zakona).

Kad je riječ o biometanu, bez inicijative na razini EU-a vjerojatno bi do 2030. još postojala regulatorna neujednačenost u pogledu pristupa veleprodajnim tržištima, obveza priključivanja i mjera za koordinaciju operatora transportnih sustava i operatora distribucijskih sustava. Isto tako, bez određenog usklađivanja na razini EU-a proizvođači plinova iz obnovljivih izvora i niskougličnih plinova imat će vrlo različite troškove priključivanja i utiskivanja plina u sustav u EU-u, što će dovesti do nejednakih uvjeta.

Bez dodatnog zakonodavstva na razini EU-a države članice nastavile bi primjenjivati različite standarde kvalitete plina i pravila o razinama miješanja vodika, čime bi postojao rizik ograničenja prekograničnog protoka i segmentacije tržišta. Standardi kvalitete plina i dalje bi se uglavnom definirali parametrima kvalitete prirodnog plina, čime bi se ograničila integracija plinova iz obnovljivih izvora u mrežu.

Svi ti aspekti vjerojatno će smanjiti prekograničnu trgovinu plinovima iz obnovljivih izvora koji se mogu nadoknaditi većim uvozom fosilnog plina. Upotreba terminala za UPP i uvoz mogli bi ostati ograničeni na fosilni plin unatoč tome što prilagodba terminala za UPP nije potrebna u slučaju dostupnosti konkurentnog biometana ili sintetičkog metana iz izvora izvan EU-a.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Iskustvo s prethodnim zakonodavnim prijedlozima pokazalo je da se može lako dogoditi da se potrebe ACER-a za osobljem podcijene. To je posebno slučaj ako zakonodavstvo uključuje odredbe o ovlaštenju za donošenje detaljnijih tehničkih pravila kao što su mrežni kodeksi i smjernice na temelju Uredbe (EU) 2019/943 o električnoj energiji. Kako se ne bi ponovila iskustva s trećim paketom o unutarnjem tržištu iz 2009., kad je podcjenjivanje potreba za osobljem uzrokovalo strukturni nedostatak osoblja (sveobuhvatno riješeno tek u proračunu EU-a za 2022.), potrebe za osobljem za ovaj prijedlog procjenjuju se za nekoliko narednih godina i pritom se uzimaju u obzir vjerojatni budući događaji kao što je upotreba ovlasti.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Ova je inicijativa uključena u program rada Komisije za 2021. (COM(2020) 690 final) kao dio europskog zelenog plana i paketa „Spremni za 55 %” te će pridonijeti ciljevima smanjenja emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na 1990. kako je utvrđeno Uredbom o Europskom zakonu o klimi, kao i cilju EU-a da do 2050. postigne klimatsku neutralnost.

1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

Ekvivalenti punog radnog vremena potrebni su za nove zadaće, pri čemu se postojeće zadaće neće smanjivati u doglednoj budućnosti: sektor vodika razvijat će se usporedno s nastavkom upotrebe sustava prirodnog plina, koji će postati još složeniji zbog sve veće upotrebe izvora metana koji nisu fosilni plin. Stoga se preraspodjelom radnih mjesta ne bi namirile potrebe za dodatnim osobljem.

U mjeri u kojoj je to pravno moguće, dodatne jedinice ekvivalenta punog radnog vremena financirat će se postojećim sustavom pristojbi za zadaće ACER-a u skladu s REMIT-om.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

☐ **Ograničeno trajanje**

- ☐ prijedlog/inicijativa na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- ☐ financijski učinak od GGGG do GGGG

☒ **Neograničeno trajanje**

- provedba s početnim razdobljem od GGGG do GGGG
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđeni načini upravljanja²²

☒ **Izravno upravljanje** koje provodi Komisija

- ☐ putem izvršnih agencija

☐ **Podijeljeno upravljanje** s državama članicama

☒ **Neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- ☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu

☒ tijelima iz članaka 70. i 71.

☐ tijelima javnog prava

☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva

☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva

☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Napomene

²²

Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

U skladu sa svojom financijskom uredbom ACER u kontekstu svojeg programskog dokumenta mora dostaviti godišnji program rada koji uključuje pojedinosti o financijskim i ljudskim resursima za svaku od provedenih aktivnosti.

ACER mjesečno izvješćuje GU ENER o izvršenju proračuna, uključujući obveze i plaćanja po proračunskim naslovima te o stopama slobodnih radnih mjesta prema vrsti osoblja.

Osim toga, GU ENER izravno je zastupljen u upravljačkim tijelima ACER-a. Putem svojih predstavnika u Upravnom odboru GU ENER bit će obaviješten o korištenju proračuna i planu radnih mjesta na svakom sastanku tijekom godine.

Naposljetku, također u skladu s financijskim pravilima, ACER je dužan godišnje izvijestiti o aktivnostima i upotrebi resursa, što čini putem Upravnog odbora i svojeg godišnjeg izvješća o radu.

Zadace koje izravno provodi GU ENER slijedit će godišnji ciklus planiranja i praćenja kako se provodi u Komisiji i izvršnim agencijama, uključujući izvješćivanje o rezultatima u okviru godišnjeg izvješća o radu GU-a ENER.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Neovisno o tome što će ACER morati steći novo stručno znanje, nove zadace u okviru ovog prijedloga najisplativije je dodijeliti nekoj postojećoj agenciji koja već radi na sličnim zadacima.

GU ENER utvrdio je strategiju kontrole za upravljanje odnosima s ACER-om, koja je dio Komisijina okvira unutarnje kontrole za 2017. ACER je u prosincu 2018. revidirao i donio vlastiti okvir unutarnje kontrole.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika*

Glavni su rizik pogrešne procjene radnog opterećenja koje nastaje zbog ovog prijedloga, s obzirom na to da mu je cilj olakšavanje regulatornog okvira *ex ante*, a ne *ex post* nakon uspostave nacionalnih pristupa i pojave novih aktera i novih goriva (vodika i drugih „alternativnih plinova”) u energetske sektoru. Taj je rizik potrebno prihvatiti jer je, kao što je pokazalo iskustvo, ako se potrebe za dodatnim resursima ne uključe u početni prijedlog, vrlo teško kasnije ispraviti tu situaciju.

Taj je rizik ublažen time što prijedlog uključuje nekoliko novih zadata. Naime, dok bi se radno opterećenje za obavljanje nekih budućih zadata moglo podcijeniti, za druge bi ga se moglo precijeniti, čime se ostavlja prostor za preraspodjelu.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Ne očekuje se da će dodjela dodatnih zadata u okviru postojećeg mandata ACER-a dovesti do posebnih dodatnih kontrola u ACER-u, što znači da se omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja neće promijeniti.

Slično tome, zadatke dodijeljene GU-u ENER neće značiti dodatne kontrole ni promjenu omjera troškova kontrole.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Navedi postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevара.

ACER primjenjuje načela decentraliziranih agencija EU-a u borbi protiv prijevара, u skladu s pristupom Komisije.

ACER je u ožujku 2019. donio novu strategiju za borbu protiv prijevара kojom se stavlja izvan snage Odluka 13/2014 Upravnog odbora ACER-a. Nova strategija obuhvaća trogodišnje razdoblje i temelji se na sljedećim elementima: godišnjoj procjeni rizika, sprečavanju sukoba interesa i upravljanju njima, unutarnjim pravilima o zviždačima, politici i postupak za upravljanje osjetljivim funkcijama te mjerama povezanim s etikom i integritetom.

GU ENER donio je revidiranu strategiju za borbu protiv prijevара (AFS) 2020. Strategija GU-a ENER temelji se na Komisijinoj strategiji za borbu protiv prijevара i posebnoj unutarnjoj procjeni rizika kako bi se utvrdila područja koja su najizloženija prijevarama, već uspostavljene kontrole i mjere potrebne za poboljšanje kapaciteta GU-a ENER za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevара.

Uredbom o ACER-u i ugovornim odredbama koje se primjenjuju na javnu nabavu osigurava se da službe Komisije, uključujući OLAF, mogu provoditi revizije i provjere na licu mjesta na temelju standardnih odredbi koje je preporučio OLAF.

3. PROCIJENJENI FINACIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif. ²³	zemalja EFTA-e ²⁴	zemalja kandidatkinja ²⁵	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
02	02 10 06 i 02 03 02	Dif./	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos
----------------------	--------------------	---------------	----------

²³ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

²⁴ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

²⁵ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

eg financijsko g okvira	Broj	dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkin ja	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
	[XX YY YY YY]		DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	2.	Europska strateška ulaganja – Agencija za suradnju energetske regulatora (ACER)
---	-----------	---

ACER			Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPN O
Glava 1.	Obveze	(1)	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
	Plaćanja	(2)	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
Glava 2.	Obveze	(1a)						
	Plaćanja	(2a)						
Glava 3.	Obveze	(3a)						
	Plaćanja	(3b)						
UKUPNA odobrena sredstva za ACER	Obveze	=1+1a +3a	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
	Plaćanja	=2+2a +3b	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7.	„Administrativni rashodi”
---	-----------	---------------------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO
Glavna uprava: ENER							
• Ljudski resursi		0,152	0,304	0,304	0,456	0,760	1,976
• Ostali administrativni rashodi							
UKUPNO GU ENER	Odobrena sredstva						

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760	1,976
---	-----------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	0,842	1,298	1,684	2,070	2,678	8,572
	Plaćanja	0,842	1,298	1,684	2,070	2,678	8,572

3.2.2. Procijenjeni učinak na odobrena sredstva ACER-a

- ☒ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navedi ciljeve i rezultate ↓			Godina N		Godina N+1		Godina N+2		Godina N+3		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)						UKUPNO	
	REZULTATI																	
	Vrsta ₂₆	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
POSEBNI CILJ br. 1 ²⁷ ...																		
– Rezultat																		
– Rezultat																		
– Rezultat																		
Međuzbroj za posebni cilj br. 1																		
POSEBNI CILJ br. 2...																		
– Rezultat																		
Međuzbroj za posebni cilj br. 2																		
UKUPNI TROŠAK																		

²⁶ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

²⁷ Kako je opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi...”.

3.2.3. Procijenjeni utjecaj na ljudske resurse ACER-a

3.2.3.1. Sažetak

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO
--	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	---------------

Privremeno osoblje (razredi AD)	0,456	0,760	0,912	1,064	1,216	4,408
Privremeno osoblje (razredi AST)						
Privremeno osoblje (razredi AST/SC)	0,152	0,152	0,304	0,304	0,456	1,368
Ugovorno osoblje	0,082	0,082	0,164	0,246	0,246	0,820
Upućeni nacionalni stručnjaci						

UKUPNO	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
---------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Potrebe u pogledu osoblja (EPRV):

	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO
--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	--------

Privremeno osoblje (razredi AD)	3	6	7	8	10	10
Privremeno osoblje (razredi AST)						
Privremeno osoblje (razredi AST/SC)	1	2	3	4	5	5
Ugovorno osoblje (FG IV)	1	2	3	3	6	6
Upućeni nacionalni stručnjaci						

UKUPNO	5	10	13	15	21	21
--------	---	----	----	----	----	----

Od kojih se financiraju iz doprinosa EU-a²⁸:

	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO
--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	--------

Privremeno osoblje (razredi AD)	3	5	6	7	8	8
Privremeno osoblje (razredi AST)						
Privremeno osoblje (razredi AST/SC)	1	1	2	2	3	3
Ugovorno osoblje (FG IV)	1	1	2	3	3	3
Upućeni nacionalni stručnjaci						

²⁸ ACER će svake godine u skladu s člankom 3. stavkom 1. Odluke Komisije (EU) 2020/2152 utvrditi troškove, uključujući troškove osoblja, koji su prihvatljivi za financiranje pristojbama i predstaviti rezultat u nacrtu programskog dokumenta. U skladu s člankom 20. Uredbe (EU) 2019/942 Komisija daje mišljenje o nacrtu programskog dokumenta ACER-a, uključujući prijedloge Agencije o tome koji se troškovi smatraju prihvatljivima za financiranje pristojbama i mogućnosti za smanjenje opterećenja proračuna EU-a.

UKUPNO	5	7	10	12	14	14
--------	---	---	----	----	----	----

Planirani datum zapošljavanja EPRV-a je 1. siječnja predmetne godine.

3.2.3.2. Procijenjene potrebe za ljudskim resursima za matičnu glavnu upravu

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u cijelom iznosu (ili najviše do jednog decimalnog mjesta)

	Godin a 2023.	Godin a 2024.	Godin a 2025.	Godin a 2026.	Godin a 2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)					
20 01 02 01 i 20 01 02 02 (sjedište i predstavništva Komisije)	1	2	2	3	5
20 01 02 03 (delegacije)					
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)					
10 01 05 01 (izravno istraživanje)					
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)²⁹					
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)					
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)					
Proračunske linije (navesti) ³⁰	– u sjedištima ³¹				
	– u delegacijama				
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)					
10 01 05 02 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
UKUPNO	1	2	2	3	5

²⁹ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

³⁰ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

³¹ Uglavnom za fondove kohezijske politike EU-a, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPR).

Riječ je o novim zadaćama za koje Glavnoj upravi za energetiku zasad nije dodijeljeno osoblje. Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

- ☐ Prijedlog/inicijativa u skladu je s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom.
- ☒ Prijedlog/inicijativa iziskuje reprogramiranje relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira.

Objasniti o kakvom je reprogramiranju riječ te navesti predmetne proračunske linije i odgovarajuće iznose.

- Inicijative paketa „Spremni za 55 %” nisu uzete u obzir pri izračunu naslova VFO-a. Budući da je ova posebna inicijativa nova, reprogramiranje će biti potrebno za liniju doprinosa ACER-u i za liniju kojom će se poduprijeti dodatni rad unutar Glavne uprave ENER. U mjeri u kojoj se učinak dodatnih ljudskih resursa za ACER na proračun ne može pokriti pristojbama ili sadašnjim doprinosom EU-a, pokrit će se preraspodjelom iz drugih proračunskih linija kojima upravlja GU ENER u pogledu dodatnih jedinica ekvivalenta punog radnog vremena koje se ne financiraju pristojbama, posebno iz proračunske linije 02 03 02 za energetski program CEF-a, ali bez stvaranja presedana za upotrebu sredstava CEF-a.
- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna je primjena instrumenta fleksibilnosti ili revizija višegodišnjeg financijskog okvira³².

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

3.2.5. Doprinos trećih strana

- Prijedlogom/inicijativom ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- Prijedlogom/inicijativom predviđa se sufinanciranje prema sljedećoj procjeni:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

³² Vidjeti članke 12. i 13. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 2093/2020 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- ☒ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - ☐ na vlastita sredstva
 - ☐ na ostale prihode
 - ☐ navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ³³						
			Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)		
Članak									

Za razne namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

--

Navesti metodu izračuna učinka na prihode.

--

³³ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.

PRILOG **ZAKONODAVNOM FINANCIJSKOM IZVJEŠTAJU**

Naslov prijedloga/inicijative

Uredba o plinu (uključujući izmjene Uredbe o ACER-u)

1. BROJ I TROŠAK LJUDSKIH RESURSA KOJI SE SMATRAJU NUŽNIMA

2. TROŠAK DRUGIH ADMINISTRATIVNIH RASHODA

3. UKUPNI ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

4. METODE IZRAČUNA PRIMIJENJENE NA PROCJENU TROŠKOVA

4.1. LJUDSKI RESURSI

4.2. OSTALI ADMINISTRATIVNI RASHODI

Zakonodavni financijski izvještaj mora biti popraćen ovim prilogom kad se pokreće savjetovanje među službama.

Tablice s podacima koriste se kao izvor za tablice sadržane u zakonodavnom financijskom izvještaju. Namijenjene su strogo za internu uporabu u Komisiji.

1. Troškovi ljudskih resursa koji se smatraju nužnima

☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi

☒ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira		2023.		2024.		2025.		2026.		2027.		2028.		2029.		2030.	
		EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)																	
20 01 02 01 – Sjedišta predstavništva Komisije	AD	1	0,152	2	0,304	2	0,304	3	0,456	5	0,760						
	AST																
20 01 02 03 – Delegacije Unije	AD																
	AST																
• Vanjsko osoblje ³⁴																	
20 02 01 i 20 02 02 – Vanjsko osoblje – Sjedišta predstavništva	UO																
	UNS																
	UsO																
20 02 03 – Vanjsko	UO																

³⁴ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

osoblje – Delegacije Unije	LO																
	UNS																
	UsO																
	MSD																
Druge proračunske linije povezane s ljudskim resursima (navesti)																	
Međuzbroj za ljudske resurse – NASLOV 7.		1	0,152	2	0,304	2	0,304	3	0,456	5	0,760						

Riječ je o novim zadaćama za koje Glavnoj upravi za energetiku zasad nije dodijeljeno osoblje. Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira		2023.		2024.		2025.		2026.		2027.		2028.		2029.		2030.	
		EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)																	
01 01 01 01 Neizravno istraživanje ³⁵	AD																
	AST																

³⁵ Odaberite odgovarajuću proračunsku liniju ili po potrebi navedite drugu; ako je riječ o više proračunskih linija, osoblje bi trebalo diferencirati po svakoj od njih.

Drugo (navedite)																		
• Vanjsko osoblje ³⁶																		
Vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).	– sjedištima	UO																
		UNS																
		UsO																
	– delegacijama Unije	UO																
		LO																
		UNS																
		UsO																
MSD																		
01 01 01 02 Neizravno istraživanje		UO																
01 01 01 12 Izravno istraživanje		UNS																
Drugo (navedite) ³⁷		UsO																
Druge proračunske linije povezane s ljudskim resursima (<i>navesti</i>)																		
Međuzbroj za ljudske resurse – izvan																		

³⁶ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

³⁷ Odaberite odgovarajuću proračunsku liniju ili po potrebi navedite drugu; ako je riječ o više proračunskih linija, osoblje bi trebalo diferencirati po svakoj od njih.

NASLOVA 7.																	
Ukupno za ljudske resurse (svi naslovi VFO-a)		1	0,152	2	0,304	2	0,304	3	0,456	5	0,760						

Riječ je o novim zadaćama za koje Glavnoj upravi za energetiku zasad nije dodijeljeno osoblje. Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

2. Ostali administrativni rashodi

☒ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva

☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	Godina N³⁸	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Godina N+4	Godina N+5	Godina N+7	Ukupno
U sjedištu ili na području EU-a:								
20 02 06 01 – Troškovi službenih putovanja i reprezentacije								
20 02 06 02 – Troškovi konferencija i sastanaka								
20 02 06 03 – Odbori ³⁹								
20 02 06 04 Studije i savjetovanja								
20 04 – Rashodi za informacijske tehnologije (korporativni) ⁴⁰								
Ostale proračunske linije koje nisu povezane s ljudskim resursima (<i>navesti po potrebi</i>)								

³⁸ Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

³⁹ Navesti vrstu odbora i skupinu kojoj pripada.

⁴⁰ Potrebno je mišljenje GU-a DIGIT – tima za ulaganja u informacijske tehnologije (vidjeti Smjernice o financiranju informacijske tehnologije, C(2020) 6126 final, 10.9.2020., str. 7.).

U delegacijama Unije								
20 02 07 01 – Troškovi službenih putovanja, konferencija i reprezentacije								
20 02 07 02 – Dodatna izobrazba osoblja								
20 03 05 – Infrastruktura i logistika								
Ostale proračunske linije koje nisu povezane s ljudskim resursima (<i>navesti po potrebi</i>)								
Međuzbroj za ostalo – NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira								

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	Godina N⁴¹	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Godina N+4	Godina N+5	Godina N+7	Ukupno
Rashodi za tehničku i administrativnu pomoć (<u>isključujući vanjsko osoblje</u>) iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”):								
– u sjedištima								

⁴¹ Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

– u delegacijama Unije								
Ostali rashodi upravljanja za istraživanje								
Rashodi za informacijske tehnologije u okviru politike za operativne programe ⁴²								
Korporativni rashodi za informacijske tehnologije za operativne programe ⁴³								
Ostale proračunske linije koje nisu povezane s ljudskim resursima (<i>navesti po potrebi</i>)								
Međuzbroj za ostalo – izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira								
Ukupni ostali admin. rashodi (svi naslovi VFO-a)								

⁴² Potrebno je mišljenje GU-a DIGIT – tima za ulaganja u informacijske tehnologije (vidjeti Smjernice o financiranju informacijske tehnologije, C(2020) 6126 final, 10.9.2020., str. 7.).

⁴³ Ta stavka uključuje lokalne administrativne sustave i doprinose za sufinanciranje korporativnih informatičkih sustava (vidjeti Smjernice o financiranju informacijske tehnologije, C(2020) 6126 final, 10.9.2020.).

3. Ukupni administrativni troškovi (svi naslovi VFO-a)

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Sažetak	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.
Naslov 7. Ljudski resursi	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760			
Naslov 7. Ostali administrativni rashodi								
Međuzbroj za naslov 7.	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760			
Izvan naslova 7. Ljudski resursi								
Izvan naslova 7. Ostali administrativni rashodi								
Međuzbroj za ostale naslove								
UKUPNO NASLOV 7. i izvan NASLOVA 7.	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760			

Riječ je o posve novim zadaćama. Potrebna administrativna odobrena sredstva pokrit će se iz sredstava proračuna raspoređenih unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

4.

4. Metode izračuna upotrijebljene za procjenu troškova

4.1. Ljudski resursi

U ovom se dijelu opisuje način izračuna primijenjen na procjenu ljudskih resursa koji se smatraju nužnima (predviđeno radno opterećenje, uključujući posebne poslove (radni profili Sysper 2), kategorije osoblja i odgovarajući prosječni troškovi)

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira
NAPOMENA: prosječni troškovi za svaku kategoriju osoblja u sjedištu dostupni su na BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/pre/legalbasis/Pages/pre-040-020_preparation.aspx
• Dužnosnici i privremeno osoblje Od 1 do 5 radnih mjesta AD za praćenje provedbe Uredbe: – nadzor nad ACER-om i koordinacija s ACER-om, – razvoj regulatornog okvira za tržišno utemeljen razvoj sektora vodika i mreža za vodik, – razvoj potrebnog pravnog okvira za poboljšanje uvjeta za prekograničnu trgovinu plinom uzimajući u obzir sve veću ulogu plinova iz obnovljivih izvora i niskougličnih plinova, te veća prava za potrošače, – osiguravanje usklađenosti paneuropskih subjekata koje čine operatori mreže sa zakonodavstvom EU-a. Prosječni troškovi proizlaze iz bilješke Ares(2020)7207955.
• Vanjsko osoblje

Izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira
• Samo radna mjesta koja se financiraju iz proračuna za istraživanje
• Vanjsko osoblje

4.2. Ostali administrativni rashodi

Navesti pojedinosti načina izračuna koji se primjenjuje za svaku proračunsku liniju te posebno pretpostavke koje su u pozadini (npr. broj sastanaka godišnje, prosječni troškovi itd.)

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira

Izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira